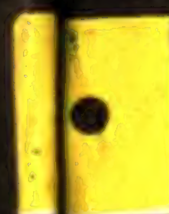

Lei 9,–

LEONIDA NEAMŢU • STRANIA POVESTE A MARELUI JOC

1982

LEONIDA NEAMŢU

Strania poveste a Marelui Joc

Editura Dacia

Coperta de IOAN HORVAT-BUGNARIU

LEONIDA NEAMŢU

STRANIA POVESTE A „MARELUI JOC"

EDITURA DACIA
CLUJ-NAPOCA 1982

Lector: VIORICA MĂRII
Tehnoredactor: A. MOLNÁR

Apărut: 1982. Bun de tipar: 20.04.1982. Comanda nr.: 2207.
Coli de tipar: 11. Hîrtia: semivelină. Format: 16/54×84.

Tiparul executat sub comanda nr. 77/1982
la Întreprinderea Poligrafică Cluj, Municipiul Cluj-Napoca
B-dul Lenin nr. 146.
Republica Socialistă România

MARELE JOC

„... eu aparţin pădurilor şi singurătăţii".

Knut Hamsun

O zi oarecare: aniversez atîţia ani de la naştere — da. Însă, mă întreb, ce orgoliu, ce păgubos acces de vanitate, mă îndeamnă să aduc pe tapet un amănunt cu totul neimportant?

Văd o cameră îngustă unde, în afară de opt sau nouă paturi metalice, mizerabile, înnegrite, probabil salvate din incendiul unui spital, abia dacă poţi distinge fantoma unui şifonier antic — antic în sensul că e vechi şi hodorogit, gata să se destrame — şi o chiuvetă defectă din care apa susură într-una, fiindcă aşa îi place apei, să susure, să picure, cînd e prea obosită să mai curgă.

E frig. Opt sau nouă inşi pătrund în acelaşi timp în strîmta încăpere, înghesuindu-se, îndemnîndu-se unul pe altul să aţîţe un foc — însă nimeni n-are chef. E ora unsprezece şi zece

la ce bun un foc?
Şi astfel,
din scrumul focului neaprins
s-a întrupat

MARELE JOC

Prognoză meteo: va ninge mult!

Personaje:

Bucur O. { *Medic*, laureat al premiului Ambroise Paré al Academiei Franceze de Medicină.
Actor, laureat al premiului „Oscar".

Toma Bumbuc
Marele Șeik Rahman
Dhimitrie (poetul)
Ștefan cel Bigot
Dimitrie (pietrarul)
Jake Marigni d'Acteon
Melania
Z. (de la „zăpadă“)
și alții, și altele

1. Cum te rabdă inima să treci pe lîngă o biată oaie, fără să-i oferi un drops?

2. Îl cunoșteam prea bine, el este omul care-și flutură zadarnica sete de fantezie ca pe o flamură de pirat! Avertizez: fraza aceasta ascunde o capcană.

3. Cît mă bucură că am izbutit să leg cu atîta indiferență cuvintele începutului. Ele spun aproape totul. Unele amănunte de plan secundar abia dacă mă voi osteni să le mai adaug, azi, mîine, sau în altă clipă răcoroasă cînd venele Turnului de Apă vor zbîrnîi pe diferite voci, aducîndu-mi în memorie, poate, profilul de pungaș melancolic al locatarului anterior, locotenentul Kalendula, cu mult controversata-i existență asupra căreia magnificii, supraviețuitorii, n-au izbutit încă să se pună de acord: fiindcă nici n-au comentat-o.

4. Întind o labă cu degete subțiri, foarte lungi, cam jilave la orice oră, labă de intelectual: am un nume stupid, Toma Bumbuc. Aduce a uscăciune. Dar în această privință, nu am nici o vină. Chiar dacă visez nopți cu formidabile cavalcade (dar cu final penibil), mă declar cel mai conformist individ, și cel mai cuminte redactor al foii „3 fire împletite“. Cum să răspund altfel valurilor alternative de tembelism?!

Fiindcă mă apropii ca înălțime de unu nouăzeci, magnificii, supraviețuitorii, consideră că și în prezent, ajuns la mijlocul vieții, continui să sporesc în lungime; tot o

anumită sugestie a lor e că, slab cum mă aflu, pot fi folosit în loc de ac. Ața, la nevoie, se poate strecura prin urechi.

5. Ninge iarăși!

Ninge mereu! Printre fulgii de zăpadă, indivizii suferă o dedublare ciudată. Se întîmplă ca, dînd colțul, brusc, să se privească ochi în ochi, același om. Și se sperie. Și individul fuge de sine însuși. Nu reușește. Nimeni n-a reușit să se privească, *de la distanță*, cu nepăsare.

6. De la înălțimea Turnului de Apă zăresc nălucind către mine — chemare stridentă la acțiune, — panoul cinematografului Tivoli care glăsuiește: *Marea premieră a sezonului!! „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday“. În rolul lui Doc — Kirk Douglas. În rolul Rio Jim — Bucur O.!!!*

Trebuie să mă adun, să văd și eu, în sfîrșit, această peliculă despre care se vorbește mult. Împrejurul reclamei, aș zice, ninge și mai intens, z. (zăpada) s-a lipit de unele litere, acoperindu-le, sau deformîndu-le. Prin văzduh, alături de fulgi, sau printre fulgi, săgetează scarabei, fluturi, mustăți smulse, ici colo cîte o perucă singuratică — miniaturală parașută, iar și mai rar, piei de leopard, de panteră. Dar iată că fac ocoluri, ocoluri, în loc să mă apropii de subiect. Iar adevăratul subiect e în momentul acesta vizitatorul meu. De vreo jumătate de ceas vizitatorul meu a încremenit. E un ins cenușiu ca o ceață clasică. Dacă ar merge prin ceață, nu i-ai deosebi contururile — cu atît mai periculos! Ați văzut vreodată o răgace care stă încremenită și pare că meditează? În realitate nu meditează. Nici vizitatorul meu cenușiu nu meditează, ci pentru un interval *a ieșit din timp*. Cenușiii izbutesc să iasă din timp mai lesne decît alții, de alte culori. Ultimele sale cuvinte rostite, au fost:

— Prin urmare, îmi spuneți, sau nu, unde-l pot găsi pe nesuferitul, pretinsul actor Bucur O.?

Nu m-aș opri asupra modului său de a rosti cuvintele, împiedicat, nefiresc... Dacă aș fi psihiatru, aș da o sentință drastică — însă nu sînt psihiatru.

Iată ultimul meu răspuns:

— Persoana care vă preocupă *în așa hal*, se află departe, la Los Angeles, prin California mi se pare. Turnează *doar* cîteva filme... De ce n-ați da o fugă pînă acolo?

Alte lucruri nu mai avem a ne comunica, între noi legăturile sînt întrerupte ca între două cetăți rivale și inamice, și-n vreme ce în dreptul hublourilor Turnului de Apă continuă să ningă, răsfoiesc nervos reviste argentiniene, cu dame ce dansează firește tango, mut acul pe scala radioului doar, doar se va da pe undeva o știre senzațională: „Hop, hop! Icarus se repede în direcția Pămîntului și sughite!", și caut printre vechituri o formulă cît de cît amabilă ca să-l pot expedia pe *Cenușiu*. A nu se confunda cu lupul cenușiu. Lupul este o ființă infinit mai agreabilă. În nici un fel de ocazie nu pot fi nepoliticos. Chiar, nu pot. Unii consideră aceasta un mare defect. În cele din urmă — cred că s-au scurs două ere — *Cenușiul* dă glas:

— Îmi oferi deci o cafea?

Și azi mă întreb de unde-l scosese pe „deci".

— Regret. Cafeaua, *deci*, mi s-a terminat.

Bravo mie! Iată că, *deci*, pot fi nepoliticos, deși acesta e adevărul, nu mai am cafea, dar, cu puțină bunăvoință, aș putea să cobor să-i cer o ceașcă doamnei Thea sau bunicului Serafim, ei sînt atît de drăguți. Dar îmi lipsește bunăvoința, ia mai dă-l dracului, ia mai du-te dracului, *Cenușiule*, cu mătreața de pe gulerul paltonului, cu tot! Cu atît mai mult, cu cît *presimt* că prietenul meu Bucur O., magnificul, va avea mari neplăceri din cauza lui! Mari neplăceri e puțin spus...

Marele Șeik Rahman ar proceda altfel, el e un expansiv, un dominator, un învingător. Marele Șeik e unul dintre cei șapte, opt sau nouă magnifici și supraviețuitori, n-am cunoscut niciodată numărul exact, și de altfel, numărul se modifică neîncetat, precum toate pe lumea asta, credințe, cîrmuitori, reliefuri. Scade sau crește, ca și cotele apelor Dunării. Supraviețuirea — inutil să explic — nu are vreo legătură directă cu v u l g a r a biruință asupra morții, cu toate că nici asta n-ar fi puțin. Nu, chiar nu.

Doctorul Bucur O. (a nu se confunda cu actorul Bucur O.!), în clipe de relaxare: fenomenul morții, dragii mei

amici, este, dacă vreți să fiți atenți o clipă, la fel de straniu precum cel al vieții, iar adevărul s-ar putea ascunde undeva la mijloc, între ele, în clipa necercetată care separă viața de moarte, sau, venind din direcție contrară, neființa de viață.

Aceste „explicații" ale sale mă lăsau totdeauna perplex, și cea mai inteligentă întrebare ce o puteam pune era următoarea:

— Iar dacă, în sfîrșit, vom agăța acest adevăr, vom fi mai fericiți?

— Chestie de echilibru, cadetule!

(Peste mulți ani, poate prin 1990, voi preciza: NOTĂ. Niciodată doctorul Bucur O. nu și-a explicat în profunzime experiențele. Simplista interpretare de aici aparține lipsei mele de înțelepciune...)

7. Dhimitrie (poetul), la redacție, se leagănă într-un *balançoire* și suge pe vîrful limbii un ac. Așa îi place lui — să sugă ace. Cineva a zvîrlit remarca subtilă (??) că el face parte din categoria oamenilor interesanți, prin ceea ce *nu fac* și *nu spun*. Prin *neafirmare*. Astăzi are, observ, ciorapi de nuanțe diferite, negru la piciorul stîng, negru-alb la dreptul, dar desigur fără voia sa, el nici nu știe. De ce ar ști? Tembelismele sale sînt de altă natură: suge ace, are trei locuințe — toate deplorabile — și din cînd în cînd se aruncă în fața unei mașini.

Nu le aprob. Tembelismele. Sînt, am mai afirmat-o, cel mai blînd dintre redactori, n-am întîrziat măcar o singură dată la slujbă, cu toate că aici chingile-s destul de largi. Șefii mă găsesc exact în locul unde trebuie să fiu, cînd ei doresc să fiu într-un anumit loc, în speță pe scaunul din fața biroului meu, iar cînd un coleg e grăbit să ajungă la o întîlnire sau la un film, sau la ambele în același timp, și n-are cînd să corecteze șpalturile, le iau cu senină bucurie asupra mea.

Nimeni nu mă egalează în talentul de a întreține joviale discuții cu colaboratorii. mai ales cînd e vorba să fie respinse cu tact și politețe, poezii, nuvele, sau kilometrice și absolut inutile eseuri, și cînd ceilalți colegi se jenează s-o facă. Resping fără să jignesc, nu e acesta un talent? Cînd secretara zace acasă de guturai formez nu-

mere de telefon și dau apoi legătura redactorului șef, iar dacă mi se cere să petrec încă o noapte în tipografie, entuziasmul meu n-are margini.

Sînt calm. Mi se reproșează, nu pe față, că zîmbesc prea mult și prea oricui.

Așa blînd cum mă vede oricine, sau *își închipuie* că mă vede, dispun de o forță (latentă deocamdată) teribilă: dețin de multă vreme dosarul „Marelui Joc". Între coperțile lui galbene, totul e cam vraiște, în afara oricărui principiu cronologic, și nu e lesne de stabilit ordinea evenimentelor, de pildă ce s-a întîmplat mai întîi; accidentul lui Dhimitrie (poetul) cînd l-a sfîrtecat automobilul albastru, sau plecarea actorului Bucur O. la Los Angeles pentru a turna cîteva filme „sub bagheta" lui John Ford?, dar, trecînd peste aceste mărunte neajunsuri, dosarul „Marelui Joc" păstrează datele esențiale.

Totuși, nu mă consider o canalie.

În urmă cu trei săptămîni am deschis dosarului „Marelui Joc".

8. . . . .!!

9. „8. . . . .!!" se referă, presupun, la unele supoziții, bănuieli, vagi amenințări și pînde ce se învîrtesc anapoda împrejurul capului meu ca niște sateliți lansați în scopuri de spionaj; e în legătură cu temerile magnificilor, supraviețuitorilor, că deschiderea dosarului „Marelui Joc" ar putea provoca o reacție-n lanț.

De ce nu?

Cîte o explozie, cîte un scandal, mai purifică atmosfera, dar în general nimeni n-are motive de panică: blîndețea-mi înnăscută mă va feri de excese. Chiar, mă va feri?!

Norii vin din munții de la miază-noapte și scutură peste oraș și mai ales peste Turnul de Apă, mari porții de zăpadă; e ca și cum ar curge peste noi, fără încetare, amintiri *ale altora*, prin transplantul efectuat de curenți atmosferici. Îmi place ideea, să revin, să pun pagina separat... Am să i-o citesc și Marelui Șeik Rahman, însă teamă mi-e că metaforele de acest gen (oare sînt metafore?) se vor încurca în barba-i stufoasă...

10. „9" se referă la o veche superstiție: previi evenimentul nefast, nenorocirea, torăind mult și dinainte despre ea. Alții spun că, dimpotrivă, abia atunci lansezi nenorocirea. Eu sînt de părere că o previi, o alungi, dovedind că ești conștient de toate posibilitățile. Nu știu dacă nu cumva se încadrează în lașitate felul acesta de a pactiza, de la distanță, cu evenimentul nefast, de a-i da nas, de a te retrage, tactic, din fața lui. Sau, poate, în perfidie.

11. Prea multe pierderi ireparabile.

A propriului trecut, nu-l mai prea înțelegi, despre care începi, paradoxal, să nu mai știi nimic, a identității care, încercuită de incertitudini, se metamorfozează. Eu nu mai sînt eu. Ca o moarte. (Notă. Să-i transmit asta d-rului Bucur O.) Dar ce e mai grav: te hrănești din amintiri străine. Insomniile vin împreună cu vîrsta de mijloc, toate nerealizările îți bubuie-n cap, magnificii, supraviețuitorii se zvîrcolesc precum șerpii în culcușuri jilave

iar undeva
prin fereastra deschisă se strecoară
desen subțire, legănat, hipnotic,
o mînă înarmată.

Două scăpărări și nu te mai poate reanima nici măcar vocea marelui regizor.

John Ford: „Sus, Rio Jim, filmarea nu s-a terminat, n-ai murit cu adevărat, ci numai te prefaci că mori..."

Însă Rio Jim a murit cu adevărat. Actorul Bucur O. a murit cu adevărat.

12. Eu dorm adînc asaltat de vise încurcate, de o fantezie care din păcate cred că-mi lipsește-n viața reală. Spațiul de mișcare e fără limite, totuși, într-o parte, plutește lungul șir de fețe mult prelungite în bărbi atît de stufoase că la o atingere a vîntului se umflă ca niște saci (știu, e „travesti-ul" discuțiilor purtate cu Marele Șeik Rahman în legătură cu dosarul „Marelui Joc"), și-n partea opusă trec furtunoase cavalcade, cu împușcături și țipete de agonie — urmare a recentei vizionări a filmului ce-l are în rolul principal pe actorul Bucur O.

12+1. Ca fapt divers, amintesc, mai bine-zis repet: Dhimitrie (poetul) are trei locuințe. Dacă se ambiționează, el, să-ți definească existența, caracterul, posibilitățile, te pune să ascuți un creion. Dh. (p.) face pe magicianul, din tăietură, așchii, lungimea tăieturii, adîncimea ei, află totul. Tot în felul acesta-și începe și asalturile sentimentale.

Ninge atît de tare că dacă mai continuă, o să acopere totul, acoperișuri, căciuli, literaturi, alibiuri. Se distribuie pe la colțuri lopeți ușoare din lemn ușor și trec din gură-n gură cuvintele cuiva că de o sută de ani cerul n-a mai produs atîta zăpadă. Din automobilul redacției nu se mai zărește decît o bucățică de antenă strîmbată. Muncă de bunăvoie în frunte cu Ștefan cel Bigot (magnificul, supraviețuitorul) și-n acest timp colaboratorii, tropăind, dezghețîndu-și picioarele, fac curte pe-ntrecute secretarei Magda, cea cu ochii verzi, șiret de romantici, romantic de șireți, din rasa pisicilor blînde care zgîrîie surîzînd; oh, oh, mi-aș petrece viața întreagă, și ce mai rămîne, tot eliberînd de sub povara zăpezii, de sub toate celelalte poveri, orașe, drumuri, căsuțe singuratice și *magde*...

Am, ca orice om, unele insuficiențe, mici accese de frivolitate pe care în zadar încerc să le maschez, iar Marele Șeik Rahman, sau poate Bucur O., actorul, m-a definit cîndva, desigur în glumă, drept „curtezan al secretarelor". În colimatorul meu intră mai ales secretarele amicilor cu ranguri. Recunosc, unele dintre ele mă și simpatizează. Cred că, mai ales, le atrage enigma Turnului de Apă. Normal. Sînt în stare să urce pînă aici în speranța că vor cuprinde, sau intui „spațiile inpalpabile". Dar, oare ce pot să fie „spațiile inpalpabile"? Un fel de vitamine parașutate de Liga Națiunilor Unite eschimoșilor înfometați în anii cînd iepurii polari se răresc pînă la dispariție, iar aurora boreală plesnește lung din draperii pe fruntea tumefiată a cerului arctic?

Îmi innod pantofii galbeni îndoindu-mă ca un echer plin de amprente și semne de întrebare, și mă scutur în prag, suflînd în pumni cu optimism.

Ștefan cel Bigot, după ce răsucește cu migală o flegmă-n gît și se scapă de ea, și-și netezește căciula, se interesează de sănătatea doctorului Bucur O., și dacă în ultimele zile i-am călcat pragul. Discutînd, inghițim fulgi răzleți, proaspeți, pe care vîntul îi întoarce pe culoar. Răspund, admirîndu-mi pantofii de dandy interbelic, că doctorul Bucur O. e bine, are obrazul smead, neted, privire ageră, vulturească, deși nu doarme nici patru ore din douăzeci și patru; dar nu cred să mai reziste mult. Experiențele sale *speciale*, îi răpesc un timp enorm, și-n afară de asta a devenit un fel de consultant oficial pentru orice personalitate ce binevoiește să cadă la pat, pe scară națională. Serios. Chiar, serios. Avioanele zbîrnîie pe boltă în căutarea doctorului Bucur O.

— A ajuns prea la modă, îl compătimește, nu știu dacă sincer, ipocrit, sau cu invidie, Șt. cel Bigot. În mîna lui vînjoasă lopata pentru zăpadă suferă o subită transfigurare: începe să cînte arii din „M-me Butterfllay".

— Unealta asta a ta, e soprană, sau altistă? întreb.

Răspunde:

— O să-l vizitez cît de curînd. Seriozitatea doctorului Bucur O. mă tonifică, mă inspiră.

Zic:

— Ai fi, o, romancierule, mai puțin entuziasmat dacă i-ai cunoaște îndeaproape cumplitele experiențe, sinistrele experiențe pe care le face doctorul... Ca să-și dreagă vocea, folosește lanolină, sau ouă crude?

Privire stupefiată a lui Ștefan cel Bigot:

— Cine, doctorul Bucur O., despre el vorbești?

— Nu, dragă, despre lopata din mîna ta.

— Ești cam tralală. Vă contaminați cu toții, cam prea ușor, de la Dhimitrie (poetul).

Seara, cerul se limpezește.
De la înălțimea Turnului de Apă admir stelele.
Una dintre ele, o stea plictisită, încearcă să cadă.
Nu-i reușește însă, stelele căzătoare
Au strălucire și demnitate.
Plictiseala n-are nici o legătură cu strălucirea.
Nu poți să cazi cînd vrei. Chiar, nu!

14. Spre nord țîșnește șoseaua, cenușiu-albastră, ca un plesnet de bici, între plopi provizorii, pînă se-nfige-n munți. E un loc plin de melancolie. Una din locuințele

lui Dhimitrie (poetul) e la capătul străzii, pe deal, iar şoseaua ce izbeşte-n munte, îl atrage cu forţa magnetică a destinului. Iar dincolo de munţi — ha, ha, ha! El, aici va muri.

15. Însă nu acum — mult mai tîrziu.

Prin 1990, într-un „amurg de toamnă violet", voi scrie: sus, la rădăcina munţilor (contradicţia e doar aparentă!), rătăcind singur pe şosele în căutarea fantomei ce i-a traversat tinereţea (automobilul albastru), Dhimitrie (poetul), împlinindu-şi destinul, a fost ras cu brutalitate de pe suprafaţa pămîntului.

Iar după o clipă de nehotărîre, voi adăuga: ieri am deschis dosarul „Marelui Joc".

Şi voi mai scrie: mîine am să deschid (neapărat) dosarul „Marelui Joc".

16. Spre Institut, printre asperităţile unghiulare ale clinicilor, ies în cale infirmiere ce transportă coşuri cu pîine şi mari seringi umplute cu seruri străvezii în care înoată virusuri cu cioc şi mustaţă, ciocnindu-se între ele şi făcînd „bîz", de se aude şi prin ninsoare. Lucrători în mantale cenuşii, lungi, curăţă de pe alei zăpada, cu mătura şi cu mantaua, sugînd ţigări scuturate, neaprinse. „Nu aveţi cumva un foc, dacă nu vă este cu supărare?" „Poftim foc", răspund. „Mare ninsoare!" „Dar eu am prins alta mai deasă, în douăştrei cînd a fost şi cometă", se laudă altul. „Ba nu, că cometă a fost în nouă sute şapte, a lu *Halbei*, în douăştrei a fost numai grindină . . ." „Mulţumim pentru foc, grindină a fost şi-n douăşunu . . ."

În cabinetul doctorului (şi directorului) Bucur O, oricînd cafea şi băutură, pentru vizitatori şi prieteni, el nu serveşte. Austeritate e cuvîntul său preferat, sau te pomeneşti că păcătuieşte pe ascuns cu doctoriţe stagiare, bolnave sănătoase, surori nemţoaice blonde, aşa cum se mai întîmplă? . . . Dar de ce să se ferească de prieteni? Se teme că prietenii îi sînt neprieteni? Nu, nu, nu, el nu face nimic pe ascuns, nu e omul, chiar şi acum, în prezenţa mea îşi mustră secretara Magda.

— Oh, d-ră Magda . .

Îşi examinează degetele de „fost chirurg" pe suprafaţa cărora abia dacă mai agonizează trei sau patru microbi inofensivi, trişti şi asupriţi; cu aceleaşi degete superbe corectează poziţia pe nas a ochelarilor sobri şi necesari care îi diminuează puţin, foarte puţin, din intensitatea privirii, şi apoi, învăluit în halatul cu miros impersonal:

— Regret că . . .

Mi-am ciulit urechea atent la timbrul glasului, încercînd să recunosc o anumită intonaţie, dar doctorul îmi taie intenţia cu o mişcare a degetului.

Secretara Magda purta de asemenea în faţa pupilelor dioptrii cochete însă nu mai puţin necesare; era elegantă, subţire şi glacială şi mă îndrăgosteam pe minut ce trece de ea, fără şanse. Acum să recunosc (în liniştea Turnului de Apă nu mi-e jenă să recunosc nimic pe lume), vizitele mele la Institut sînt mai dese decît ar fi necesar datorită ei, i-am pus gînd rău, dar oare intenţia de a iubi o femeie, e gînd rău?

Cum am zis, secretara lui Bucur O. e tot o *magdă* (toate secretarele sînt *magde*, iar toate magdele, secretare); deocamdată, eh, nu izbuteam să mă ridic mai sus, unul dintre visele mele bine tăinuite, fiind totuşi, cucerirea unei universitare . . .

Nasul mi se lungea către dulăpaşul cu delicateţuri lichide, venea dintr-acolo un miros seducător, ca de îngheţată cu fistic.

Nu eram prea vesel, iar afară continua să ningă.

Doctorul, şi totodată directorul Bucur O., atrase Magdei atenţia că a exagerat întru scurtimea fustelor. Ea, politicoasă, atentă, gracilă, şi rece totuşi ca z. (zăpada), abia întoarse o privire către mine în care parcă tresărea o undă de încredere, ca pentru a mă lua martor la eternu-i supliciu. Bucur O. avea o mutră perfect acră. Îl detestam în clipa aceea, l-aş fi înfăşurat în sîrmă ghimpată, l-aş fi pus într-un pom ca să-l gîdile omizile şi furnicile, să-l muşte, i-aş fi prescris pentru două săptămîni dietă cu căpşuni sărate din belşug. Cu sare amară!

În afara Institutului *său*, îşi continuă directorul odiosu-i discurs, d-ra Magda poate să circule oricît de . . . dezgolită . . . (cîtă generozitate!), dar aici se impun restricţii în ce priveşte ţinuta, demnitatea.

Aici facem experiențe, mîrîiam eu ăs-timp ca un dulău cu cap mare și roșcovan în fața osului prea fierbinte, aici încercăm să *dezlipim* sufletul nemuritor de coaja lui terestră, să-i spionăm traiectoria; „așa ceva nu se prea obișnuiește, din motive asupra cărora nici nu insist“, mărturisea însuși doctorul Bucur O.

Acum, încheie directorul, ar fi bine, „dacă e atît de drăguță“, să aducă gheață (din depozitele morgăi, oare?), cafele cît mai tari și... cum stăm cu biletul de avion? La trei? Bine.

Cabinetul rivalizează, aș zice, ca eleganță și stil, cu cel al unui ministru. Într-un colț, din tavan, atîrnă șarpele cu clopoței — e cadoul Marelui Șeik Rahman. Cu un interval în urmă Ștefan cel Bigot vizitîndu-l pe doctor aici la cabinet, după ce răsturnase, fără să fie beat, cuierul din antreu și o mică bibliotecă rotativă, izbutise, Dumnezeu știe cum, el nefiind foarte înalt, să dea jos și șarpele, din tavan. Seara tîrziu cînd se-ntîmplă să pic în vizită la doctor adorm uneori în fotoliu, chiar chiar sub șarpe; e ultima și cea dintîi imagine pe care o înregistrează ochiul. N-am ajuns însă să mă obișnuiesc, cu toate că tîrîtoarea veninoasă și împăiată se leagănă sub tavan de vreo doi ani. Dar, ce reprezintă doi ani? Cine-mi garantează că, deși împăiată, nu e vie?

Într-o zi voi avea un atac de cord în fotoliul acela.

Magda se mișcă împrejur imaterială ca o fantomă dintr-un vis. Ce importanță are dacă o asemenea ființă poartă fustă pînă la glezne sau doar numai pînă la jumătatea coapselor? Pe măsuță licăresc ademenitor sticla cu băutură, castronașul de cristal cu gheață, cafelele și toate celelalte, telefonul sună, ea îl ridică, oh, ce studiată mișcare a cotului, așa ca sînii să împungă, și, hm, directorul nu e acolo...

Directorul toarnă, numai pentru mine, la ora asta tot nu am altceva de făcut, în vreme ce el...

Abia dacă-și poate permite luxul de a pierde un minut, două. Chiar și cînd stă de vorbă cu mine sau, aparent, mă ascultă și dă și replici, savantul e prezent, mereu, în altă parte, în toate părțile; peste cîteva ceasuri zboară către alt mare oraș din cauză că „ăia nu-s în stare să dea un diagonostic exact, ulcer sau cancer sau dracu

mai știe ce, onoarea e mare, dar îmi răpește timp..." Ce scuză, ce alibiuri, parcă-mi vine să-l rad pe savant, cu știința lui cu tot.

Și se va însera din nou.

Și va ninge peste căruțele cu coviltir ale țiganilor, la marginea orașului.

Și am să dorm...

Și am să visez șarpele...

Numai că...

Numai că, la ferastra deschisă apare, „în afară de joc“, în afara „Marelui Joc“, ca un desen subțire în peniță, o mînă înarmată. „Sus, Rio Jim! răsună vocea regizorului. Încă n-ai murit, în scenariu nu aici se moare..."

17. Aceste vizite la Institut îmi furnizează rația de otravă spirituală necesară supraviețuirii, și mă întreb de ce? Acolo totul e nerv, mai cu folos ar fi să mîngîi pe blană o pisică moale, odihnitoare.

Oricum, Bucur O. nu permite nimănui să pătrundă în lăcașurile sale tainice, unde se află adevăratele secrete. Ca să-ți abată atenția, te păcălește, politicos, oferind iute ca un scamator, secrete de duzină, hapuri mici ce se iau în pahare mari, înalte, subțiri, cu sunet lin, pe luciul cărora abia dacă poți ghici amprentele parfumate ale Magdei.

18. „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday“.

La brîu călărețul purta un calumet sculptat din lemn de redwood și un Colt. Coltul, ca să facă război cu el, calumetul (un fel de pipă), ca să înduplece pacea.

De barbă-i atîrnau fire de oboseală.

Praful albicios, uscat, al preeriei, jur împrejur, sub orizonturi fleșcăite, părea atît de învins că nici nu se mai ridica, de vîrtejuri, de copitele cailor, de roțile șerpuinde ale carului, sub coviltirul căruia o foarte tînără și atrăgătoare femeie, cel mult nouăsprezece ani, își alăpta copilul aruncînd mereu la spate cu o mișcare scurtă și nervoasă, părul negru, lung, sclipitor.

O albină...

Caii... Fornăiau, cu miresmele fierbinți vibrînd în nări. La mare depărtare se presimțea apă, vîrtej de spumă albă

de o răcoare necuprinsă, în care-și vor cufunda boturile, pînă la urechi. Deasupra spumei, numai urechile — ciu, ciu...

Înaintau, cu speranța.

O albină...

O albină trăgea linii întrerupte pe lîngă urechea, pe lîngă obrazul călărețului, mereu și mereu, ca niște cercuri tăiate cu foarfeci neascuțite, năpustindu-se uneori razant la ochii săi ca spre niște flori albastre pe cale de a se ofili, însă el era crunt de ostenit, cu o povară de trei vieți, nu de una, sau poate era pe jumătate mort, sau poate că-n el era deja multă moarte și numai un rest de viață, bulgăre cald ce-și consuma ultimele pulsații, cert e că nu reacționa în vreun fel, nu ridica mîna să se apere de albină, s-o alunge. Soarele lipea cu sînge cămașa arzătoare, sărată, de spatele călărețului.

Caii tîrau povara spre orizontul năucit de jocuri irizate.

Copilul ațipi, sînul îi scăpă dintre buze.

Femeia șterse ca-n vis picătura de lapte ce mijea încă pe vîrful sfîrcului, brațul îi rămase o clipă suspendat legănîndu-se ca un ram subțire, pe urmă încet, cu grijă șterse gura fiului ei. Acum privirea i se odihnea, moale, în coamele cailor și-n această clipă albina, care *dintr-un motiv foarte exact* îl părăsise pe călăreț, bîzîi cu lipicioasă sonoritate și se lipi, însă posibil că fără intenții net agresive, de coapsa dezgolită a copilului.

Tînăra visa cu ochii deschiși și fiindcă mereu și mereu privirea i se încîlcea în coamele cailor, visa că se leagănă într-un lung și rarefiat galop, pe-un răcoros ținut albastru, dar mîna i se mișcă, pluti, se așeză pe coapsa fiului ei, peste albină, iar insecta, deranjată, înfipse acul.

Băiatul tresări, începu să urle.

Tresări femeia, căută celălalt sîn, mai plin, i-l potrivi în gură, însă ăla mic, cu veninul albinei în carne continua să țipe.

— Yancey, încercă să comunice tînăra cu bărbatul de afară. Băiatul nostru are ceva.

Nu căpătă răspuns.

— Yancey!

Doar plînsetul roților răspunse nu. Nu răspunse. Femeia se aplecă în afară, șuvițele părului sclipiră în soa-

rele nemilos: calul bărbatului ei șchiopăta, de unul singur, în urma căruței. Prăbușirea bărbatului avusese loc pe tăcute, în vreme ce ea visa, în vreme ce sub pleoapele ei defilau viziuni fără logică, fără sfîrșit.

Prim-plan al șeii părăsite. Buzunarele mochillei se cască, uscate, goale. Carabina „Henry" se mai leagănă, va ajunge, desigur, în mîinile altui bărbat, ca și femeia.

Tînăra nu întoarse căruța grea înapoi să-și caute primul soț, de altfel poate că și caii ar fi refuzat să schimbe direcția: simțeau adierile apei, tot mai mîngîietoare, ademenind în față.

Oricum, cel căzut din șa pierduse partida.

Albina zbura la tot mai mică-nălțime, pe deasupra ierburilor ofilite, pregătindu-se și ea să moară. În fracțiunea ce veni, încetînd brusc să țipe, decis să supraviețuiască, băiatul se apucă lacom de sfîrc. Acesta era Rio Jim.

19. Nu pot concepe, prietene Toma, un film al Westului, fără saloon la barul căruia să vedem, rezemat în coate, însingurat și aparent umil și absent, insul care va declanșa totul, în vreme ce pe la mese, printre pahare, rînjesc, din cariile lor, zarurile, fîlfîie așii, de obicei mai mulți de cît se cuvine; pianistul cu plete unsuroase, obrajii scobiți, un intelectual, un tebecist care bea lapte, zdrăngăne leneș pe clape celebra melodie „Sucursala din Nord". Deodată, ușile batante se dau în lături, se ivește alt ins însingurat, profil negru, subțire, terminat în pălăria cu boruri largi. Obligatoriu, rămîne neclinit în ușă, cîntărind atmosfera, și după ce o cîntărește bine, merge la bar și ia loc nu prea departe, însă nici foarte aproape, de primul, și cîtva timp sorb amîndoi din pahare, ignorîndu-se, deși e prea limpede, ăștia doi se cunosc, se urmăresc, și se vor rade...

Numai că...

Numai că prin fereastra deschisă, ca un desen subțire în peniță, apare, „în afară de joc", în afara „Marelui Joc", o mînă înarmată...

20. În liniștea clară a Turnului de Apă, cu puțină atenție auzi orice, aproape orice, clipocitul picăturilor de va-

* * *

1. Sus, Rio Jim! E timpul să mergem. Bătrînul indian a făcut focul...

2. Am uitat să adaug (sau poate nu?), printre vizitatorii mei se numără și fostele cunoștințe ale „locatarului anterior“, locotenentul Kalendula. Vîrsta acestuia n-am s-o pot determina niciodată în raport cu amorurile sale, fiindcă unele dintre femei sînt trecute de șaizeci, altele par mai fragede, chiar sprintene.

Ele, în general, sînt femei blînde, unele au întemeiat chiar căsnicii cît se poate de reușite. Totdeauna, e o plăcere să le auzi depănînd amintiri, chiar dacă sînt contradictorii, despre fostul locatar al Turnului de Apă. Uneori mă ajută să fac ordine, mai ales după vizitele lui Ștefan cel Bigot cînd deranjul e imens, trebuiesc reașezate covoarele, noptierele, scaunele... Una e chiar drăguță, tinerică, o cheamă Melania, e voluntară, viguroasă, plină de draci.

Și pe soția doctorului Bucur O. o cheamă Melania.

Pe toate melaniile le cheamă melanii. Ciudat, nu? Chiar, ciudat.

3. În orice caz: a-l boteza „Neînfrîntul“ (pe umilul meu șoarec) nu e o deosebită dovadă de humor nici măcar macabru. Acest nume l-au ales melaniile.

Dorin Căpățînă (Căposu), fîlfîie undeva prin Canada, l-am căutat ieri, încă n-a revenit. Canada e imensă și r a r ă, el, sfrijit ca o așchie de curpăn, de mirare că nu se pierde-n spațiile acelea înconjurate de goluri mișcătoare...

Canada... ținut cîntat de James-Oliver Kurwood... Klondyke, Sonora, Coeur D'Alene (sau astea-s prin California, Idaho? Parcă poți fi sigur!!), mine de aur... aur în albiile rîurilor, aur în tainice galerii (toate notate pe *hărți pierdute)* prin care bîntuie bătrîni dementi cu flinte vechi în care pîndesc gloanțe galbene (aur!), văgăuni prin care hohotesc scăfîrliile primilor „gold-mani“, urși (autentici și urși-fantomă).

Cînd te numești Căpățînă, porecla de „Căposu“ pare cu totul de prisos (ca un al doilea cap!) și totuși... El poartă pe umeri mantia tehnicii pure — ce o fi înțelegînd prin asta? E, la vîrsta de patruzeci, aproape de patruzeci de fapt (însă toate se rotunjesc, piscurile munților, formele fetișcanelor, notele de plată, vîrstele), e deci încă, și cred că va rămîne pînă la capătul zilelor sale, un băiețel firav, de cele mai multe ori răgușit și cu nasul pornit pe strănuturi dese, cu buzunarele totdeauna doldora de vitamine, cuminte, „nepohtitoriu la muiarele altora și feritoriu de stricăciune“ — dacă citez bine din memorie.

Cînd, magnificii, supraviețuitorii se pun pe zarvă la mine în Turnul de Apă, sau aiurea, iar motive de zarvă sînt destule: de la vîrsta incertă a Universului pînă la rezultatul contestat al unui amărît de meci de fotbal, cînd se ridică acest periodic val de demență, Căposu se retrage într-un colț, foarte jenat, înghesuit în umerii lui strîmți și-n haina cu umeri strîmți, roșu la față, nu se știe din ce cauză, din cauza cuvintelor cam fără de perdea ce atîrnă de gurile magnificilor, din pricina nasului său ascuțit, și mai lung, și mai ascuțit în astfel de ocazii, și care s-ar potrivi perfect la o mașină de cusut, așa cum m-aș potrivi și eu, în loc de ac. Cred că nici acum Căposu nu știe că i se spune Căposu, deși porecla datează de peste un sfert de veac, din timpul cînd venea la școală tuns la piele; avea cap mare, abia reușea să-l strecoare pe ușă și să-l manevreze. Multe formule demente ale calculului au încăput în el, în capul lui Căposu. E admirabil, nu? Deși, ca totdeauna, există un risc: dacă într-o bună zi — într-o zi rea, — icșilor și igrecilor, le vine ideea să explodeze?!

4. Pe secretara lui o cheamă tot Magda. Se machiază jumătate din timpul ce i-a fost dăruit de Dumnezeu; cealaltă jumătate se demachiază. Însă aș putea formula și altfel datele chestiunii. Magda face cîte o mare pasiune, îl cucerește pe băiat, însă apoi strică totul, cerîndu-l ea, cea dintîi, în căsătorie. Firește, băiatul cam dă înapoi, fiindcă, de cînd lumea, băieții le cer pe fete în căsătorie, și nu vice-versa. În situația asta, Magda, jumătate din timp clocește planuri de răzbunare, umblînd prin maga-

zine pentru a agonisi tot felul de podoabe care s-o facă mai frumoasă, iar cealaltă jumătate din timp aleargă pentru a găsi un altul care s-o ia de nevastă, ca să-i „arate ea celui dinainte". Mă rog, asta e o răutate. Nu e o răutate, e o realitate.

Totuşi, între aceste operaţiuni, are vreme să facă şi cîte o cafea, sau, rar de tot, cîte o scurtă vizită la Turnul de Apă, atrasă de misterul locului şi de dorinţa de a-l zări pe Androtancus. Discutăm, nevinovat, despre modă — la care nu mă pricep defel — şi despre cît de răi sînt bărbaţii, lucru cu care nu sînt de acord — însă nu-i spun.

Dacă ar afla Căposu despre aceste vizite, s-ar mînia cumplit, nasul ar începe să-i fîlfîie, urechile să-i strănute. Nu e vorba de gelozie, ci de principii. Nu ştiu care din ele, că-s prea multe.

Circulă zicala de prost gust că nasul Căposului apare la colţ cu cinci minute înainte de ivirea Căposului propriu-zis.

5. Lotrului şaptesprezece, locuinţa doctorului Bucur O. Trusa de voiaj pregătită de soţia sa Melania, stă ca un buldog negru pe marginea pianului din salon, gata să latre către nepoftiţi. Eu sînt cam nepoftit. Pianul deschis, rînjeşte şi el cu toţi dinţii, gata de asemenea să latre. În sfîrşit, patefonul de pe covor, latră amintiri: Jazz-band, New-Orleans, 34.

Maşina Institutului, *şşşşşşşşşşş* spre aeroport. Geo, şoferul, se scarpină cu degetul mic în adîncul urechii. Cu atîta poftă încît doctorul simte de ambele părţi ale craniului, şi-n urechea vestibulară sau cum naiba-i zice, înţepături de furnici ascuţite. Prin ninsoarea înceată avionul decolează cu minute de întîrziere, o stewardessă blondă — seamănă cu Melania, trece un gînduleţ prin capul lui Bucur O., — oferă bomboane acrişoare şi coniac fumuriu. Suficient ca să-ţi dea de gîndit.

Dhimitrie (poetul) a dispărut în urmă c-un număr de zile. Are în sînge morbul sfîrşitului?

Morbul sfîrşitului — ha!

Morbul sfîrşitului îl avem cu . . . hi, hi!

Gîndurile lui Bucur O. zboară înapoi. Biroul intim de la etaj. Biroul, ceva mai sobru, cel cu şarpele, de la Institut. Îl preferă pe acesta. Cafeaua de la miezul nopţii, de la ora trei dimineaţa, de la ora şase, zorile încercănate, grele de o satisfacţie confuză, dar solidă . . . Melania încă mai doarme, ca un înger blond în patul vast, alb, iar afară ninge, tot alb, iar el, Bucur O., se dezmorţeşte pe alee, în capul gol. Poate se va duce la culcare — poate nu.

Şi iarăşi: ca să pricepi miracolul vieţii, intri în subterane nemaistrăbătute, prin moarte, sau pe sub moarte. Vorbe, Toma Bumbuc, vorbe, vorbe cadetule, marş la culcare, marş la loc, nota trei!

6. E ora zece, bunicul Serafim trage din pipă în fereastra deschisă şi ascultă cum adoarme oraşul — ce abstract! Cui îi pasă de aşa ceva. Pe la ora 23, cînd la radio se dă muzică, apare şi şoricelul „Sucursalei din Nord", atras de melodii, şi-n acelaşi timp se aud de jos bubuituri pe scară, e pasul inimitabil al lui Ştefan cel Bigot, inimitabil ca şi ortografia unui analfabet. Ce noutăţi îmi aduce?

Ne punem unul celuilalt întrebări:

— Cum mai stai cu romanul, Ştefane?

— Ai dat azi pe la redacţie?

Iar eu: — Ce situaţie financiară ai? O bătrînă mi-ar face bine pînă la leafă.

— Tu ce zici, se mai termină iarna asta vreodată?

— Vreo ştire de la Dhimitrie?

— Nu-ţi dă insomnii ideea că într-o bună zi vîntul are să răstoarne Turnul de Apă?

— Tu altă întrebare vrei să arunci — care?

— Aud că ai deschis dosarul „Marelui Joc" — e adevărat?

— Bei o cafea?

— De ce n-ai închega mai bine un eseu? L-am da la numărul următor, şi-aşa nu prea avem. Chiar, de ce?

— Potoleşte-te! N-am de gînd să dau publicităţii „Marele Joc". De ce eşti aşa de îngrijorat?

Ştefan cel Bigot se observă-n oglindă, cere forfecuţa, scurtează din perii ce-i răsar din nas, această înălţătoare

operațiune i-a intrat în reflex; la Marele Șeik Rahman, în dreptul căminului cu tăciuni *aparenți* își taie unghiile și le aruncă în jar, să ardă, cu toate că acela e jar rece, fals, iar la doctorul Bucur O. face baie. Doctorul are baie cît un salon, înzestrată cu tot felul de instalații complexante, precum . . .

— Colecția „Cangurul" a anunțat tipărirea. Pretinde că va fi un mănunchi de studii.

— Aș! Voi da un tom de versuri.

— Tu, versuri?! Poate pasteluri . . .

Meditînd intens, atît de intens că firul roșu se înroșește și mai mult (numai să nu facă scurt circuit!) Ștefan cel Bigot efectuează plimbări în diagonală, răsturnînd totul în drum, în fond obiecte inutile, precum scaun, scrumieră etc., tîrînd după el fața de masă și pijamaua al cărei colț abia de nălucea de sub pătură. În cele din urmă ia și pătura. Totuși, nu e miop.

— Au mai rămas perdelele și orologiul, zic. Nu te sinchisi de mine, consideră că nici nu sînt aici.

În vreme ce dărîma și scrinul, nu „Scrinul negru" ci scrinul crăpat, mormăia:

— Ai putea face un mare rău . . .

— Cui? Ție?

În vreme ce, cu un șut involuntar, trimitea peste bord și papucii mei de casă „cei noi", ripostă:

— He! De ce mie? Eu, ce amestec . . .? Lui Bucur O.

— Doctorului, sau actorului?

— Actorului, bineînțeles.

— Da? Nu mă gîndisem.

— Vezi?! Te-a simțit și se ferește, la ora asta ar fi trebuit să fie încă aici.

Eu mă refeream la șoricelul „Sucursalei din Nord" micul Androtancus, însă Ștefan cel Bigot, deși romancier, uneori pricepe greu.

— Cine trebuia să fie aici, actorul?

— Aș, doctorul, i-am tăiat-o, plictisit, ciulind urechea. Aveam toate motivele, cineva, încă cineva, urca scările. Parcă recunoșteam pasul, parcă nu. Apăru — cine? Apăru un ins cenușiu — *Cenușiul*. Avea palton cenușiu, privire cenușie, voce cenușie. În mîna lui — ce? Papucii mei de casă, „cei noi".

— Mi le-ați aruncat în cap!

— Da de unde! Au căzut din întîmplare . . .

— Cît timp vă mai bateți joc de mine? Cînd îmi spuneți unde-l pot găsi pe nesuferitul actor Bucur O.?

— Păi ți-am mai spus . . .

Pe la mijlocul nopții, fără nici o justificare, țeava de la căpătîiul meu începu o baladă-n sol minor pe care am ascultat-o liniștit și-n întregime ca spectatorul ce a dat pentru bilet prețul întreg, chiar majorat, și dorește să profite de fiecare notă, desenînd (pentru a nu adormi) pe marginea ziarului de sport, pisici lungi cu mustăți crețe, odihnitoare, leneșe pisici, iar cînd violonistul, în negru, cu plete zbuciumate pe umeri, cu brațele prea lungi (Paganini?) se decise să ofere și un bis, am zis destul și am ieșit pe culoarul îngust ce înconjoară Turnul de Apă. Noaptea-și lipi laba neagră de ceafa mea și m-am cutremurat. Ningea, însă rar, vreo trei fulgi pe kilometru cub. Pe șoseaua dinspre munți semnaliza isteric cu farurile, în disperare, un automobil singuratec. Poate-l rodeau lupii. M-am tot chinuit pe cine să deranjez, și-n cele din urmă, cu paltonul aruncat peste pijama, am coborît la telefonul de la baza Turnului.

— Ștefan?

— M-da . . . Cine e?

— Mi-ai lăsat o impresie acră în seara asta; cu cît ești mai genial, cu atît devii mai acru, lasă nu te . . . și, ca s-o dreg: Am *re!*

— Com? Ce ai, *re?*

— Nu am *re*, ci am recitit proza ta mai veche, „Supraviețuitorul". Dă-i nainte tot așa!

— Ascultă, Bumbuc, ai idee cît e ora?

— O, doamne, nu. Ce importă? Se petrec lucruri mari, băiete. Coarnele de cerb pe care le-ai agățat, au două ramuri frînte . . .

7. Dhimitrie (poetul), reconstituire ulterioară.

Nu e deloc o greșeală că am adăugat un *h* numelui său. Însuși el își schimbă numele de la o zi la alta, așa că nimeni nu mai știe *foarte* exact cum îl cheamă; un volum l-a iscălit simplu, Dimitrie, al doilea, cel premiat, Dhimi-

trie (p.), iar următorul, de asemenea premiat, — Dymithrie (p.).

Unele poeme în proză le publică sub pseudonimul Drakula.

În fine! Treaba fiecăruia ce nume-şi alege. Sau: fiecare îşi merită numele ce-l are.

Ei bine, a avut un accident.

Îmi venise ca o presimţire în momentul cînd pregăteam jumări de ouă cu brînză de oaie pe vechiul primus moştenit de la locotenentul Kalendula, al cărui enigmatic profil stăruie, ba în faţa mea, ba în spate, dincolo de ceţuri, vîrtejuri de frunze, a cărui amintire dăinuie, printre altele, datorită memoriei prodigioase a doamnei Thea, a bunicului Serafim, a unei lăptărese care vinde alune, zmeură şi mure, a cîtorva cunoştinţe din cartier care, uitînd că s-a mutat, îl tot caută. (Am mai spus toate acestea?)

8. L-a sfîrticat un autimobil. Pe Dhimitrie (poetul).

Momentul se cere examinat cu atenţie. De-aia să iau lupa din cui.

Fiind o dimineaţă plăcută, cu vagă ninsoare, ieşise la marginea oraşului, împins din spate de propriu-i destin. Cel ce neagă existenţa destinului ar putea fi un înspăimîntat care se teme de umbra ce ne însoţeşte fatalmente (să revin asupra acestei aserţiuni ce poate fi exprimată şi invers). Dhimitrie vizitase în noaptea aceea mai mulţi prieteni cu care discutase şi petrecuse cu binecunoscuta-i moderaţiune. Printre plopii traşi din compas pînă la zidul muntelui se cuibărea un vînticel nu prea rece, amestecat cu fulgi, fragmente de roman... eroare, de meteoriţi, diamante, scarabei, lupi măcinaţi şi totul prevestea o zi rodnică. Era tînăr şi aproape fericit, cu multe idei, toate importante, iar automobilul albastru trebuie să-i fi apărut în faţă pe neaşteptate.

Suflete, nu fi idiot!

Cînd te izbeşte o hardughie dintr-asta, ea apare totdeauna brusc şi pe neaşteptate, şi te striveşte cît ai clipi. Aşa a început ceea ce aş denumi, din pură îngîmfare, „întîmplarea-cheie" a vieţii poetului, fiindcă nu şi-a dat duhul. Ninsese mult în timpul nopţii, aşa debutează crăciunurile-n ţinut, cu mult alb orbitor, mult şi incomparabil hohot alb, în care există chiar şi pericolul de-a te pierde, iar Dhimitrie, cum aminteam, se plimba în vîrful unghiilor, răvăşit, cu ochii în toate direcţiile şi se simţea poet din creştet pînă-n tălpi, poet definitiv, poet suprem, inevitabil, prin vocaţie etc. etc, pînă cînd monstrul albastru l-a izbit.

Dacă era cu ochii în toate direcţiile, cum de nu l-a văzut venind?

Culoarea albastră a caroseriei îl umplu pe poet.

Fiind ultima impresie vizuală, albastrul crescu monstruos şi explodă, trupul lui Dhimitrie (p.) începu să cadă fărîmiţat peste omenire, împreună cu fulgii, cu meteoriţii. El, Dhimitrie, părăsise cu un număr de ore mai nainte toate cele trei locuinţe ale sale şi, fragil, colindase străzile nocturne, pregătindu-se să înceapă un nou capitol cînd s-a ciocnit cu maşina albastră.

Dhimitrie (poetul) se pregătea de o nouă iubire, cînd s-a pomenit sfîrticat de cauciucuri.

Se trezi din leşin — cîtă vreme trecuse?

În fereastră înflorise ramul cireşului. Nu... Tot zăpadă. De pat se apropie o femeie:

— Găgăuţă mic şi prost!

9. Marele Şeik Rahman, revenit din indii, oferă o libaţiune în stilul său, imortalizată ulterior de Ştefan cel Bigot în proza „Ospăţ cu vipere".

În realitate o singură viperă vie, (sau o cobră?!) ce e drept, cam apatică, închisă-n sine şi închisă de asemenea într-o colivie cu gratii suficient de rare ca să-şi poată strecura pe acolo trupu-i veninos. Se legăna ca un ac de ceasornic în stare de ebrietate.

Douăsprezece păhărele subţiri şi fistichii aranjate de secretara Magda, simbolizau orele, erele, sau, dacă doriţi cu orice preţ, ispitele. Da. Pentru a-ţi cîştiga dreptul la un păhărel, trebuia să înşeli vigilenţa şarpelui şi oricare dintre comeseni ar fi putut să moară la acel ospăţ. Nu e hazliu?

În final Dhimitrie (p.) a încercat să subtilizeze vipera, — nu i-a reuşit. Se întîmpla asta, fireşte, înainte de întîmplarea cu automobilul albastru. Sau după? Nu după, fiindcă, totuşi, el atunci a pierit. Cum să explic, de fapt,

trie (p.), iar următorul, de asemenea premiat, — Dymithrie (p.).

Unele poeme în proză le publică sub pseudonimul Drakula.

În fine! Treaba fiecăruia ce nume-şi alege. Sau: fiecare îşi merită numele ce-l are.

Ei bine, a avut un accident.

Îmi venise ca o presimţire în momentul cînd pregăteam jumări de ouă cu brînză de oaie pe vechiul primus moştenit de la locotenentul Kalendula, al cărui enigmatic profil stăruie, ba în faţa mea, ba în spate, dincolo de ceţuri, vîrtejuri de frunze, a cărui amintire dăinuie, printre altele, datorită memoriei prodigioase a doamnei Thea, a bunicului Serafim, a unei lăptărese care vinde alune, zmeură şi mure, a cîtorva cunoştinţe din cartier care, uitînd că s-a mutat, îl tot caută. (Am mai spus toate acestea?)

8. L-a sfîrticat un autimobil. Pe Dhimitrie (poetul). Momentul se cere examinat cu atenţie. De-aia să iau lupa din cui.

Fiind o dimineaţă plăcută, cu vagă ninsoare, ieşise la marginea oraşului, împins din spate de propriu-i destin. Cel ce neagă existenţa destinului ar putea fi un înspăimîntat care se teme de umbra ce ne însoţeşte fatalmente (să revin asupra acestei aserţiuni ce poate fi exprimată şi invers). Dhimitrie vizitase în noaptea aceea mai mulţi prieteni cu care discutase şi petrecuse cu binecunoscuta-i moderaţiune. Printre plopii traşi din compas pînă la zidul muntelui se cuibărea un vînticel nu prea rece, amestecat cu fulgi, fragmente de roman... eroare, de meteoriţi, diamante, scarabei, lupi măcinaţi şi totul prevestea o zi rodnică. Era tînăr şi aproape fericit, cu multe idei, toate importante, iar automobilul albastru trebuie să-i fi apărut în faţă pe neaşteptate.

Suflete, nu fi idiot!

Cînd te izbeşte o hardughie dintr-asta, ea apare totdeauna brusc şi pe neaşteptate, şi te striveşte cît ai clipi. Aşa a început ceea ce aş denumi, din pură îngîmfare, „întîmplarea-cheie" a vieţii poetului, fiindcă nu şi-a dat duhul. Ninsese mult în timpul nopţii, aşa debutează crăciunurile-n ţinut, cu mult alb orbitor, mult şi incomparabil hohot alb, în care există chiar şi pericolul de-a te pierde, iar Dhimitrie, cum aminteam, se plimba în vîrful unghiilor, răvăşit, cu ochii în toate direcţiile şi se simţea poet din creştet pînă-n tălpi, poet definitiv, poet suprem, inevitabil, prin vocaţie etc. etc, pînă cînd monstrul albastru l-a izbit.

Dacă era cu ochii în toate direcţiile, cum de nu l-a văzut venind?

Culoarea albastră a caroseriei îl umplu pe poet.

Fiind ultima impresie vizuală, albastrul crescu monstruos şi explodă, trupul lui Dhimitrie (p.) începu să cadă fărîmiţat peste omenire, împreună cu fulgii, cu meteoriţii. El, Dhimitrie, părăsise cu un număr de ore mai nainte toate cele trei locuinţe ale sale şi, fragil, colindase străzile nocturne, pregătindu-se să înceapă un nou capitol cînd s-a ciocnit cu maşina albastră.

Dhimitrie (poetul) se pregătea de o nouă iubire, cînd s-a pomenit sfîrticat de cauciucuri.

Se trezi din leşin — cîtă vreme trecuse?

În fereastră înflorise ramul cireşului. Nu... Tot zăpadă. De pat se apropie o femeie:

— Găgăuţă mic şi prost!

9. Marele Şeik Rahman, revenit din indii, oferă o libaţiune în stilul său, imortalizată ulterior de Ştefan cel Bigot în proza „Ospăţ cu vipere".

În realitate o singură viperă vie, (sau o cobră?!) ce e drept, cam apatică, închisă-n sine şi închisă de asemenea într-o colivie cu gratii suficient de rare ca să-şi poată strecura pe acolo trupu-i veninos. Se legăna ca un ac de ceasornic în stare de ebrietate.

Douăsprezece păhărele subţiri şi fistichii aranjate de secretara Magda, simbolizau orele, erele, sau, dacă doriţi cu orice preţ, ispitele. Da. Pentru a-ţi cîştiga dreptul la un păhărel, trebuia să înşeli vigilenţa şarpelui şi oricare dintre comeseni ar fi putut să moară la acel ospăţ. Nu e hazliu?

În final Dhimitrie (p.) a încercat să subtilizeze vipera, — nu i-a reuşit. Se întîmpla asta, fireşte, înainte de întîmplarea cu automobilul albastru. Sau după? Nu după, fiindcă, totuşi, el atunci a pierit. Cum să explic, de fapt,

n-a pierit... Genunchii Magdei, secretara Marelui Șeik... Speculațiuni pe marginea încercărilor inutile de a o cuceri, depuse de către Raymond Regele Spionilor, altfel un cetățean atît de echilibrat. Fum fără foc nu iese, e ceva adevăr aici, dar de ce să insist? Criza — ca să-i zic așa — criza lui Raymond R. S. a fost scurtă dar intensă, provocînd chiar părăsirea temporară a domiciliului de către consoarta sa, Ana, care, se înțelege, a revenit. Toate Anele revin.

Într-o anumită seară, îmi amintesc, mă plimbam pe aleile de la marginea parcului, pe sub ferestrele Magdei. Eu mă aflam pe-acolo chiar întîmplător, însă Raymond Regele Spionilor, nu. El se prefăcu a nu ne observa (mă aflam împreună cu doctorul Bucur O.) Raymond R. S. pășea prea nervos pentru un filozof de talia lui, iar pălăria îi stătea strîmb pe cap, ca-n dușmănie.

Doctorul Bucur O. către mine:

— Aud că deschizi dosarul „Marelui Joc".

— Oh, da, poate...

— Și cînd?

— Ei, cînd!... Dar tu, în ce stadiu te afli cu cercetările?

— Într-o zi te duc să vezi și tu...

Cum înaintam pe nesimțite, alături de mine doctorul Bucur O. aducea a munte liniștit — liniștit după ce-l devastase o furtună. Fereastra Magdei se deschise, apăru obrăjorul ei catifelat, iar alături ceva ca o barbă neagră și fustoasă... eroare, stufoasă. Raymond R. S. căută să se facă invizibil, nu reuși decît pe jumătate. Un glas care putea să fie al Marelui Șeik Rahman despică înserarea:

— Rege caraghios! Ia ieși la lumină!

— Treceam pe-aici din pură întîmplare, încercă să pareze Raymond R. S. potrivindu-și pe nas ochelarii săi de conf.

Marele Șeik: — Se înțelege! Urci?

Raymond, Regele Spionilor: — Dar cine locuiește aici? Tu?

— Ba eu, înflori zîmbetul inanalizabil al Magdei.

Bucur O. se urni, l-am prins de braț fiindcă eram mai

înalt, iar el mai solid. El zise, reluînd „cealaltă" discuție:

— Măsoară de două ori înainte de a tăia!

Făcea aluzie la dosarul „Marelui Joc".

— O, doctore, i-am răspuns, zicala asta este izvorîtă, cred, din cerebelul unui croitor neinspirat... Gîndește-te! Dacă nu deschid eu dosarul, cine s-o facă? Poate altcineva, unul de rea credință.

— Tu ești de bună credință?

— Cel puțin încerc.

Doctorul mergea încet în umbrele parcului, obosit, cu umerii căzuți.

— Ascultă-mă, zise el, există răni ce nu se vindecă decît printr-un singur fel.

— Prin moarte?

— Da, prin moarte.

— Poate că și acesta e motivul pentru care voi deschide dosarul „Marelui Joc". Pentru ca *să nu se uite*. Deși, încă, ezit.

— Totul se uită, Toma. Toma, necredinciosule.

După cîteva minute, am mîrîit, lungindu-mi bărbia:

— Tu, doctore, ești un sever și un ascet, nu poți pretinde ca toată lumea să...

— Nu pretind nimic. Mai taci, cadetule. Mai taci, Bumbuc! Și, după un minut, cu un soi de dispreț temperat: Bumbuc! Ce nume! Nu ai știut să-ți alegi altul?

— Știu, am dat replică, încercînd să pun toată ironia posibilă în glas. Tu ai vrea ca pe toți oamenii să-i cheme Bucur O.!

Doctorul nu răspunse. Am mai moderat ironia.

— Pe unii îi cheamă Bonifaciu. Dacă ești Papă, la Roma, mai merge, dar așa... Pe alții îi cheamă Leonida; dacă ești grec, la Termopyle, se potrivește, dar în zilele noastre...

Bucur O. întoarse într-un fascicul de lumină fața lui nobilă și adăugă, aparent fără logică, sau poate numai ca să mă ia peste picior:

— Tu măcar, lași în pace secretarele.

— Capricii... am răspuns tot anapoda.

— Dhimitrie suge ace.

— Într-o zi are să înghită unul. Ar fi grav?

— Nu. Dacă are sucurile gastrice în regulă, vor dizolva acul.

10. Am pornit iarăşi împreună, începuse ninsoarea, decembrie.

Dhimitrie (poetul) are preferinţe pentru ácele de cusut, fine şi foarte ascuţite, dar la o adică nu dispreţuieşte nici ácele cu gămălie. Umblă vorba că o dată a încercat să sărute pe una cu acul în gură — uitase — şi mai departe nu ştiu ce s-a întîmplat, cine l-a înghiţit pînă la urmă, el sau ea. El e mult mai tînăr, douăzeci şi ceva, n-are vîrsta magnificilor, supravieţuitorilor, cred că am mai spus-o, dar ce e dacă mai repet, în vreme ce ninge, — oare ninsoarea nu e şi ea o eternă repetiţie? Cugetare abisală — s-o pun bine.

Accidentul lui a fost cam aşa: se plimba pe şoseaua îngheţată, a venit automobilul albastru şi l-a ras. Simplu. Şi apoi, ce s-a întîmplat? Şoferiţa, speriată, a recuperat cadavrul ca să-l arunce undeva (necunoscînd, naiva, că cel mai greu e să te scapi de cadavru, iar apoi, de arma crimei; arma crimei? Automobilul albastru...), Dhimitrie (poetul) nu murise, încăpăţînatul... Fiind familiarizat încă din copilărie cu suptul ácelor, devenise poate mai puţin sensibil, poate, chiar semi-invulnerabil. E numai o supoziţie modestă.

Tăcînd, Bucur O. îşi ridică gulerul îmblănit, cîştigînd prin acest simplu gest înfăţişare de boem, şi privi împrejur răsucindu-şi gîtul ca o focă gravidă, apoi, după ce constată că nu are auditoriu, un auditoriu suficient de larg ca să-i flateze vanitatea bine ascunsă, răsuci printre fulgii de zăpadă o lungă frază, o lungă şi tenebroasă frază, întortocheată ca un slalom uriaş între epitete, suişuri şi coborîşuri, cu privire la falsitatea şi autenticitatea existenţei. Îl ascultam distrat, învîrtind pe sub cerul gurii un cîntec necompus de nimeni.

Şi aproape că nu-mi păsa de nimic.

Rare, asemenea clipe...

11. Iar doctorul Bucur O.: viaţa lui, deşi poate, falsă, ori poate dublă, e autentică tocmai prin falsitatea ei (he, paradox!), sau falsitatea ei este autentică (ceea ce e cam altceva), pe cînd...

După o vreme se opri, îmi puse mîna pe umăr.

— Să mă ierţi, altceva am voit să-ţi spun.

Bătutul pe umăr nu i se potrivea, el nu lua de braţ, nu bătea pe umăr, nu apuca de bărbie, întindea cît mai rar mîna şi fireşte, nu lua de talie secretarele. Din motive septice? Nu cred.

Melania, soţia lui, ne servi o cină rece, frugală dar gustoasă, în sufrageria luminată discret de prin colţuri. Toate odăile le are astfel aranjate, habar n-ai dincotro vine lumina — mare mister! Pui rece în sos de roşii, sau probabil bulion, că roşii în decembrie..., un fel de salată din nu ştiu ce, tort, cafea. L-am însoţit la Institut, se făcuse noapte tîrziu, şi din întîmplare ninsoarea încetase. Poate din pricina asta îmi era cumva neplăcut să plutesc singur către Turnul de Apă. Iar de aş fi făcut-o, mă tem că fantoma locotenentului Kalendula nu mi-ar fi dat pace, ca să nu mai amintesc şi de Androtancus.

Îl urmez pe coridoare pe Bucur O. Prin saloane, bolnavii dorm, cu excepţia muribunzilor. Doctorul pipăie cîteva pulsuri (sau cîteva tumori), adresîndu-mi la intervale cîte un zîmbet straniu, subţire şi pătrunzător ca un junghi. C-un astfel de zîmbet, poţi, dacă vrei, dezlipi retina inamicului. Poţi coase talpa slăbită a unui bocanc de ski (clăpar!!).

Un medic de gardă se prefăcea că joacă şeptic c-o bolnavă sănătoasă. Întunecat, Bucur O. o trimise la culcare, iar pe el, la gardă. Pînă am ajuns la salonul „X" unde Bucur O. mă opri să intru. În cele din urmă am aţipit în cabinetul lui „sub şarpe".

N-am visat nimic. Chiar, nimic. În mai multe rînduri sună telefonul, trezindu-mă numai pe jumătate. Aburi de cafea îmi gîdilau nările, dar ochii erau prea leneşi ca să poruncească pleoapelor.

La ora cinci dimineaţa Bucur O. îşi înfipse privirile de hipnotizator în fruntea mea — asta mă ridică în picioare înainte de a mă fi trezit! Obrazul doctorului era neted, proaspăt, mi-am dat seama că se bărbierise la toaletă, cîteva minute mai nainte şi se parfumase discret. Sub tavan, şarpele, nemişcat.

— Am dormit... m-am pomenit mîrîind. Hm! Tu ce ai făcut?
Deh, să veghiezi pînă-n zori asupra unei infecții, asupra unei inimi care stă să se oprească, să-ți clădești pe asta înțelepciunea, poate chiar aspirațiile, ce destin!
— Aspiri la premiul Nobel?
— Mai vrei cafea? Alceva ce mai vrei? Mă asculți?
— Te pregătești să-mi faci vreo morală? Mie?
Pe birou hîrtiile în perfectă ordine, iar de-afară, sfîrșitul nopții căsca la noi ochi aiuriți de nesomn prin ferestrele înalte.
— Trebuie să înțeleg prin urmare că deschizi dosarul, totuși, vorbi dintr-o ceață doctorul. Mari riscuri... încurcături posibile...
— Încurcături pentru cine? Pentru tine?
— Ei! În izolarea mea poate pătrunde un singur vizitator...
— Atunci, poate, riscuri pentru actorul Bucur O.?
— Nu te simți moleșit? E un duș acolo, știi... Apă caldă, apă rece și chiar apă neutră... Sau *grea*, dacă preferi.
— Cum dracu a trecut și noaptea asta? De ce nu m-ai expediat acasă? În fond, pe undeva, purtarea ta b l î n d ă mă cam scoate din sărite, pare să ascundă ceva, nepăsare sau dispreț, sau din ambele cîte puțin... așa e că am nimerit? Dispreț, sau...
— Știi, cadetule, că soarele poate să explodeze în orice moment?
Transpirasem, și m-am privit în oglindă. Cămașa, împrejurul gîtului, la guler, prinsese o dungă subțire de murdărie. Prin oglindă m-am uitat la Bucur O., care-mi prinse privirea și o susținu fără efort, înghițind-o cumva în spațiul albastru al orbitelor sale cu o grimasă de nobilă ironie. Generoasă ironie. Mare expert în a exprima diferite nuanțe ale ironiei! Îl salva însă, da, îl salva marea ironie și generoasă, și nobilă, pe care o adresa propriei sale persoane. Complicat! Naiba să te ia doctore...
— E abia șase dimineața, am răspuns, soarele nici n-a răsărit, dacă explodează *de partea cealaltă*, ce ne pasă?

— E o replică ce seamănă perfect cu tine. Dar tot atît de bine ar fi putut-o da și Dhimitrie (p.)
— La cîte vine Magda-secretara? Și-a mai lungit fustele?
— Nu ți s-a făcut foame?
Traversă cabinetul cu pașini elastici. Mi se părea că golul întunecat al ferestrei — noaptea sta neclintită afară încleștată în ramurile pomilor — o să-l atragă și-o să-l absoarbă; după ce scrută cam un minut, cred că fără a distinge mare lucru, că doar nu era nyctalop (însă n-aveam certitudinea), se întoarse spre mine, un fulger albastru, frumos trecu prin ochii lui, și mă întrebă fără alte semne de emoție, dacă am bănuit că soția lui, frumoasa lui Melania, îngerul acela blond, e amorezată de un oarecare ins Be Haș care fusese internat la clinica vecină vara trecută, sau iarna trecută pentru o apendicită banală.

12. Nu mă așteptam să vină din partea unui om de calibrul său o astfel de mărturisire de biped mediocru, care, spusă pe un ton doar puțin schimbat, ar fi putut să pară o glumă tîmpită sau o provocare, la fel de tîmpită. Sau mai știu eu ce.
Am bănuit că e o întrebare de circumstanță, ca să nu-i zic, de politețe, fiindcă el nu aștepta un răspuns, nu aștepta o confirmare că „bănuiam“, „bănuiesc“, „știam“ sau „știu“.
Am dat din mînă așa cum fac uneori babele cînd vor să alunge imaginea necuratului, încercînd să-mi „dreg“ ochii, să-l văd pe marele Bucur O. altfel decît pe post de soț înșelat, ce rol, ce rol neimportant, într-o piesă, într-un j o c, rol despre care nici nu merită să amintești. În vreme ce cugetam astfel el, vechiul meu coleg de clasă, magnificul, supraviețuitorul, îmi relată cu lux de amănunte dar cu o excelentă indiferență — simulată oare? — și în stilul clasic al calmului britanic, cum

12+1. Melania, soția lui, venind aici la Institut să-i aducă Magdei (secretara) tradiționala atenție cu prilejul sărbătorilor de iarnă — o șocolată, o stofă fină — blonda, îngereasca Melania, subțire, elegantă, cu *aliura* ei de

prinţesă nordică, cunoscuse în parcul clinicilor, aici, alături, chiar sub ochii lui, pe acest oarecare Be Haş, în convalescenţă „avansată", cu o zi sau două înainte de părăsirea spitalului. Zburdalnicul Be Haş ieşise la aer şi se amuza bombardînd cu zăpadă infirmierele. O atinse c-un bulgăre şi pe Melania care, cu humorul ei, nu se supărase. Be Haş veni să-şi ceară scuze, pretext. Schimbară cîteva rafale de mitralieră... eroare, de cuvinte, în vreme ce Bucur O., înceţoşat după o noapte de veghe, privea de la fereastră, observînd scena în întregime. Putea să reconstituie lesne, fără a face abuz de fantezie, ce-şi vorbiseră cei doi.

„D-ră doctor, sughiţase iute prea puţin inventivul Be Haş, sînteţi cu adevărat fermecătoare, ca o zînă!"

„Nici, domnişoară, nici doctor, a rîs Melania, scuturîndu-şi de zăpadă astrahanul. În schimb, mai rău, soţie de doctor."

„În acest caz, urmă Be Haş înaintînd pe mult uzitata pistă, sper că soţul dv. e cît mai departe!" Melania rîse iar: „Cît mai departe?! Nici pomeneală, e chiar aici, iată-l!" şi mîna înmănuşată a doamnei zvîcni către fereastra la care stătea Bucur O.

În acea clipă doctorul tresărise adînc, cu senzaţia intens neplăcută că fusese spionat, cînd de fapt realitatea se prezenta cam invers... Nu-şi dăduse seama că Melania îi simţise prezenţa la fereastră, în orice caz comportarea ei pînă ce ridicase braţul spre a-l... demasca, nu fusese în măsură să-l prevină. Bucur O.: „Aceasta a fost o revelaţie bruscă, dură şi stranie, ea mă zărise înainte ca eu să-mi dau seama, şi totuşi cochetase pe faţă cu Be Haş..."

14. Se cuvenea poate să iau o poziţie clară faţă de necredinţa evident condamnabilă a Melaniei, faţă de sinceritatea atît de spontană a prietenului meu, sau faţă de durerea lui bine camuflată. Dar Bucur O., fiind în cauză, luase oare vreo poziţie? Care era aceea?

Am rămas posac, dominat de umerii largi ai doctorului, puţin lăsaţi, obosiţi, deasupra cărora se ridica însă, ca o sfidare, grumazul puternic, figura cu trăsături de un farmec intens; asemenea majorităţii oamenilor, sînt

şi eu depăşit de situaţiile delicate şi nu ştiu cum să mă port, ce să spun.

Doctorul Bucur O. rînji, parcă satisfăcut, parcă bucuros că picasem într-o capcană, ca şi cum eu aş fi fost în cauză!

Puţin mai tîrziu apăru şi Magda secretara, proaspătă, frumoasă şi... cu fusta mult alungită. Presupun că de m-aş găsi într-o situaţie similară, n-aş ezita să fac o încercare de a intra în graţiile ei, însă eu nu sînt decît un sărman nemernic, iar doctorul, un ascet, un adevărat magnific. Nu i se cunoaşte nici o abatere de la linia cea dreaptă.

El decise: „Vom merge să luăm micul dejun acasă. D-ră Magda, fii bună şi telefonează-i soţiei mele să pregătească ceva."

Jos la scara Institutului îi făcu semn şoferului Geo că mergem pe jos şi, înaintînd prin zăpada pufoasă, continuă monoton să relateze aventura Melaniei, ca şi cum ar fi fost vorba de *alta* şi de *altul*. Da, incidentul din parcul clinicilor ar fi putut să treacă fără urmări, însă Be Haş, înzdrăvenit, avea s-o întîlnească puţine zile mai tîrziu în oraş, întîmplător şi, într-o fericită inspiraţie donjuanescă, oprindu-se cu pălăria-n mînă, cu un început de zîmbet „timid" pe obraz, avea s-o impresioneze prin cîteva vorbe fără importanţă spuse mai mult pe şoptite. „Era atît de fin şi de delicat..." mărturisea Melania. Se pare că unele femei nu rezistă în faţa fineţei şi delicateţei, „calităţi" care de cele mai multe ori ascund crasa mediocritate.

De unde cunoştea doctorul Bucur O. toate aceste amănunte — m-am întrebat.

Idila continuase într-un tempo clasic, cafele, expoziţii, spectacole, şi sfîrşise acolo unde sfîrşesc idilele, flirturile de acest gen... în propria sa casă, dar de ce acest ultim amănunt e de natură să sublinieze şi să agraveze culpa? se întrebă ca pentru sine doctorul. Ce contează în care casă?

15. Exact în punctul acesta ajunsese cu meticuloasa-i expunere, cînd am simţit că, într-adevăr, încep să mă plictisesc. Am exclamat cu voce nefiresc de subţire:

— O, minunat, toate acestea-s presupuneri, sau...?
— O reconstituire, cadetule. Știi cît de mult mă pasionează reconstituirile. Formația mea științifică... Știi cît pot fi de migălos în această privință, în toate privințele.
I-am trîntit-o, nu fără o doză de venin:
— Pentru un om ca tine un fleac de adulter nu înseamnă mare lucru!
El se făcu a nu remarca tonul meu, ci continuă senin:
— Într-o noapte pe care ar fi trebuit s-o petrec la Institut, m-am dus la culcare ceva mai devreme, pe la trei dimineața, din cauza unor dureri insuportabile la ochi, iar prietenul Be Haș tocmai îmi părăsea casa.
— Asta e tot?
— E chiar suficient.
Melania ne aștepta cu un mic dejun apetisant: cîrnăciori, pateuri fierbinți, șuncă, frișcă proaspătă, multă cafea.
— Cea mai dulce și cea mai credincioasă dintre soții! o strînse la piept Bucur O.
M-am uitat la el, holbînd ochii, scandalizat. Nimic și nimeni nu-l obliga să facă teatru! Acesta e marele Bucur O.?! Melania, într-un capot ușor pe talie, părea fragilă și vulnerabilă.
Un ceas mai tîrziu ne aflam iar pe bulevard. Ningea...
— Să te duci la culcare, mă îndeamnă doctorul, eu abia după-amiază cred că voi beneficia de un pic de odihnă. Experiența pe care am pornit-o, infernală în toate privințele, îmi reclamă neîncetat prezența, n-am voie s-o slăbesc din ochi!
— Fericitule! Viața nu te lasă să dormi.
— Și viața, și moartea, șopti doctorul Bucur O. Zece pași mai încolo adăugă:

16. „M-am plictisit să tot fiu om serios, Toma Bumbuc. Inima îmi tînjește după un pic de frivolitate. Uneori îmi vine să mă fac actor de film..."

17. Am ciulit urechea. Asta prevestea o schimbare.

1. „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday".
— Vreau o moarte adevărată, cinstită, ca-n Westul Sălbatec, să-mi terminați cu sofisticăriile! își pierdu răbdarea Marele Regizor. Vai de capul vostru, ați uitat cum se moare? continuă să urle John Ford. *Cum mai puteți trăi, dacă nu știți să muriți?* bătu cu pumnul în masă Marele Regizor.
Ușile batante ale soloon-ului se dau în lături, violent, noul venit, stropit cu propriul său sînge, e, de pe acum, un cadavru.
— Doc! zbieră Rio Jim, alb de uimire, nemaivenindu-și să-și creadă ochilor, ce s-a...?
Însă Doc Holliday, orbit de furie, nu-și mai recunoaște aliatul, cu ultima picătură de energie apasă pe trăgaci.
Rio Jim se prăbușește — nu atît de spectaculos cum s-ar cere.
Doc înaintează șovăind, cade peste el.
— Încă o dată! *Muriți încă o dată!* poruncește Marele Regizor, sorbind whisky adevărat, în vreme ce toți ceilalți în saloon agită pahare cu limonadă.
— Dacă mai repetăm de multe ori scena asta blestemată, murim cu adevărat, îi șoptește Rio Jim lui Doc.
— Haide... să isprăvim... (înjurătură de nereprodus în dialect mexican).
...Ușa batantă a saloon-ului se dă în lături cu violență, noul venit stropit cu propriu-i sînge, e de pe acum un cadavru.
— Doc! strigă Rio Jim uimit, nevenindu-i să-și creadă ochilor, ce s-a...?
Însă Doc Holliday, orbit de furie, nu-și mai recunoaște amicul și cu ultima picătură de energie apasă pe trăgaci.
Prim-plan al vestei de brocart, sfîșiată de gloanțe. Dat cu încetinitorul. Rio Jim se prăbușește. Tot cu încetinitorul.
Doc înaintează șovăind, cade peste el.
John Ford, cu paharul în mînă:
— Ne apropiem de adevăr. Încetul cu încetul veți în-

văța să muriți. Cu asta și începe viața unui mare actor. Și acum, totul de la început!

Ușa batantă a saloon-ului se dă în lături violent...

2. Un vifor adînc și crunt zgîlțîia Turnul de Apă. Raymond Regele Spionilor citi de două ori răvașul lui Dhimitrie (p.), o dată, fără ochelari, a doua oră cu („Eram — glăsuia răvașul — conștient că nu sînt conștient, poți pricepe așa ceva?"), mă întrebă ce mai fac, apoi, îl întrebă pe Marele Șeik Rahman cum e la Londra (cum poate fi la Londra?! Așa și așa.). Marele Șeik se interesă, trăgîndu-se de barbă, dacă știuse să profite de absența lui pentru a o îmblînzi pe Magda-secretara, își mai aruncară unul celuilalt cîteva întrebări iar concluzia fu că Dhimitrie (poetul) trebuie lăsat în pace.

Se derula o seară confuză.

Raymond Regele Spionilor trecu pe la Facultate și rezclvă în mare grabă cîteva probleme curente ale catedrei. Ceva mai tîrziu trecurăm pe sub zidurile liceului „nostru". Universitarul supraviețuitor trimise un suspin prelung și subțire. Oftatul acesta aproape muieresc ricoșă de geamul pătat de muștele verii trecute. Farurile automobilelor măcinau fulgii de zăpadă.

Era seara premergătoare dispariției lui Dhimitrie (p.) Acesta visa cu bărbia-n pumni. Ridică fruntea: — Are careva un ac?

— N-am ace! i-am răspuns.

— Nu port ace la mine, îl repezi Raymond R. S.

— Mai renunță și tu la suptul acelor, îl sfătui Șefan cel Bigot.

— Poftim un ac, } îl serviră Marele Șeik Rahman
— Poftim un ac, } și Bucur O.

Dhimitrie luă ambele ace, le potrivi cu migală pe vîrful limbii.

— Refulări ale primei copilării, stabili Raymond Regele Spionilor, iar în acest timp automobilul albastru cu *ea* la volan trecea munții. În parbriz izbeau fulgii, femeii i se făcuse frig și frică.

Dhimitrie (p.) care nici nu bănuia că în cîteva ceasuri se va întîlni cu automobilul albastru, își drese glasul.

— Trebuie să fiți nebuni (își arcuise sprîncenele și agita niște degete palide în dreptul frunții), ca să folosiți și acum vechile porecle din școală.

— Drakula, îl opri Regele, fiecare se distrează cum poate și mai ales cînd poate. Ar trebui să meditezi mai ales asupra lui „cînd".

— Vorbe... Fără vreun motiv evident, poetului îi clănțăniră dinții.

Pe parcursul întregii nopți mișcările lui Dhimitrie și ale automobilului albastru fură astfel dirijate ca întîlnirea lor să se producă exact în zori, la marginea orașului.

Și, după ce automobilul albastru îl rase pe poet, îl înghiți și-l duse mai departe. Sau: se topi în noapte. Numai că venise dimineața și ningea imens, vîrtejul umplea toate spațiile și probabil nu era cine știe ce fericire să mori într-o zi atît de vie cînd toate zările vin și năvălesc peste tine...

Pe platourile de filmare posibil că Marele Regiozor nu s-ar fi declarat foarte mulțumit de scenă și, dînd din mînă a lehamite, ar fi remarcat: Ce! Nu mai știți să mimați un accident? Un simplu accident? Reluați!

3. RELUAȚI!

4. Automobilul albastru, necunoscuta și Dhimitrie (poetul), reuniți printr-o decizie a destinului, se topiră prin păduri. Ce va fi fost în capul doamnei de la volan? Își închipuia oare că transportă un cadavru, încerca oare să-și imagineze locurile posibile ale unei ascunzători? Iar el, buimac, la hotarul dintre viață și moarte: „Cum te rabdă inima să treci pe lîngă o biată oaie fără să-i oferi un dops?"

5. Să revenim la Dhimitrie (poetul).

Cu totul inexplicabil: de ce la sanie e înhămat automobilul albastru, iar nu un cal simplu, n o r m a l? De ce în loc de cal, nebunii aceștia de magnifici și supraviețuitori au înhămat „cai-putere"? Și din nou din vîrful stîncii pe care se cocoțase își aținti privirile-n jos unde penumbrele mișunau schimbîndu-și neîncetat formele ca niște animale vîscoase; aici, sus, soarele încălzea piatra îmbrăca-

tă-n muşchi din care răsăreau lujere străvezii aproape invizibile. Totuşi! Aici este locul de întîlnire cu duioasa voce care-l prinsese în laţ: „Găgăuţă mic şi prost!“

Pereţii acoperiţi cu acuarele, pînze foarte mici în pastă groasă aranjate cît mai fantezist, în scară, de la baza peretelui pînă sus în colţ, cercuri şi trapeze şi alte şi alte izbucniri geometrice, intercalate printre peisaje cu plopi şi lună, spice şi lună, lac şi lună, codri şi lună, nori şi lună.

Poetul deschidea ochii afundîndu-se în cîte o pictură sau în mai multe dintr-o dată. Se transforma cînd în morar (tabloul cu moara, rîul, plopii, cîinele din faţa morii, morarul mustăcios de o statură cu plopii), cînd în cîine cu picioarele subţiri, pîntecul supt, privire melancolică. Ochii cîinelui erau propriii săi ochi.

6. I s-a întîmplat să fie şi cîine şi morarul cîinelui (sau viceversa) în acelaşi timp.

7. Nu era dezagreabil să fie cîine şi totodată pata roşie pe care se plimbă cîinele.

8. Picturile alcătuiau un delir real, căruia i se alătura delirul febrei. Două deliruri învîrtejindu-se cu mînie în trupul său firav.

9. Multă vreme, imposibil de stabilit cît, zăcuse, ieşind la suprafaţă din leşin pentru cîteva clipe sau ore, spre a duce conversaţii de care nu-şi mai amintea nimic şi nici măcar nu-şi amintea exact cu cine le purtase. Dar, încetul cu încetul se contură în mintea sa prezenţa unei fiinţe mlădioase, cu păr lung, roşcovan, cu veninoase reflexe de cupru: o femeie, deci. Sau, probabil, înainte de toate, prezenţa unei voci pe care ajunsese s-o aştepte cu nerăbdare cînd lipsea, într-atît era de răcoroasă şi aducătoare de pace.

Tot felul de gînduri: „Sînt personajul principal al unei acţiuni romantice dintr-o carte a lui Ştefan cel Bigot...“

Avu complicata, abisala revelaţie a unei lămpi cu petrol. Nu mai văzuse lampă de cîtă vreme! Din clipa cînd fusese înghiţit de Marele Oraş cu Turn de Apă, de cînd îşi părăsise paşnicul sat natal — cum se zice. Iar lampa

cu petrol ardea şi dădea lumină. Simplu. De la flacăra lămpii privirea i se mută asupra ei, convins că are s-o vadă croşetînd. Logica acestei succesiuni de imagini era, să zicem, pe jumătate nemţească, iar jumătate filiată din amintirile sale rurale, oricum inconştientă, d-neai, logica.

Pe taburetul galben, pe tavă, ceaiul, tot galben, pîine, sardele şi lămîie, la fel, galbenă.

În mîinile *ei*, „Cercul elementar“, tomul de versuri al lui Dhimitrie (poetul). El nu remarcă titlul, poate nici cartea, ci ochii i se fixară asupra ferestrelor dincolo de care domnea bezna absolută şi liniştea nefirească. Deduse pentru întîia oară, că nu se afla în oraş, ci „undeva“.

— Cine eşti, străino?

— Ascultă! ripostă *ea*, energic: Citi rar, despărţind silabele, făcînd lungi pauze de respiraţie, cînd îşi îndrepta pieptul:

PIRAT

Cutremurat de soare, zac pe-o stîncă
acest refugiu n-am să-l mai cedez
e ultimul, şi-s orb
în junglă, trei hiene
adastă stîrvul meu.
Dar vin catarge împletite-n uragane
o gheară rîcîie, şi-i otrăvită marea
pe punţi e gol, iar dincolo de umeri
Jamaica, nălucind în plumb topit...
Se duc şi vin fantome de corăbii
e plină chila de moluşte, scoici, meduze
aşaaaaa!!
mă împresoară, mă sugrumă corăbiile
pe care nu-s eu căpitanul
corăbiile pe care n-am să le scufund!
O, ce sfidare!

Dhimitrie (p.) medită pentru a face următorul comentariu, luîndu-şi involuntar glasul de „tînăr geniu“ pe

care-l folosea epatînd adesea cu succes fecioarele și chiar nefecioarele:

— Către final, am impresia că *șchioapătă*... Eu aș fi încheiat cam așa — și, făcînd o încercare de a se ridica-n coate, recită foarte limpede:

mă impresoară,
mă ucid corăbiile
pe care căpitan *e altul*
pe care *altul* le va scufunda.
Corăbiile abisurilor,
ce sfidare!

— Dar e poezia ta, găgăuță! zise *ea*.

10. Oare de ce mă privește atît de fix? Oare e frumoasă? Cine e și cum naiba am ajuns eu aici? Oare ce s-a întîmplat cu mine? Oare de ce nu dă explicații? O adulmecă — *ea* se afla aproape, genunchii îi atingeau marginea patului comunicîndu-i o vibrație ușoară, caldă, așa crezu el că simte, fremătîndu-și nările ca un dulău rănit. Ai fi zis că *ea* miroase a zăpadă.

Femeia întoarse încetișor cartea, arătîndu-i coperta.

— Da, e volumul meu, gemu poetul. Cum a ajuns la tine?

— Nu îți mai recunoști opera?

— Tu cine ești? întrebă Dhimitrie (poetul).

— Mai întîi, întreabă-te cine ești tu!

Plimbîndu-și privirea peste pereți (în lumina aceea chioară a lămpii picturile aproape că se *stinseseră)* simți în spatele ochilor o apăsare și o durere, nu intensă, ci *întinsă*, cît un ecuator, depășind colosal proporțiile bietului său cap. O durere cu tot felul de ramificații, o ramificație ce atîrnă, alta ce se clatină sus...

O durere-galaxie.

Glasul *ei* străbătu, ca printr-un șiretlic, legănarea aceea monstruoasă de tentacule verzi, cozi zdrențuite, aripi însîngerate, se concretizau neverosimil izbucnirile teribile din creierul lui.

— Poate că, într-adevăr, ești poet. Îl învălui strîns cu ochii, urmînd: Ai șansă — dacă scapi de aici — ești tînăr ... Sau numai faci pe tînărul?

Dhimitrie (p.) arătă pereții împrejur (dar și simpla ridicare a antebrațului îi răscoli în tot trupul un vacarm de gemete surde):

— Tu... tu ai pictat toate *schemele* astea?

— Poate că da — ce-ți pasă?

— Cine ești?

— Ți-am spus de nenumărate ori: persoana care te-a accidentat. Uiți totdeauna la fel de repede?

Învăluind-o în privirile ochilor săi căprui (acum se mai limpeziseră, în primele zile erau ca două găuri de sînge) Dh. (p.) constată că în capul lui se leagă singure niște fraze: tip elegant de femeie „sportivă" care, între douăzeci și patruzeci de ani, păstrează aproximativ aceeași înfățișare, aparent flegmatică, rece, educată, descurcîndu-se enervant de ușor în toate domeniile, complexantă pentru unul ca mine, apare pe la cabane, în munți, însoțită adesea de mai mulți tipi cu toții niște „șmecheri sobri", așa că nu mai știi ce să crezi despre moralitatea ei, doarme în aceeași cameră cu băieții, cară cu ușurință ruksace, pare să flirteze cu toți, dar în realitate cu nici unul, pare sprințară, sociabilă, iar în realitate e uneori foarte singură...

Și, gîndea poetul: vai! am rămas același rural care n-a reușit să se acomodeze ci a devenit doar livresc... poet care face poezie *așa cum își închipuie că trebuie să fie poezia*, și nu cum ar trebui să fie în fapt...

Și: vai...

— La ce te gîndești, poetule?

Încercă să analizeze — nu cu deosebit succes — glasul ei, intonația independent de cuvinte, de conținutul lor riguros. Raymond Regele Spionilor, dialectician riguros, se exprimase în repetate rînduri despre el că s-ar tăvăli în marasmul idealismului. Nu, eroare, hm, eroare dublă, Raymond, Regele, e mult mai rafinat, despre *marasme*, despre „Monștrii din Valea Streetului" țineau un fel de predici analfabeții de odinioară, acum nu te mai exprimi simplist ci eseistic prin rafinate întorsături de adjective; acum știm să ne exprimăm frumos, subtil, lung și dificil, trecînd prin filozofi, filozofii, fizicieni și fizici, li-

terați și literaturi. Nu mai merge să zici că în cinci ani îi depășim pe imperialiști la producția de unt, îi radem și declanșăm revoluția mondială.

— La ce te gîndești, poetule?

Yes, adică da în limba clorofilită (inexistentă), acest „poetule" conține o subtilă doză de ironie, așa cum un acumulator poartă o încărcătură de volți — sau cum le zice, wați? Minunată comparație... Sau, nu e vorba de nici un fel de ironie ci chiar de o abia mascată admirație? Îi are și volumul... L-a citit. Poate chiar, răscitit...

— Aș dori un ac — zise idiotul de Dhimitrie (p.)

— Un ac?!!

— Îmi place să sug ace...

11. Sigur... încep să-mi amintesc. Încercam, în acei palizi și fulguiți zori de zi, să stabilesc cine iese învingător într-o astfel de ciocnire, eu sau automobilul albastru. De unde să știu cine se afla la volanul blestemăției? Și ningea! Îmi amintesc! Ningea... peste tot.

— Cînd ninge, poate, ninge *peste tot*, în principiu. Peste tot unde vezi cu ochii. Ninge mereu. Și atunci. Și acum.

— Se lumina de zi.

— Dar nu și-n capul tău. Băuseși.

— Oare? Unde mă aflu?

— În mijlocul pădurii din mijlocul tuturor pădurilor. Într-o cabană.

— Iată o delimitare perfectă, spuse Dh. (p.) cu o altă voce. Cu o altă voce care-i atrase atenția necunoscutei. De ce m-ai adus aici?

— Ca să te vindec, găgăuță. Deși erai beat și ai sărit în fața mașinii, mi s-ar fi retras oricum permisul.

— Te sustragi din fața legii?

— Iarăși vorbești năzbîtii. Poet! Nimeni nu te-ar fi îngrijit nicăieri mai bine decît aici!

— Ești medic?

— Mult mai mult. Vrăjitoare. Mai mănînci?

— Ce mănîncă de obicei vrăjitoarele?

— Nu te privește! Dar presupușii poeți? Mai mănînci?

— Cum te cheamă?

— Z.

— Z?! E numele adevărat?

— Dar tu cum crezi?

— Z., de la z ă p a d ă?

12. Afirmînd că-și amintește, mintea, sau, într-un fel, exagera. Momentul „impactului" dintre el și a. a. (automobilul albastru) se topea uneori din memorie, aparent ireversibil, pentru ca să revină straniu amplificat, ca o pasăre cu mai multe aripi, cu patru aripi sau șase, în orice caz mai multe decît două, într-un flux și reflux continuu ce nu părea să aibă o legătură directă cu febra, și ea oscilantă. Trupul său beneficia de o sumedenie de leziuni, amănunt care-i amintea de un personaj al lui Ștefan cel Bigot, sau poate chiar de-al său, cine să mai știe?, ce căpătase pe un front oarecare (ca și cum ar putea să existe fronturi oarecare!), vreo sută de răni — în fine poate nu chiar o sută. Pe-ale sale nici nu încercase să le numere, dar spre marele-i noroc n-avea nici un os fărîmițat din cale-afară, numai mușchii zdreliți, tăiați, la picioare, șolduri, umeri — adevărat miracol că rezistaseră claviculele — pe spate o plagă întinsă, adevărat spațiu jupuit, și peste tot dureri surde; cînd adormeau unele, se trezeau celelalte. Da, asta era situația.

12+1. Momentul accidentului îi apărea însă de fiecare dată în culori diferite. Zăcuse îndelungată vreme inconștient, în altă lume, într-o lume cu dimensiuni diferite; ce înseamnă, totuși, inconștient? Probabil absent, sau imun la impulsurile realului, fiindcă venindu-și încetul cu încetul în fire, se pomeni că are „amintiri" din lumea *ireală*, sau să-i zicem mai bine, din lumea de vise? Stop! Ireală, însă nu „cealaltă"! Chiar pînă *acolo* nu ajunsese! Se zice că dacă ajungi *acolo*, nu te mai întorci, dar...

14. Izbuti să coboare din pat și, pînă să-l cuprindă amețeala, se tîrî pe propriile-i picioare — dar nu se poate ști cu certitudine, posibil că a înaintat în patru labe — pînă la nivelul maxim al năzuințelor sale: FEREASTRA! Fereastra o cîntărise îndelung, tînjind după fulgii care se scuturau pe vînt, în spațiile dintre ramuri. Se rezemă

de pervaz, cu suflarea tăiată. Bietul său trup, înfășurat în bandaje, și susținîndu-se poate numai datorită lor, arăta ca o mumie. Avusese totdeauna picioare ingrat de subțiri — marele lui complex, unul din ele — dar acum, cît putea să-și dea seama, printre pansamente, păreau mai descărnate. Se scutură, cuprins de un frig cu toate că soba metalică, neagră și rotundă ca un proiectil radia căldură.

Cabana se găsea, într-adevăr în pădure, în mijlocul tuturor pădurilor! Chiar sub geam — ce revelație! — descoperi automobilul albastru, abia vizibil sub nămeți. Începu să transpire de slăbiciune, mirosul propriei sudori aproape-l sufocă, încercă să revină la pat cînd zări printre copaci un animal echilibrîndu-se printre troiene în mari salturi. Un lup? Aș, un simplu cîine... dacă un cîine e neapărat mai simplu decît un lup. Îi auzise lătratul deseori, numai că, doamne ferește!, crezuse că e lătratul cîinelui din pictură, sau, și mai rău, chiar al său, el fiind cîinele, sau *alt* cîine, de dincolo de moară, invizibil, sau parțial invizibil, sau...

Aha... aha... aha... prin urmare trebuie să fie și o moară prin apropiere, dar de ce „prin urmare", care e logica? LOGICA!! Dar ce este logica? Un cîine, o moară, și... s-o lăsăm baltă. Dar ce înseamnă „s-o lăsăm baltă?"

S-o luăm invers, în pictură există un cîine și o moară, prin urmare dacă în realitate există un cîine — și exista — trebuie să fie și o moară! Cine trebuie să moară? Ah nu, e vorba de o moară care ma...

Toate acestea-s prea complicate pentru un biet Dhimitrie (p.) abia pe cale de a intra în convalescență. Dar nimeni nu pomenise nimic în legătură cu convalescența, poate că și el se pregătea să macine... ba nu... să moară.

Sau i s-a dereglat, iremediabil, centrul... care centru?, în sfîrșit un centru din cap, cu ocazia accidentului?

Cîinele — iarăși cîinele — și e vorba de cîinele real, avea un glas (sau mai corect ar fi să spunem lătrat?) de bariton care începe să nu se mai amuze de propria sa glorie, și visează la alta — la care naiba alta? Nu mai visează la nici un fel de glorie... din păcate. Speculațiuni. Visează la gloria de a ajunge pictor peisagist. Glasul acestui cîine conține o nuanță de bunăvoință, așa cum

îl au toți cîinii de treabă și conștienți de puterea lor, prietenoși dar și disprețuitori cînd e cazul — dar și o intonație de rea-voință, ca să nu-i zicem amenințare, fapt care nu i se poate imputa. La urma urmelor, un cîine rămîne chiar și-n ultimă instanță, un cîine. Dar ce să rămînă, un mamouth? În sfîrșit, această ființă, cîinele, apăruse nu din întîmplare în preajma cabanei, el îi *deschidea* drumul lui Z., care-l urma la mică distanță. Animalul, care de fapt nu se grăbea, în salturile sale prelungi, o depășea cu ușurință pe tînăra femeie cu schiurile pe umeri, subțire, înaltă, fragilă și totodată invulnerabilă și la răstimpuri își întorcea fruntea lată, roșcovană, să constate dacă stăpîna lui ține pasul. Stăpîna lui ținea pasul. Stăpîna lui ținea totdeauna pasul. Da.

Dhimitrie (p.) se miră că imaginea ei corespunde *prea exact* cu imaginea făurită de el, cea, să-i zicem, livrescă.

Voi să fugă la pat, dar se opri. Oare ce-l opri? Demnitatea? Deși victimă, el, se simțea stăpînit de Z. O revoltă sui în sufletul său. Nici n-ar fi reușit să fugă în pat. Și ce rost ar fi avut să se grăbească? Îi interzisese Z., sau altcineva, dreptul de a coborî din pat, avea ea dreptul să-i interzică, să-i poruncească? Și chiar, dacă... Haide... Hm!, de fapt ce înfățișare are această femeie?

15. Ura lui Dhimitrie (poetul) se înfiripă din umilință. Crescu încet, ura, ca o plantă rea pe teren sterp. Dar crescu cu atît mai temeinic. Săptămîni la rînd, un timp nesfîrșit (speculații: o milionime de secundă, sau o eră, din punct de vedere matematic, filozofic și din alte puncte de vedere, timpul e nesfîrșit, sau *invers)* deci, atîtea și atîtea zile, Z. îl spălă, îl curăță, îndeplinind munca înălțătoare de infirmieră; mai ales în perioada cînd el zăcuse inconștient ea îndeplinise cele mai umilitoare obligații, îl cunoscuse în cele mai defavorabile amănunte.

Un prieten al lui Dh., năuc, își vîrîse capul în elicea unui avion. Elicea din întîmplare se învîrtea. Individul cu țeasta crăpată, nu izbutise să moară, cu toate că făcuse eforturi, dar zăcuse în comă timp îndelungat, îngrijit zi și noapte de logodnică — o mare iubire! — și pînă la urmă femeia-l pusese pe picioare, dar îl părăsi. Îi provocase o silă definitivă.

— Ești medic?
— Sînt vrăjitoare, de cîte ori să-ți spun? Oare medicamentele pe care ți le aplic sînt tincturi și alifii obișnuite? Sînt preparate magice, asta sînt. Ce mai vrei? Nimic? Bine. Ia să-ți văd pulsul... Merge. Vom discuta despre un mic amănunt. Va trebui să concepi o scrisoare. Bănuiesc să știi să caligrafiezi, sau te pomenești, ai o secretară căreia-ți dictezi operele?

Dhimitrie (poetul) se sperie. În toate intențiile femeii bănuia ceva ascuns și, bineînțeles, diabolic.

— Ce vrei să pui la cale? Ce scrisoare? Nu scriu nimic!

Plimbă o privire pe obrazul ei, o privire ce se voia veninoasă, dar nu reușea să fie decît stupidă.

— Zîmbești, poetule?
— Crezi că ăsta e zîmbet?! De ce nu vine nimeni niciodată aici?
— Vrăjitoarele locuiesc singure, replică Z.
— N-ai părinți? N-ai rude? N-ai un soț?
— Vrăjitoarele nu se mărită.
— Și acum eu ce fac? Va trebui să mă îndrăgostesc de tine?
— Nu e obligatoriu — dar te vei îndrăgosti. Face parte din destinul tău. *Tu faci parte dintre aceia care se încadrează perfect în destinul ce le e dat.*

Poetul medită cîtva timp.

— Asta ce vrea să fie? O jignire?

Z. nu-i mai răspunse.

16. Amintirile lui Dhimitrie (poetul) din lumea ireală.

Dormi, Dh., închipuiește-ți că ești pasăre, nor, val pe-o mare infinită, înconjurată de alte mări infinite. Închipuiește-ți că ai fi iubitul unei vrăjitoare. Și smulge-ți din minte dicționarele, dicționarele...

Ninge peste Turnul de Apă. Viforul trece, negru, pe deasupra orașului trîntind pumni vîrtoși cîte unui acoperiș mai moale. Nimic de făcut. Marele Șeik Rahman se uită cruciș la plicul pe care poștașul (vîrît în gluga sa ca o cobră) tocmai mi l-a înmînat.

„Dragă Toma Bumbuc, stimați magnifici și supraviețuitori, vi-l puteți închipui pe micul vostru Drakula țopăind într-un picior „pe-o cărare supt un brad"?

(Nu, însă n-ar fi fost departe de s t i l u l său...)

Continuarea răvașului:

„Îndelungatele mele absențe sînt perfect explicabile în limitele stricte ale științelor progresiste contemporane și n-au nici o legătură cu marasmul superstițiilor idealiste pe care le înfierăm cu toții cu tărie.

Cel ce vă trimite rîndurile de față e o persoană reală, în carne și oase, iar nu o fantomă *în cearșaf și oase*".

(Hm, ciudată precizare! Aproape că m-a convins inversul...)

Continuare:

„Declar cu mîna pe inimi — fiindcă am cel puțin trei, patru, că eu Dhimitrie (poetul), amicul vostru, magnific prin adopțiune, sînt bine și consum cu apetituri sporite, marea și unica poveste de iubire a vieții mele".

(— Încă o iubire unică!
— Zît! Toate iubirile sînt unice.
— N-aș fi bănuit!
— Însă, am adăugat, tonul e din cale-afară de suspect. E ca și cum *ar fi fost obligat* de către cineva să ne anunțe că e bine și sănătos, ca să nu intrăm la idei.
— Ești un mare detectiv, Bumbuc! Da, a fost obligat sub teroarea armelor. Poetul, capturat de o bandă care cere răscumpărări. Un milion. Bun. Mai departe!)

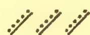
Mai departe:

„...Vă scriu de urgență (aș, de urgență, trecuseră săptămîni!) cunoscînd ce prieteni săritori sînteți, spre a vă scuti de griji în legătură cu absențele mele. Nu stîrniți vîlve (de asta am eu grijă, sînt specialist), nu porniți cercetări, nu anunțați organele. Calmați-vă, nu am fost răpit, sechestrat, nu scriu aceste cuvinte sub amenințări, nimeni nu intenționează a cere peșcheș pentru eliberarea mea — de altfel, de la cine? — și nimeni nu mi-a pus gînduri rele. Trimit curînd lui Ștefan cel Bigot ceva pentru revistă, să rezerve spații. Cîte spații — nu știu, mă bizui pe marea sa intuiție. Magda cea dulce (secretara) să rețină sub cheie orice sumuliță care pică pentru mine, cînd mă întorc, voi avea mare nevoie.

Calde salutări pentru (în ordine alfabetică):
Bucur O., actorul
Bucur O., medicul
ing. Căpăţînă-Căposu
Ştefan cel Bigot
Raymond Regele Spionilor etc.

şi vă pup, Drakula"

Marele Şeik răsuci plicul prin dreptul ochilor bulbucaţi, îmi ceru, după toate regulile, lupa şi descifră ştampila oficiului poştal Tahiţa. Mă întrebă dacă am idee cam pe unde vine localitatea asta cu nume de femeie isterică (nu aveam idee), mormăi, pregătindu-şi pipa, ceva nu tocmai măgulitor la adresa poeţilor clasici, contemporani, şi mai ales „tineri" şi, prin spaţiul înghesuit îşi făcu loc spre fereastră să vadă cum mai ninge.
L-am întrebat: Dar la Londra, cum ninge?

1. — Aţi căpiat de mă chestionaţi cu toţii cum ninge la Londra? Nici n-am observat! Uite, ninge iar...
— Trebuie să fie fain în parcul Hyde, cînd fulguieşte. Ce fac predicatorii în asemenea cazuri, îşi acaţă de umeri oareceva pleduri?
— Te-ai cretinizat, rosti moale, cu accentul său neverosimil, Marele Şeik Rahman, eu spuneam că ninge *aici* ...acolo nu ştiu, n-am prea văzut zăpadă, iar unii autori pretind că Londra e un oraş vîrît în fundul oceanului, trebuie să foloseşti costum de scafandru. Să nu-i iei în serios.
— Costum de scafandru din cauza ceţii sau a ploii?
— Văd că te obsedează fenomenele meteorice apoase, sau cum naiba le zice! Descopăr cu turpoare, că la fiecare reîntîlnire a noastră vă regăsesc mai proşti decît v-am lăsat. E o performanţă, cum naiba izbutiţi?
— Şi asta e o impresie, i-am replicat, glacial.
— Să facem schimb de impresii!

— De ce nu schimb de neveste?
La vîrsta de cinsprezece ani — o, timp pierdut! — vocea Marelui Şeik Rahman, piţigăiată şi fluctuantă ca un *si* fals, intrase în schimbare şi, după inerente oscilaţii, se stabilizase într-un bas plăcut, profund, *şaliapinesc*, frumos asortat bărbii sale. El, Şeikul, efectuă un larg gest, ca şi cum ar fi retezat capul unei duzini de inamici, îşi bulbucă şi mai mult ochii, strivindu-mă sub greutatea unei priviri mînios-prieteneşti.
— Te pregăteşti să deschizi dosarul „Marelui Joc"?
— Am s-o fac şi pe-asta... curînd... în cîteva săptămîni, i-am răspuns fără convingere.
— Nu te gîndeşti că vei crea complicaţii?
— Cui? Ţie, Mare Şeik?
— Mie? De ce, mie? Nu! Ce mă poate atinge pe mine? Dar ai putea să-l dai peste cap pe Ştefan cel Bigot.
— N-am această intenţie, am răspuns. Şi, schimbînd vorba: — Socoţi că Dhimitrie se află într-o situaţie complicată? N-ar trebui să cercetăm ... să luăm măsuri? Dacă scrisoarea e numai un truc?
— Continuă să ningă! schimbă şi Marele Şeik subiectul. Dar, dacă dosarul „Marelui Joc..."

2. Al doilea plic de la Dhimitrie (poetul) ajunse în mîinile lui Ştefan cel Bigot. Conţinea:

Insule efemere. O insulă efemeră se ridică la suprafaţa oceanului pentru a respira şi trăi numai o clipă, aşa cum o trădează şi numele, o clipă extrem de scurtă, cît să se odihnească pe dunga ei iluzorie un stol de păsări obosite şi călătoare. Pe urmă, în vaste şi neîncetate legănări ale orizontului, insula se scufundă, suptă spre interiorul planetei de forţe oarbe şi necunoscute.
Se scufundă ireversibil, pentru totdeauna, pentru veşnicie, fiindcă scurtul şi unicul ei destin a fost să salveze de la pieire cîteva păsări ce şi începuseră să se prăbuşească de osteneala drumului lung şi, fireşte, nu putem nega existenţa unui cronometru misterios care a potrivit şi coordonat înălţarea insulei în raport cu trecerea pe deasupra conturului ei izolat a stolului migrator.

Alte insule, sau alte arhipelaguri efemere, supraviețuiesc mai mult: aproape două clipe.

Aici se ascunde o ispită și o viclenie.

În aceste „aproape două clipe" bărbații numiți din motive numai de ei cunoscute geografi, au vreme să însemneze pe hărți, cu tuș nemuritor, contururile perisabile, reliefurile acelea proaspete, ba chiar să le și atribuie, după furtunoase dezbateri și felurite nume: Insula Iluziei sau Arhipelagul Etern.

Abia atunci noile pămînturi, ca și cum doar atît ar fi așteptat, după ce adresează zărilor, omenirii și bărbaților numiți geografi un rînjet plin de ironie și sîc, binevoiesc să se întoarcă de unde au plecat: în adîncul oceanului, sau poate chiar și mai în adînc, mai departe... Pe hărți însă, tușul nemuritor le va consemna prezența în continuare, vreme îndelungată, sute de ani, sau mii?, iar navigatorii de pe plutele de balsa, de pe trierre, liburne, dromoane, drakkare, galere, feluci, kogge, veliere, iachturi, paqueboaturi, crucișătoare, cuirasate, port-avioane, străbătînd acele meleaguri, vor freca ocheanele, chiorîndu-se în zadar încercînd să descopere și ei Insula Iluziei sau Arhipelagul Nemuritor, și negăsindu-le, vor intra în panică, zicînd că s-au rătăcit.

Să acordăm acum puțină atenție insulelor efemere care trăiesc și mai mult: trei clipe. Întîi și-ntîi, tot păsările iau cunoștință de ele, stabilind hălți ale căror coordonate devin rapid și în mod inexplicabil, cunoscute de întregul neam al înaripatelor migratoare, NORD-SUD-NORD, și chiar NORD-NORD sau SUD-SUD. După aceea, pe neașteptate, aterizează și geografii ca să pornească zarva și să gonească stolurile. Da. Insula, sau arhipelagul capătă un nume, exact în clipa cînd două sau mai multe puteri maritime și beligerante își trimit torpiloarele și submarinele să pună stăpînire pe uscatul abia născut și abia botezat. Escadrile cresc la orizont din toate direcțiile, în cenușii semicercuri amenințătoare și, dată fiind situația, pe întinsul ultramarin primesc drept de luare la cuvînt gurile de foc. Una dintre flote o ia de zor la goană, alta rămîne învingătoare, iar amiralul, în uniforma cea mai de gală, cum e obligatoriu să se poarte în astfel de ocazii sublime, înfige

drapelul cel mai fastuos în cel mai înalt punct al pămîntului cucerit.

Abia-n clipa asta — a treia și ultima din existența ei — insula se scufundă cu drapel cu tot, în uruit de stînci sfărîmate. Da.

Bineînțeles, s-ar impune și o întrebare: care a fost adevăratul ei destin: să ispitească păsările, geografii sau amiralii?

Dar există și alte pămînturi.

Ele durează uneori chiar mai mult decît o viață de om, poate chiar cît două... Aceste insule efemere dar cu longevitate sporită, se numesc de obicei continente.

3. „Rio Jim împotriva lui Doc Halliday".

Comunicat radio. Premiul „Oscar" care încununează cea mai bună interpretare masculină a fost decernat în acest an noii vedete internaționale, actorul român Bucur O. pentru rolul titular din filmul „Rio Jim împotriva lui Doc Halliday", în regia lui John Ford. „Oscar"-ul pentru cea mai reușită apariție într-un rol secundar a fost acordat cunoscutei actrițe Tessa Fonda, interpreta Cristinei în același film. Înmînîndu-i lui Bucur O. mult rîvnita statuetă, marele actor de cinema John Wayne, protagonist al unor westernuri devenite clasice, l-a îmbrățișat pe mai tînărul său coleg declarînd că vede în el un strălucit succesor.

4. Nimeni n-ar fi zis despre Toma Bumbuc că ar fi un favorizat al destinului, și totuși! Se pregătea să-și strîngă în grabă catrafusele și să plece într-un sat cu teren arid, fără viță de vie, prune și chiar fără sfeclă, unde să predea întreaga viață istoria, o disciplină atît de lunecoasă, cînd obținu pe neașteptate și fără vreun efort deosebit, funcția de corector. De atunci au trecut o mulțime de ani. De la corector, la redactor, e de făcut un pas, și-l făcu, iar de la redactor la autor, nu e decît o baliză și un jalon. A face poezie i se păru lucru hilar, proza o considera vulgară, deci se consacră eseului, însă cu detașare. Susținu, iar apoi combătu, cu aceeași convingere, teoria „despre tipic". Precum și altele, la fel de la modă, și la fel de trecătoare. Nu i se poate face o vină totuși, fiind-

că, oricum, se cînta în cor. Cînd locotenentul Kalendula se hotărî să-și ia lumea-n cap, lăsă mica sa gospodărie primului întîlnit, iar acesta fu chiar Toma Bumbuc. Alt noroc. La rîndu-i Bumbuc, îl descoperi și-l lansă pe Dhimitrie (poetul). Al treilea noroc.

Locotenentul Kalendula îi trimise lui Bumbac vești din:

Mexic: „Exploatez o mină de argint".

Australia: „M-am însurat cu o miliardară. Jumătate din Melbourne îmi aparține".

Canare: „Friguri galbene, dar am scăpat".

Ankara: „Ce mai faci, bătrîne?"

Mai tîrziu, Bumbuc descoperi că așa-numitul locotenent Kalendula e pensionarul unui ospiciu.

Și mai tîrziu, Bumbuc, descoperi dosarul uitat al „Marelui Joc".

5. Dhimitrie (p.) — Cum poți trece pe lîngă o biată oaie, fără să-i oferi un drops?

— Oaie ești tu, înțeleg, zise Z. Dar ce este un drops?

— Un drops, este o bere.

— Regret, n-am. Încă mai ninge.

— Cum n-ai? Pentru o vrăjitoare, să fabrice un alcool, trebuie să fie un fleac!

— Să fabrice, venin, da. Bere, nu.

Pe masa scundă pîlpîia lampa, Z. răsfoia cărți și părul ei absorbea puțina lumină, reflectînd-o apoi.

— Am visat că te numești D., spuse poetul. Sau mi-ai spus tu?

— Nu, iar le încurci, mă numesc Z.

— Da... uitasem, bîiguia Dhimitrie (p.) mințind, nu e semn bun. Z. de la zăpadă. Uit mereu. Am o mulțime de amintiri uitate.

Pulovărul mov, foarte strîns pe corp, piept frumos, corp tînăr, dar *ea* e tînără? Ești tînără, Z.?

— Mai știi ce a spus Rilke despre amintiri? răspunse Z.

— Amintirile mele vin din lumea ireală, despre care Rilke nu știe mare lucru. Chiar, nu știe. Ai un cîine? Sau eu sînt propriul meu cîine?

— Propriul meu cîine sînt eu! Un titlu grozav.

— Și eu sînt grozav. Nu totdeauna, dar în general da. Cine latră? Eu sînt cel care latru?

— Nu. Există totuși și un cîine *real*. Da, există, totuși, [illegible]e.

— Păcat! Ar fi fost mult mai original să latru chiar Doare! ... De ce ai zis „totuși"?

— De ce ai zis „doare"?

— Pe aici ninge totdeauna? Ascultă-mă, delirez?

— Uneori, mult...

— Cît de straniu te exprimi. „Uneori, mult..." De fapt nu e incorect. Ce spun cînd delirez? Tîmpenii mari?

— Da, tîmpenii, îți povestești viața.

— Viața mea e presărată cu tîmpenii? Sau e o tîmpenie?

— Oh, da.

— „Oh, da". Intonație cunoscută. Parcă ar fi oftat doctorul Bucur O. de care poate ai auzit. De vreme ce și tu ești doctoriță...

— Nu sînt „doctoriță". De Bucur O. al tău, n-am auzit.

— Dar de actorul Bucur O.?

— Liniștește-te, că faci febră.

— De unde știi că delirez? Dormi aici?

— Dar unde?

— Chiar, dormi cu mine în cameră?

— Nu vezi acolo un pat pliant?

— Care e momentul exact cînd am început să te detest, Z.?

— La ora șapte și un sfert.

— Ce glumă! N-aș fi bănuit că dormi aici. Dacă știam...

Z. îi aruncă o privire glumeață. Nu zise nimic.

— Și te distrezi aici toată noaptea, ascultînd cum delirez?

— Nu e o distracție formidabilă, poete.

— De ce nu te odihnești în altă parte?

— Ca să fiu aici în caz că ți se face rău.

— Ar putea să mi se facă rău?

— Da.

— Ai zis „da"?

— Ai auzit bine, am zis „da".

— Ce înțelegi prin „rău"? Foarte rău?

— Prin rău se poate înțelege aproape orice.

— Aș putea să și mor?

— Calea e liberă și-n direcția morții, Dhimitrie.
— Ești crudă. Sau glumești? Dacă aș muri, ce ai face?
— Mai taci, poete. Taci, Dhimitrie!
—„Taci, Dhimitrie!" exact așa zice Raymond Regele Spionilor.
— Unul din personajele delirului tău.
— Ba nu, ba nu, e real! Ce, acum delirez?
— Liniște! Cînd delirezi, parcă îți poți da seama că delirezi?
— Sigur! Sigur! Ai spus-o și tu. Am început să te detest la șapte și un sfert, temnicero! Calea e liberă în direcția morții, da? Și dacă vine moartea, pe cine are să aleagă, pe morar, sau pe cîine? Și dacă morarul se-apucă să latre, de unde are să știe moartea care e cîinele și care-s eu? Eu, un biet poet... Eu sînt mo-hrrrar!!

6. „Idila mea continuă", începea al treilea răvaș al lui Dhimitrie (poetul), expediat tot din Tahița. În același plic încăpuseră și două poeme pe care le-am remis imediat lui Ștefan cel Bigot, el ocupa un post important în redacție, era șef de echipaj...

la sunetul „siflet"-ului său mateloții se adunau pe puntea tribord... „Atacați! răcnea căpitanul, pămîntiu la față de furie, amenințîndu-l cu pumnul pe căpitanul rival, și marinarii se buluceau mai mult înspăimîntați decît convinși, cumpănindu-și carabinele spre dunga întunecată a stîncilor... dincolo de care se ascundeau cei din banda lui Kraker Jake. Doc Halliday îl coti pe Rio Jim: „Să le tragem o păcăleală, și să-i radem!"

În ziua următoare am plecat împreună cu doctorul Bucur O. să căutăm Tahița. Automobilul mare și greoi al Institutului se hurduca printre dealuri înzăpezite, iar noi am rămas multă vreme îmbufnați, lăsînd ruta pe seama șoferului Geo.

7. „Să le tragem o păcăleală și să-i radem!" scrîșni Doc Holliday cu chipul strîmbat de furie. Rio Jim nu răspunse, privea drept înainte, pe obrazul supt zvîcnea o umbră. Da.

— E clipa cea mai importantă, interveni regizorul John Ford. Acum în mintea ta, Doc, se naște prima bănuială împotriva lui Rio Jim. Cum reacționezi, Doc? Rio Jim, tu simți apăsarea privirii lui Doc! Cum reacționezi? Tempo, băieți, fiecare luptă pentru un „Oscar"!
Dar în momentul acela Marele Regizor observă o mînă subțire, neagră, înmănușată, ce se ridica încet. Un revolver era la capătul acelei mîini negre, ca un desen subțire în tuș.
— Hei! A cui e mîna aia din dreptul ferestrei? Nu face parte din scenariu!

8. Toma Bumbuc frînt ca un echer în paltonul negru și larg, fu neobișnuit de tăcut și de trist în tot timpul „călătoriei de recuperare" a lui Dhimitrie (poetul), călătorie pe care el nu o dorise, împotriva căreia chiar protestase, cosiderînd-o inutilă, ba chiar riscantă, ținîndu-se cont de sensibilitatea aproape bolnăvicioasă a lui Dh. (p.), sau, pe de altă parte, de tonul sănătos, optimist, plin de vervă, al scrisorilor expediate.
Starea de spirit a junelui autor părea — după cum reieșea din răvașe, cu totul deosebită, în orice caz favorabilă creației de mare ținută. Redactorul șef însă, după o aprinsă conversație cu Ștefan cel Bigot („Atacaaați!"), îi telefonase doctorului Bucur O., care dispunea de automobilul Institutului și amîndoi hotărîseră pornirea acțiunii din care Toma Bumbuc nu putea lipsi, fiind, probabil, omul cel mai apropiat de poet.
Bucur O. îl luase pe Bumbuc de acasă, din pat, de unde, poate, și indispoziția acestuia. Aveau cu ei cafea caldă, un termos plin, pregătit de Magda, provizii și o sticlă în care clipocea țuică sau votcă; pe la jumătatea drumului Toma Bumbuc deveni foarte curios să constate ce conține și o destupă. După ce trase, cu ochii închiși, a doua înghițitură, mult mai fericită decît prima, se lămuri ce lichid e acela, îi mai dispăru mahmureala și-i veni pofta să întrebe ce mai e cu Melania (soția doctorului), dacă s-a cumințit, sau se mai vede cu infamul Be Haș.
Bucur O., doctorul, cu obrazul cam cenușiu, cam șifonat, nu se atinse nici de termos, nici de sticlă. Nu se

atinse de nimic. Dormise foarte puțin, abia de la cinci dimineața pînă la șapte și ceva, cînd îl trezi telefonul redactorului șef. Primele sale cuvinte au fost cu privire la deschiderea dosarului „Marelui Joc". Vorbind, privea în față, cu ochii cețoși, pierduți în imensitatea ninsorii, și nu părea sincer interesat de vreun răspuns. Bumbuc îi observa profilul viril, puțin neclar totuși, ca plasat într-o dimensiune inaccesibilă.

— Tu ce mai zici cu privire la viață? pară el cuvintele celuilalt, întrebîndu-se cum să dirijeze, de la mare distanță în direcția Melaniei această discuție cam dezlînată, mirat oarecum de interesul brusc și acut ce se trezise-n el pentru soția prietenului, pentru aventurile ei. Relatarea precisă, calmă, amară a doctorului, în acea dimineață mohorîtă cu ninsoare grea și vîrteje perfide, trezise în el o stare greu de definit; să fi fost vreodată amorezat de Melania, amor tainic și refulat sau cum dracu se mai numește, iar acum crescuse-n el gîndul că „decît un terchea-berchea de Be Haș, mai bine eu?"

Toma Bumbuc n-ar fi recunoscut-o pentru nimic în lume, și probabil nici nu era adevărat. El lăsă întrebările să se zbenguie-n jurul capului său în voie, ca niște pureci de apă, în schimb, dar de ce neapărat „în schimb"?, aprinse țigară de la țigară, exasperîndu-l pe șoferul Geo — nefumător — care totuși nu îndrăzni să cîrîie.

O foarte stranie expediție, despre care nu știu ce voi povesti, dar cum aș ști dinainte?, se înșirară niște întrebări sub fruntea sa, în vreme ce automobilul, derapînd lateral pe niște cauciucuri uzate, deși noi, se lipi de scările poștei din Tahița. Fața doctorului Bucur O. începu să se lungească a nedumerire.

— Iată-ne detectivi! Cu ce începem?

Un gînd sumbru izbucni simultan în ambele luminate minți, începem prin a căuta cadavrul, care nu poate fi decît al lui Dh. (p.), cu toate că nu asta e regula detectivicească, se începe prin a fi căutat asasinul, presupunînd că ... eh, naiba s-o ia de treabă.

Bumbuc se dezdoi cu greu din poziția *adunată* ce o adoptase în automobil, avînd genunchii prea lungi — și prea subțiri — și, ajuns în aer liber, sub ninsoare, se apucă să-și netezească, inutil de altfel, paltonul, lăsînd

inițiativa în seama doctorului. La urma urmelor, nu fusese ideea lui. Din mașină Geo, puțin obosit, îi urmărea, cu bărbia căzută, nemișcat și apatic ca un cal ostenit, în amurg. Da.

Ningea peste Tahița, peste pădurile dimprejur, peste *inimile* pădurilor, peste *inima* pădurii din mijlocul tuturor pădurilor, iar doctorul Bucur O., traversînd cu pas melancolic încăperea afumată a of. poș. Tahița, îl privi de la distanță, fix, concentrat, penetrant, pe funcționarul de la ghișeu, un tînăr în pulovăr roșu, cu bundă de oaie deasupra, pînă ce acesta, stînjenit, începu să miște din coate ca un microb sub ocularul microscopului, ca un microb de gripă, fișîind niște vechi telegrame rătăcite pe masa lui și care n-aveau să ajungă vreodată la destinație. În fine își pierdu răbdarea.

— Ce doriți?

Doctorul Bucur O. se întoarse către Toma Bumbuc.

— Ce naiba dorim?

Iar Bumbuc, agitînd plicurile expediate de Dhimitrie (poetul):

— Hm, hm ... Aceste plicuri au fost expediate deci din Tahița?

— Ce sens are „deci"? interveni Bucur O.

— Cum adică ce sens, doctore? A, zîmbi Bumbuc, înțeleg, am prins obiceiul de a-l bate mereu pe *deci* între alte cuvinte, ca pe un cui inutil, între o fontă și un oțel ... de la un ins c e n u ș i u care mă vizitează-n ultima vreme. Pe tine nu te-a căutat?

— Stai o clipă, noi despre ce vorbim acum?

Funcționarul în pulovăr și bundă își plimbă uluit privirile între cei doi bolunzi apoi observă într-un colț de fereastră botul negru, „oficial" al automobilului, și atitudinea i se schimbă pe loc. Hîrșii maldărul de hîrtii din fața sa și luă din mîna lui Bumbuc plicurile expediate de Dhimitrie (poetul). Firește, fuseseră trimise din Tahița, e aici ștampila „noastră", dar cine le adusese habar n-are, el nu poate observa și reține totul, n-are asemenea atribuții, și-apoi, dacă problema e importantă, de bună seamă că ar fi bine ca d-lor să ia legătura cu șeful de post.

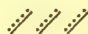
Doctorul Bucur O. rîse acru.

E caraghios cînd lucrurile ies exact cu înfățișarea la care te-ai aștepta! Îl luă pe Bumbuc de braț (iarăși un gest ce nu i se potrivea!) și cînd ieșiră din clădire pe drumul înzăpezit lunecă încet prin fața lor, aproape că pluti spulberînd fulgii, un R-10 albastru. Automobilul albastru.

La volan o roșcată cu părul lung și răsfirat precum coada cometei lui Halley. Toma Bumbuc nu-și reținu un comentariu, vai, vai, ce apariție insolită și apetisantă pe aceste meleaguri! Ce alură de vedetă incognito! Cine poate fi? Vreo castelană? Vreo fiică de șef? Șoferul Geo încremenise rezemat de peretele poștei, cu brațele încrucișate, căutînd cu privirea peste dealuri. Pe hardughia Institutului o adiere plimba cu lenevie fulgii mari.

—Hei, Geo, trezește-te! Vino încetișor după noi.

Doctorul și cu Toma Bumbuc merseră cu grijă pe marginea drumului, urmați la pas de mașină ca de-o birjă. Funcționarul cu bundă ieșise în ușa poștei și se scobea în nas.

1. Continui dosarul „Marelui Joc". Cu privire la „expediția Tahița". O inexplicabilă toană a doctorului Bucur O. m-a purtat pe jos prin ninsoare trei sau patru kilometri, dacă nu cumva exagerez, printre căsuțe și cîini ce nu se osteneau să mai latre, cale imensă în orice caz, pînă am ieșit din satul acela unde redactorul șef ne trimisese să căutăm potcoave de cai morți.

N-am găsit nimic, potcoavele se aflau sub zăpadă iar Dh. (p.) bine ascuns undeva dincolo de codri, nici nu se sinchisea de noi. Normal. Șoferul Geo mîna automobilul în urma noastră, foarte plictisit probabil și el, dar în cele din urmă Bucur O. îi făcu semn să oprească. Am suspinat, fiindcă astfel de excursii nu-mi „cășunează plăcere", mi-am întins labele, apucînd termosul și sticla. I le-am arătat doctorului care clătină din cap. Încercînd să beau o înghițitură de cafea, am dus din greșeală la gură sticla, iar apoi, încercînd să beau nițică țuică, mi-am turnat din termos. Într-un unghi al pădurii se iviră niște ființe suspecte, jucîndu-se sau fugărindu-se. Lupi, comentă Bucur O. Și: N-am văzut niciodată lupi în libertate. La Montreal, la congresul toxicologilor, am dat de un vînător care mi-a povestit obiceiuri de-ale lupilor... de-ale lupilor canadieni probabil, care au bineînțeles altă educație, altă concepție.

2. Instalația denumită automobil își mări oarecum viteza, atît cît permitea drumul lunecos, cînd Bucur O. decoperi pe stînga o variantă, șerpuind, pierzîndu-se ademenitor printre coline, pe sub zări unde, se părea din locul acela, că totul e posibil și permis, chiar să fii *absolut* fericit.

— Ce-i în direcția aia, Geo?

— Cred că D., alt sat amărît.

— Ține, decise directorul, către D.

Dar nu le fu hărăzit să atingă punctul D. fiindcă nu parcurseseră măcar un kilometru (deja prin ninsoare se deslușea o fantomă de clopotniță), că doctorul Bucur O., capricios ca niciodată comandă: nu, întoarce, Geo, nu-mi place D.

Toma Bumbuc mai rase o înghițitură, să-și mai revină, îi era frig, automobilul, cel mai bun din lume, avea instalația de încălzire defectă, și nu era obișnuit, Bumbuc, cu meandre de acest gen ale prietenului său. (Un prieten mai mare în funcții, glorie și chiar vîrstă.)

Geo opri cu grijă automobilul, să nu cumva să derapeze, întoarse către șeful său un cap de cal cu frunte teșită, ochi mici, foarte limpezi, incolori. Vocea lui scîrțîi, tot incoloră:

— Atunci unde merg dom' director, acasă?

— Da. Adică nu. (Toma Bumbuc să-și piardă mințile, nu alta.) Încă nu. Încă nu acasă.

Geo aștepta.

— Mergi înapoi, pe urmă prima la dreapta și prima la stînga, îl povățui Bucur O. *Poate ajungem undeva.*

— Sigur. La Rîtul Ocolului Oii, răspunse prompt șoferul, expert.

— Nu-mi place cum sună. Miroase a lînă muiată în

mîl amestecat cu solzi. Dă-i drumul înapoi, şi pe urmă ... la cea dintîi inspiraţie...

Bumbuc înlătură, nu fără dificultate, o strîmbătură de pe faţa sa.

Nu se dădea în vînt după excursii. Nu era un aventurier. Nici un neaventurier. Dracul ştie ce era. În orice caz se plictisise. I se făcuse dor de liniştea Turnului de Apă. Mormăi:

— Ce spunem despre Dhimitrie?

— Sîntem obligaţi să spunem ceva? Ce? Cui?

— Tuturor magnificilor, supravieţuitorilor. Şi, în general, tuturor.

— O, Toma Bumbuc, eşti uneori diabolic!

— Da, acceptă Bumbuc. Dar nu sîntem într-o piesă de Shakespeare. Lasă teatrul, doctore. Bumbuc avea senzaţia că e peşte vîrît pînă la urechi într-o bulă papală ... eroare, bulă de aer. Încălzeşte-te şi tu, o, puritanule, — îi întinse sticla — nu spuneai că ţi-e dor de puţină frivolitate?

Bucur O. refuză: — Le vom spune că Dhimitrie (p.), izolat de lume îşi *joacă* propria piesă ...

— Pe care n-a scris-o ...

— Aşa e. Dar o *repetă* înainte de-a o aşterne pe hîrtie. Opreşte, Geo!

Sensibil la ordine ca un aparat proaspăt gresat, Geo apăsă talpa cizmei pe frînă şi aşteptă un nou ordin. Ordinul fu o întrebare:

— Geo, cum ajungem la O.?

Şoferul medită exact trei secunde, explorînd străfundul urechii stîngi cu deştu mic, apoi puse o întrebare inteligentă, de ce-l interesează pe director, cum se ajunge la O., sau să ajungă acolo, Bucur O., răspunse că doreşte să ajungă acolo, iar Geo: Lăsaţi pe mine.

A-nnebunit de-a binelea doctorul, se încruntă Bumbuc. Aşa e cu firile astea aparent echilibrate, doctorul *se teme* să se întoarcă acasă, vrea să-şi prelungească mult, muuuult, absenţa ... iar dacă ar putea, şi de acolo, şi de aici — ca o retragere pe toate fronturile (şi totuşi undeva trebuie să-ţi cantonezi *restul de trupe!*), e obosit de nopţile de muncă, de nesfîrşitele cercetări, experienţe, care oricum nu duc la un liman clar, e plictisit de faima gravă cu aureolă care-i înconjoară existenţa, paşii, lucrările, ideile, sau, oricît de indiferent s-ar arăta, e plictisit mult, muuuult, de aventurile Mel ...

— Cum se numeşte melodia aceea nebună pe care o cînta Dhimitrie? întrebă doctorul.

— Care? „Sucursala din Nord"?

— O ştii?

— Aş! Cine o ştie!

La O., localitatea în care Ştefan cel Bigot întîlnise cu ani în urmă „marea revelaţie" cum zicea el, au ajuns repede, cumva pe neaşteptate, în afara drumurilor, de parcă Geo ar fi cîrmuit-o direct peste răzoare şi dealuri. Neînsemnata aşezare stătea chircită între munţi, îngenuncheată, ninsă şi înţepenită, ca şi cum îngheţul i s-ar fi prelins direct din mustăţile Viscolului în vene, ca prin nişte conducte, pierzîndu-şi totuşi cîteva ramificaţii departe sus în munte, aliniate în spirale. Braţe de caracatiţă. Iluzorii prelungiri ale unor dispărute galaxii. Prin aceste braţe sau prelungiri, comentă Bucur O., satul comunică neîncetat cu muntele, cu natura, cu Taina ...

— Bine! decise Bucur O., m-am săturat de locul acesta, să mergem în altă parte, într-un loc despre care nu ştim nimic.

— De ce nu acasă?

— Despre „acasă" ştim totul, dacă nu şi mai mult. Se pare că un unchi al lui Şefan cel Bigot a locuit aici în O. Ştefan ar trebui să scrie o carte despre toată povestea asta.

— Aş! el nu e în stare să *sape* la o carte despre care nu e sigur că se va tipări.

— De ce-l bîrfeşti pe amicul nostru?

— Nu-l bîrfesc. El a recunoscut-o. N-are simţul gratuităţii. Nu-i place să lucreze *în zadar*.

Întors pe jumătate, la volan, Geo rînjea către ei.

— Unde merg, dom' director?

— Oriunde! Oriunde! răcni Bucur O.

Bumbuc nu-l mai văzuse într-un asemenea hal.

3. În primul sat ce miji dintre coline, Bucur O. dădu semnalul de oprire şi sări din automobil; rămase drept, cu mîinile în buzunare, în capul gol, cu fruntea puternică împinsă înainte, înfruntînd cine ştie ce voinţă nevăzută.

Toma Bumbuc, exasperat, scoase nasul afară întrebînd ce dracu mai e. Bucur O. ridică brațul încet și solemn de parcă ar fi aprins focul olimpic. Dar Bumbuc nu mai avea nici forță nici răbdare să mai observe ceva. Și era de observat o mică firmă, galbenă.

DIMITRIE, *petrar*

— Hei, vreau acasă, crăp de foame, mă îmbăt de atîta zăpadă și spațiu! urlă Bumbuc din automobil, cu genunchii la bărbie. Doctorul întoarse către el un obraz rece.

— Dimitrie, petrar, sună frumos, nu?

Bumbuc se zgîi la Bucur O. ca la propria sa fantomă.

— Nu ai curiozitatea să constați dacă Dimitrie, petrarul nu e una și aceeași persoană cu Dh. (poetul)?

— Am, acum, o singură curiozitate, doctore, să constat dacă orașul cu Turn de Apă nu s-a dezlipit, căzînd *în sus!*

— Cu alte cuvinte, vrei acasă, dar ar fi în stare Dhimitrie (p.) să mînuiască un ciocan greu de petrar? Necăpătînd răspuns, doctorul conchise flegmatic: Voi plecați, eu rămîn aici deocamdată.

Toma Bumbuc se apucă să tropăie împrejurul automobilului, scuipînd des, furios, ca o mîță. Timpul se scurgea încet, în ritm cu ninsoarea lenevită, rotitoare, apele își frînaseră și ele curgerea, sau încremeniseră definitiv, precum și satul în mijlocul căruia nu bătea măcar un cîine. Din ograda probabil spațioasă a petrarului nu veneau ecouri, poate murise, poate lipsea, poate visa. Bumbuc privi poteca îngustă ce ducea spre poartă. Se miră, însă nu prea mult. Pe stratul de zăpadă afînată, printre alte urme de pași, amprente de labe de cîine, adîncituri de copită, se distingea limpede tiparul unui picior omenesc desculț. I-l arătă doctorului. Acesta: — Ei și ce? Bumbuc ridică din umeri și se întoarse la automobil.

4. Imaginea piciorului desculț în zăpadă, avea să supraviețuiască în memoria lui Toma Bumbuc, însă cum? Cum . . .

Continua să ningă, toate urmele aveau să se șteargă foarte curînd, iar doctorul Bucur O. intrînd în ograda petrarului nu întîlni pe nimeni care să fie desculț, sau să arate că ar fi fost de curînd și în fond el abia înregistrase micul amănunt pe care și Bumbuc începu să-l *piardă* de îndată ce se întoarse acasă. Ninse, ninse, ninse, timp și zăpadă, zăpadă și timp, multe intrări sub zodia pierderilor ireparabile, pînă ce într-o vreme dădu și un dezgheț, cîteva straturi se topiră de pe memorie; și ce descoperi Toma Bumbuc?

Mult mai tîrziu, poate prin 1990, el notă:

Coborînd din automobil, doctorul Bucur O. se descălță, lăsîndu-ne muți de uimire, și, în picioarele goale înaintă tiptil prin zăpadă spre poarta lui Dimitrie, petrarul. Nu găsesc explicație plauzibilă acestui gest. Cred că pașii lui Bucur O. îi poți vedea și acum, dacă scormonești bine . . .

Și . . . da, să nu uit, mîine deschid neapărat dosarul „Marelui Joc".

5. Dar, pe dunga vremii semne de întrebare fac tango. Magnificii, supraviețuitorii, se înclină în fața cîte unui semn de întrebare, și dacă-s acceptați, dansează împreună cu ele. E un dans nici vesel, nici trist — neutru. Prea puțin timp de meditație, băieți. Pe sub garduri pîndesc mărunte fiare elastice, ochi îngustați, verzui, fosforescenți, labă subțire și lungă, gheară ca scînteile, pe vîrful ghearei, otrăvuri subtile, dătătoare de somn. Nici nu știi cînd ai tras o ațipeală de zece, douăzeci de ani.

7. Doctorul Bucur O. lipi mîna înmănușată de clanța porții, dar înainte de a deschide, ne fulgeră cu o nouă privire:

— Să nu-ți închipui cumva că glumesc, Toma Bumbuc! Voi vă întoarceți acasă, m-am plictisit de voi, eu rămîn cîtva timp aici.

Bumbuc behăi și neîncrezător, și uluit. Cît de bizar suna „cîtva timp"! Bucur O. zbieră:

— Ce te uiți ca un tîmpit?! N-am voie și eu să mă odihnesc? Urcă-te la volan, Geo!

— Cînd să vin să vă iau? întrebă Geo rînjind căleşte — ca un cal adică.
— Nu ştiu. Nu veni. Nu... mai veni. La nevoie dau eu de ştire.
— Buuuun! Dacă nu glumeşti, eu plec, scrîşni Bumbuc, întrebîndu-se care din ei e mai comic? Dar... ce să-i transmit Melaniei?
Bucur O. se clătină ca lovit în falcă.
— Nimic. Dar, *de ce* nimic? Ia telefonul şi ronţăie-i ceva într-o limbă inexistentă, ceva ascuţit şi vesel.
— S-a făcut. Dar ce să-i transmit totuşi?
— Păi dacă-i vei transmite într-o limbă inexistentă, ea oricum nu va pricepe.
— Sau va pricepe că am înnebunit. Ascultă-mă, doctore, *eu nu cunosc nici o limbă inexistentă!*
— Absolut normal. Dacă e inexistentă, cum poţi s-o cunoşti? şi Bucur O. deschise poarta lui Dimitrie petrarul.
— Ascultă-mă, răcni Bumbuc, mai bine-i ciripesc ceva pe franţuzeşte, limbă ce-mi este aproape accesibilă, ca şi Melaniei.
— Căraţi-vă! se auzi de dincolo de gard vocea doctorului.

7. Pe la patru şoseaua izbi oraşul şi Geo se interesă dacă Bumbuc doreşte să fie dus acasă, acela zise da, şi imediat nu, şi-i ceru, inexplicabil să-l ducă la Institut. Oare dorea să-i facă un pic de curte secretarei Magda, profitînd de absenţa doctorului Bucur O.? Nu e sigur, nu avea intenţii agresive, ar fi vrut să mănînce şniţel în spanac conservat, şi-i era scîrbă să intre undeva. Dacă l-ar fi avut la dispoziţie pe Dhimitrie (poetul), s-ar fi întovărăşit cu acesta, însă poetul... Acum, prezenţa unei femei reci şi drăguţe, care să toarcă discret dintr-o depărtare, se impunea. Or, Magda secretara o astfel de femeie era. Numai de-ar găsi-o.
O găsi.
În clipa-n care dădu cu ochii de el, Magda cea atît de rezervată se porni să ţipe, unde e directorul Bucur O?, iar Bumbuc îşi şopti, uite că nici nu e atît de rece fata asta, şi se azvîrli într-un fotoliu.

— L-am părăsit pe individ, pe doctor, într-un sat. La propria sa dorinţă. Adăugă, lenevos, peste agitaţia ei: Presupun că intenţionează să se facă ajutor de petrar.
— Cum? Ai înnebunit, domnule? Ce e aia petrar? Ce sat, care sat?
— Îţi place aerul meu enigmatic, păpuşe? Cît timp mi-ai rezista dacă m-aş ocupa de tine *serios?*
— În ce sat l-aţi părăsit pe director, domnule Bumbuc?
— Păpuşe, nu-mi amintesc ce sat, sînt mii împrejurul nostru, şi-n plus, peste fiecare din ele ninge. Te invit la o cină cu şniţel vienez!
— Domnule Bumbuc, aş vrea să ştiu *cît* sînteţi de beat?! Directorul a luat premiul „Ambroise Paré", mîine după-amiază trebuie să fie la Paris, iar eu...
Brusc Toma Bumbuc începu şi el să se agite, să dănţuie prin cabinet.
— O, Magda, aripioara mea, ce e aia premiul „Ambroise Paré", ceva imp...?
— După premiul Nobel, cel mai „imp..." după cîte am înţeles eu! Ei bine, în ce sat a rămas directorul?
Am deschis fereastra, aproape smulgînd-o din perete.
— Hei Geo! Capul de cal lunecă încet afară din automobil. Geo, în ce sat a rămas directorul?
Aşteptă, frămîntîndu-şi falca, pînă ce şoferul se scărpină îndelung.
— La Letca... La Letca, da, dincolo de Săturata. E vreun bai?
— Te duci acum şi-l transporţi acasă. A luat premiul cel mare, trebuie să zboare imediat la Paris.
— La Paris? *Cu mine?*
— Nu, cîtă vreme nu te-ai transformat în avion, dar fugi!
— Doamne fereşte, nici n-am îmbucat măcar ca lumea, necheză trist Geo, dar în clipa următoare, hardughia o tuli, derapînd lung.
Am cerut, conlucrînd cu Magda, Primăria din Letca şi-n acelaşi timp postul de jandarmi, urgent. Răspunse destul de repede postul, plutonierul Archidean.
— Dom' plutonier, aveţi acolo în comună un doctor...
— Da, doctorul Bădoi, acuma-i la directorul şcolii, gustă ceva, eu de-acolo vin.

— Nu. E vorba de doctorul Bucur O. Savantul Bucur O.
— Nu-l cunosc, nu locuieşte pe-aici.
— Nu locuieşte da e-acolo! urlă Bumbuc. Acum vreo cîteva ceasuri se afla la Dimitrie, petrarul satului.
— Cu cine vorbesc?
Cuprins de inspiraţii, Bumbuc îşi compuse o voce de şef.
— La aparat directorul Bumbuc!
— Să trăiţi! Acum mă duc. Las telefonul deschis?
— Da! Altfel dracu ştie cînd ne mai dă legătura. E caz de viaţă şi de moarte. Petrarul stă departe de post?
— Nu. Aşteptaţi vă rog.
Zece minute mai tîrziu, glasul jandarmului:
— L-am găsit. Acum vine.
După alte minute, glasul lui Bucur O.
— Cine e, ce e?
— Bătrîne, aicea-i Bumbuc, l-am trimis pe Geo după tine.
— Foarte rău ai făcut. De cînd ai idei originale?
— Pleci la Paris.
— Abia m-am întors de la Paris.
— Acuma pleci cu adevărat. Ai luat premiul „Ambroise Paré".
O clipă de tăcere. Bumbuc, cu receptorul la ureche, o privea pe Magda. „Am s-o chem în Turnul de Apă şi ne vom încolăci unul în jurul celuilalt, ca şerpii, amîndoi subţirei". Din nou Bucur O.:
— Uite cum stau lucrurile, bătrîne, premiul „A.P." nu mă interesează. Comunicaţi la Bucureşti, să anunţe ei de-acolo că nu-l pot accepta.
— Ai căpiat definitiv, doctore! Cum nu-l poţi accepta?
— Am să-ţi divulg cauza, bătrîne, şi să-ţi rămînă în cap. Sînt prea mare pentru premiul „Ambroise Paré". Nu ştiu dacă înţelegi.
— Dar cum? Pricep totul, eşti nebun, dar o faci în contul tău. Chiar nu vii? Nu? Bun! Dar, în sfîrşit, ce naiba sapi acolo?
— Mă delectez cu munca lui Dimitrie petrarul, tocmai ciopleşte la bustul unei femei, monument funerar, şi încerc să-l ajut pe ici pe colo.

— Vezi să nu-ţi striveşti delicatele degete cu ciocanul!
— Ce ironie! Nu poţi bănui tu, un înrăit, cît de odihnitor mă leagănă contemplarea muncii acestui om cinstit. Are mişcări colosal de economice, fiecare e *cu scop*, în concordanţă cu principiile dinamicii aplicată la anatomia umană — dar el n-o ştie. Bine că n-o ştie. Petrarul e un ins firav, aparent, sau cu adevărat, şubred, şi tace *teribil*.
— Interesant! Are o nevastă?
— Hm! Ce contează? Habar n-am.
— Piciorul desculţ era al lui sau al femeii?
— Aiurezi, ca de obicei. Pe-aici încă mai ninge iar la noapte oamenii aşteaptă atac de lupi, au fost semnalate două haite renumite prin preajmă...
— Şi tu aiurezi, vorbeşti de lupi, ca despre vinuri.
— Diseară, sau mîine dimineaţă, sau poate chiar mîine seară, iau trenul, dacă există, dar dacă nu, prind „o ocazie" şi revin la lucrul meu. De cînd mă aflu aici ideile mari îmi vin cu duiumul. Şi continuă să ningă sălbatic.
— Com? Cine-i sălbatic?
— Winettou. Ia ascultă, tu telefonezi de la Institut?
— Da. L-am trimis pe Geo la Letca să te ia.
— Îl voi expedia înapoi.
— Te priveşte! Totuşi, hrăneşte-l mai întîi, altfel se va destrăma... Hei! Nu întrerupţi! Domnişoară! (Totdeauna telefonistele sînt „domnişoare"). Nu-mi tăiaţi legătura cu Letca (Hîrrr-hîrrr-hîrrr — în receptor.) Bucur, tu eşti?, vacile de telefoniste mi-au luat firul (intervenţie a „domnişoarei": Domnule care ne faci vaci, eşti un bou!), ascultă-mă băiete, chiar nu catadixeşti să te duci la Paris să încasezi premiul?
Se auziră şoapte, Bucur O. conversa cu şeful de post?, cu petrarul?
— Să te ia dracul, nu! Nu mă duc la Paris. I-ai telefonat Melaniei?
— N-am avut cînd! Ce să-i spun?
— Dar n-am stabilit? Boscorodeşte-i ceva într-o limbă inexistentă.
— Nu cunosc nici o limbă inexistentă.
— Iarăşi începi?! Scoate şi tu din gîtlej cîteva scrîşnituri. Să nu uiţi! Eh, mă duc!

* * *

1. Cînd am pus jos receptorul, tiparul aburit al degetelor mele, dar ce zic eu, amprentele, îți săreau în ochi chiar dacă erai orb. Chiar și un detectiv redus mintal ar fi constatat de îndată că de la acest aparat vorbise Toma Bumbuc, dar de ce mă preocupă, nu făptuisem nici o crimă, nici nu mă pregăteam să făptuiesc una. Mă pregăteam să deschid dosarul „Marelui Joc" — dar asta e altă poveste. Strania poveste a „Marelui Joc", asta e povestea.

Ca o țesătură delicată
ca un subțire desen în peniță
la fereastră mîna înarmată
două împușcături, două împușcături reale
vin să împlinească destinul închipuit
trufia de a visa e condamnabilă, domnilor!

În timpul conversației transpirasem al dracului, Magda rămăsese în picioare, aproape de mine, îmi venea să întind o mînă lungă și să i-o pun pe talie. Fără nici un gînd rău, desigur! Gura ei ușor întredeschisă, buzele rujate discret, mă invitau. Oare? Chiar și mîța-broșă de pe sînul drept îmi zîmbea. Mă întrebă cu glas schimbat:

— Vine? Ai vorbit *chiar cu el?* Ce face?

Mă înșelasem, nici un fel de invitație în direcția mea, pur și simplu o îngrijora, o îngrijora îngrozitor, destinul doctorului Bucur O., viitorul doctorului Bucur O. De ce? Întrebase dacă am vorbit „chiar cu el" cu îndoială ca și cum existența doctorului Bucur O. trecuse brusc sub semnul întrebării și al enigmei. Îngrijorarea ei mi se transmise. Gîndul că n-am să-l mai văd pe laureatul premiului „Ambroise Paré", că acesta rămăsese acolo printre nămeți ca un elefant ce se ascunde presimțindu-și sfîrșitul, îmi dădu o febră. Împrejurul meu se făcu dintr-o dată pustiu. Da. Totuși încercam să glumesc:

— Magda, aripioară, îl iubești pe director?

— Domnule Toma Bumbuc! Ieși afară!

— *Yes!* Dar mai întîi ascultă aceste semi-versuri:

Seara, cerul se limpezește.
De la înălțimea Turnului de Apă admir stelele.
Una dintre ele, o stea plictisită, încearcă să cadă.
Nu-i reușește însă, stelele căzătoare
Au strălucire și demnitate.
Plictiseala n-are nici o legătură cu strălucirea.
Nu poți să cazi cînd vrei.

am încheiat, apăsînd ultimele cuvinte.

— Ce prostie! ripostă Magda. O femeie poate să cadă cînd vrea.

— Ești tu o proastă. De cînd o femeie e o stea? Poate fi cel mult un *star*. Și acum plec într-adevăr. Dar să știi că directorul tău nu mai vine.

Dar nu m-am dus. Magda mă privea încremenită. Iar e mă strîmbam către ea. Chiar, mă strîmbam.

— Pe premiul „Ambroise Paré" marele Bucur O. face pipi, pipițo. A rămas la țară, l-au înghițit... astea, pacea bucolică și zăpezile eterne, s-a angajat ca ajutor de petrar la un petrar adevărat care sapă în petre și... taci pentru numele lui Dumnezeu (Magda nu scosese nici o silabă), trebuie să-i anunț marea noutate neveste-si.

Am format numărul, greșindu-l de două ori. În sfîrșit l-am nimerit:

— Alo, Mel...? *Sărumî*... Toma Bum...

— Alo, *Bumby?* Servus dragă, aud?

— Depinde de posibilitățile timpanului tău! Ce auzi?

— Că vei deschide curînd dosarul „Marelui Joc".

— Același zvon se izbește și de mine de la o vreme. Te-ar afecta în vreo măsură?

— Ești răutăcios astăzi! Tu... ca un bărbat înțe... trebuie să cîntărești primul: cîte încurcături, cîte neplă...

— Stai, ce fel de neplă...? Și cui, lui Bucur O.?

— Lui Bucur nu, poate că mie, rosti alintată Melania.

Am încercat o clipă de îndoială, oare vorbeam într-adevăr, cu soția prietenului meu? Magda, palidă în mijlocul cabinetului, mă observa. Am remarcat cum îi tresare genunchiul.

— Deocamdată, știi noutatea, Mel...? Bucur O. a luat premiul „Ambroise Paré", dar încurcătura vine de-acolo că re...

— Dragă m-au tot sunat de la Academie, iar adineaori a telefonat un *professeur* tocmai din Paris. Am croncănit cu el *an frankaise*, închipuiește-ți. În ce constă premiul ăsta, mi-a fost jenă să-l întreb pe profesor. Tu știi?

— Constă în o mie de țekini, sau într-un picior în fund, habar n-am. Pînă una alta soțul tău refuză să-l ia.

— Zăăăău?! Ia dă-mi-l la telefon!

— Zăăău! La tele... Bucur O. e la țară.

— Undeeee?

— La Letca sau cam așa ceva, un sat la dracu-n praz... la un petrar, la petrarul Dimitrie.

— A, l-ați găsit pe Dhimitrie (poetul)?

— E vorba de petrarul Dimitrie, altă glugă, Mel...

— *Bumby*, înfățișează-te iute aici și explică-mi rațional acestea, eu nu mai înțeleg nimic.

— Să nu-mi mai spui *Bumby*, că plec la Pago-Pago.

— Bine, *Bumby*, n-o să-ți mai spun *Bumby*, vino re...

Magda, tot cu ochii pe mine, cu genunchii tresărind. Undeva cineva bătea cuie, poc, poc, poc, dar nu în capul meu, cred.

— Melania, ești... singură acasă?

— Aș. E un prieten la mine. Trebuie să-l cunoști. Vii re...?

— Nu știu cît de re... am să vin, mîrîii, în mare încurcătură, sau în mare „încu". Mi-am masat tîmplele în dosul cărora se iscase o nesuferită de durere. Chiar nesuferită. Mi-am masat și ceafa. Toate suspinau în mine, normal, băusem, nu mîncasem. — Mel... pe mosafirul tău nu-l cheamă cumva Be Haș? A fost operat în urmă cu un an, e tînăr, simpatic, vesel?

— Ce caracterizare uscată! De unde știi?

— Pot să mănînc ceva la tine?

— Firește, *Bumby mic*, poți.

— Pleci, domnule Bumbuc, lași totul baltă? mă pironi Magda.

— Da, hm, plec spre Pago-Pago, pa!

2. Începuse să însereze, tot cu ninsoare, mai puțină, cu umbre violete, mai multe, cu o presimțire de ger. Toma Bumbuc era cît p-aci s-o ia spre casă, dar schimbă la

timp capul compas. Începea să înțeleagă pentru ce Dhimitrie (p.) are — sau avea? — nu mai puțin de trei locuințe. Acuma Bumbuc nu mai voia acasă ci în „cealaltă casă".

Bumbuc avea să noteze mult mai tîrziu: întîmplările seamănă cu oamenii, întîmplarea cu automobilul albastru, „răpirea", sechestrarea într-un miez de pădure de către Z., rimează de minune cu Dhimitrie (p.) însă desigur l-ar fi ocolit pe savantul Bucur O. Dhimitrie (poetul) rimează cu Z., iar Bucur O., doctorul, rimează cu petrarul Dimitrie. La o privire, pățania poetului e și generoasă, încadrată într-un registru larg cu multe posibilități.

Una din ele ar fi trauma psihică, însă eu cred că asta e un fel de fudulie, dau șapte traume psihice pe-un surîs.

Petrarul Dimitrie, își zise Bumbuc, la ceasul ăsta trebuie că și-a întrerupt lucrul și pune de mămăligă... O, ce viziune săracă, să te ia dracul Bumbuc, să te ia dracul, „*Bumby*"! *Bumby mic*... Care vor fi oare atribuțiile unui petrar? Rătăcește prin coclauri să descopere printre sute de bolovani sluți și amorfi, din care nu poate ieși nimic, cîteva *pietre potrivite*, cu profil ce vorbește de la sine și trebuie desăvîrșit, la dorință, mai cu blîndețe sau mai cu mînie, cu uneltele alea, daltă, ciocan și mai ce?, pentru ca formele să devină insolite și chiar enigmatice, păsări, șopîrle, capete de înțelepți, ba nu, la naiba cu înțelepții, mai bine copaci de piatră, sau pietrificați, ouă ciudate ale începutului, cai cu boturi lungi, prelungiți în coame moi, străvezii, cetăți, cetăți albe cu crenelurile ca fierăstrăul, brațe subțiri de femeie, șerpi...

Trebuie să considerăm că petrar = un fel de sculptor de țară?

Are ceva școală sau se bizuie pe naivitatea înaltă a analfabetului + ăsta, cum îi zice, talent?

Petrarul Dimitrie desigur a acceptat cu seninătate, cu detașare, abia mormăind, prezența cultivatului citadin, doctorul, profesorul, directorul Bucur O., alt sceptic, însă de nuanță diferită, de alt calibru, mai mare sau mai mic, cine știe!, și amîndoi trebuie să se fi rotit ore în șir, nelimitat fiind timpul pe-acolo, în jurul vreunei pietre mai

interesante; s-o fi încumetat doctorul să-i dea petrarului sfaturi?

Dar dacă Bucur O., părăsindu-și strălucita carieră și ascensiune va lua hotărîrea cu totul surprinzătoare de-a rămîne la Letca, ajutor de petrar, apucînd și el în mînă asprele unelte pentru a începe o nouă ucenicie, la vîrsta lui, nu înaintată, dar nici crudă?

Cu vremea va ajunge și el meșter petrar.

Și ce va da?

Călimări fanteziste, călimări-rinocer, sau călimări-elefant, busturi de femeie care toate vor aminti de Mel . . ., dar mai ales cărți de piatră, pe care nu le va răsfoi nimeni.

3. Fiindcă nu există ființă pe lumea asta sau pe alte lumi care să poată deschide și răsfoi o carte de piatră. Și ce păcat! Posibil că într-o astfel de carte se află esențialul.

4. Și apoi Bucur O. va ciopli: dragoni cu ochi plini de o blîndețe serafică, ochi pur și simplu, adică independenți, ațintiți cine știe unde, capete hipocratice ușor țuguiate, cu sprîncenele arcuite a maliție, și poate, la răstimpuri, ființe absurde inexistente — oare nu-i ceruse el lui Bumbuc să-i comunice Melaniei ceva într-o limbă inexistentă? — și tîrîtoare cu mai multe capete sîsîind în ninsoare, cîte un *sîngheorghe* luptîndu-se cu balaurul, cîte un biet om luptîndu-se cu păcatul.

5. Și fiindcă Dimitrie petrarul a întrerupt lucrul, Bucur O. odihnește împreună cu el în fața unei mămăligi — asta e mai plăcut, mai omenesc și, ajuns la această răspîntie a reveriilor sale, Toma Bumbuc tresări — uitase, lucrul cel mai imp . . . dar de ce era important, cine știe!

Căută repede împrejur un telefon, înregistră mai întîi albia străzii prin care se tîra efemerul și rarefiatul fluviu al trecătorilor; greu să găsești un telefon liber, și, mai ales, unul sănătos. În fine, iată unul „sănătos“.

— Alo! (La celălalt capăt al firului, dulcea voce a Mel . . .: „Alo?) Alo! Hău krake moi tfredere! Barghe?

La celălalt capăt, dulcea voce a Mel . . ., către cineva din cameră: „Cred că e un nebun, nu înțeleg nimic . . . sau un englez . . .“

Și, în aparat: — Alo! *Du-iu-șpik-ingliș?*

Toma Bumbuc își pierdu răbdarea: — Uite ce este, Melania, nu cunosc engleza, dar Bucur O. a insistat să-ți telefonez într-o limbă inexistentă. Am reușit?

— Oh, cum m-ai speriat! Tremur toată. Ești cumva amețit? Cum de n-ai ajuns încă la mine?

— Eh, m-am rătăcit. Individul mai e la tine? (Inutilă întrebarea, că doar cu „individul“ se consultase Mel . . .)

— Cine, Be Haș? Da, e aici, doar n-o să spui că te deranjează, nici pe Bucur nu-l deranjează *deloc*, ei doi, pricepi, nu au subiecte comune de discutat, deci nici nu discută . . . Ei, ce faci vii?, am pregătit o mîncăriță bună, bună, bună!

6. Trăisem sub impresia că Bucur O., și Be Haș nu se cunosc „oficial“, că vizitele ultimului la Melania, trebuiau să rămînă o taină convențională și cînd colo ea-mi zice că „ei doi nu au subiecte comune“. Ba, totuși un subiect comun trebuie că au: Mel . . . De ce nu i-am spus-o la tele . . .?

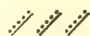
Mi se făcuse milă și silă de mine, de oboseală, de nemîncare, de băutură pe stomacul gol, și nu știu cum se făcea că nu izbuteam să ajung nicăieri, nici acasă la mine nici la Melania.

Acasă?! Sus în Turnul de Apă e frig acum ca la morgă, cine să fi aprins un foc, și la ce bun un foc, cînd din scrumul focului neaprins se întrupează „Marele Joc“! Și pustiu, acolo, în Turn, nimeni în afară de fragilul meu șoarece, Androtancus, culegînd de sub masă niște fărîmituri uscate.

Orașul sclipea, provizoriu, printre fulgii de zăpadă. Oscilam, încotro să-mi bîțîi picioroangele, la Melania — cu ce folos? — sau poate la Raymond Regele Spionilor? Am preferat ținta cea dintîi, pe urmă am schimbat iar capul compas. Eram nehotărît exact la fel ca și Bucur O., azi-dimineață.

M-am dus la Raymond R. S. Acesta ronţăia cu poftă alune americane şi mă întîmpină: — A dracului ninsoare! Mare plictiseală!

Fleacuri. Cînd ronţăi cu atîta poftă alună după alună, de parcă ar fi ultima şansă să ronţăi alună după alună, nu poţi fi cu adevărat plictisit, şi i-am zis-o în faţă. I-am zis: — Dă-mi şi mie una, n-am mai pus nimic în gură de . . .

1. — Ei bine, Ană, i se adresă Raymond Regele Spionilor, nevestei care se ivise într-un capod şifonat şi mă cîntărea cu bunăvoinţă, acest domn pretinde că e tare flămînd, se găseşte-n casa asta o coajă ceva mai uscată?

Umorul lui greoi dădu ocol încăperii aproape că sparse toate ferestrele şi vreo trei vaze — fără flori. De unde flori? Missis Rege e mai tînără c-o sumă rotundă de ani, a fost mai întîi studenta confului Raymond R. S. iar apoi, în ordinea firească a lucrurilor, i-a devenit consoartă, dar mariajul dintre universitari şi discipole nu mai este o raritate, ci dimpotrivă, o modă, chiar. Doamna e o tipă trupeşă, potrivită pentru un cadru neorealist de orgii sexy, şi i-am spus-o, şi mi-am retras pe loc cuvintele, iar Missis Rege spuse:

— Ei bine, cadetule, cum e cu dosarul „Marelui Joc"? Îl deschizi sau îl închizi?

Raymond R. S. mă privea şi el cu ochii lui vag miopi de prea mult contact cu filozofiile. Încerca să mă sfredelească pînă-n fundul sufletului cum se zice. În realitate abia-mi zgîria epiderma.

— Dragă! am grăit către Missis Rege. Pariez că vrei să-mi atragi atenţia asupra neplăcerilor ce pot fi declanşate de acţiunea mea nefastă.

— Cum de ştii?

— Vezi, ştiu. Însă nu ştiu exact cui, din punctul tău de vedere, poa-să-i căşuneze necazuri deschiderea dosarului.

— Nu mie, în orice caz, rîse Raymond R. S. şi bărbia dublă i se triplă.

I-am adresat măgulitoarea observaţie că s-a îngrăşat ca un porc. Oare studiul, aprofundarea, dezvoltarea filozofiei, cu meandrele ei imprevizibile, nu-l supune la eforturi?

— În orice caz te leagă de birou, de sala de lectură, nu e de mirare că prind osînză. Grave neplăceri, ai zis, reveni el la „dosar". Da, la asta *ne*-am gîndit. La Dhimitrie (poetul). La doctorul Bucur O.

— Dar actorul Bucur O.?

— Păi el, ce neplăceri poate să aibă? am ripostat. Spui prostii, filozofule. Actorul Bucur O., ca şi doctorul, de altfel, sînt prea mari ca să simtă pişcătura unei furnici ca mine. Tu nu te mai uiţi prin gazete?

— Mă uit mereu şi totdeauna. Ştiu, am citit, Bucur O. are să facă probabil un film chiar cu bătrînul John Ford.

— Nu probabil, ci sigur, au şi semnat contractul, îl corectai înfulecînd ghiveciul cam sec ce mi-l împinsese în faţă Missis Rege.

— Scuză-mă, Toma, de băut, nimic . . . murmură ea.

— Ştiu, doamnă, voi nu ţineţi alcool în casă, de teamă să nu-l şi beţi, o cumpătaţilor! Şi mi-am permis un rînjet, dacă nu e prea mult spus. Însă nu e prea mult. Mă gîndeam la aventura jenantă a lui Raymond R. S., cînd . . . Mă gîndeam la anii aceea definitiv pierduţi cînd profesorul Perintuleasa — o, ce nume! — de muzică, se apropia cu pas de căutător de comori sau de violator de morminte, de catedră şi scotea la iveală vioara lui fermecată — să fim serioşi! — gest ce constituia semnalul de adunare pentru corişti, şi de izolare-n fundul clasei, pentru afoni. Printre corişti — viitorul mare actor Bucur O., de asemenea viitorul doctor Bucur O., Marele Şeik Rahman, Ştefan cel Bigot, Dorin Căpăţînă-Căposu. În rîndul afonilor, Raymond Regele Spionilor, şi Toma Bumbuc — *moi* în persoană!

2. O, mare Allah, trebuie să fii afon şi să stai în fundul clasei ca să-ţi dai seama ce hilar poate fi un cor. Un cor pe patru voci.

3. Am rămas suspendat la mijlocul unei cascade... sub mine fîlfîie perdelele străvezii ale apei, fîlfîie păstrăvii, delfinii... să fim serioşi, suspendat la mijlocul unei fraze... „aventura jenantă a lui Raymond Regele Spionilor“, acest bărbat de vîrstă mijlocie, greoi, butucănos, predînd pe la universităţi o disciplină subţire, prea subţire, altfel omul nefiind lipsit de bun simţ şi de o anumită cinste — mă întreb care — aventură încheiată cu un fiasco împodobit cu hohotele de rîs ale crudului, Marelui Şeik Rahman.

Totul pornise de la unul din ospeţele pline de şic oriental, de tentă orientală dacă doriţi, sau de imitaţie de ospăţ oriental, chiar dacă nu doriţi, pe care Şeikul le oferea-n onoarea magnificilor între o plecare în străinătate şi preluarea conducerii unui nou grup de şantiere. Avea stofă de conducător, asta e. Om realizat — Marele Şeik Rahman.

Magda, secretara sa (şi ea *magdă*, fireşte), în calitate de Mare Organizatoare, îndeplinea cu farmec şi aplicaţiune atribuţiile de amfitrioană (Marele Şeik n-avusese vreme şi poate nici chef să se-nsoare), Magda, această fiinţă alintată, numai nerv, spre deosebire de alte *magde*, de pildă secretara lui Bucur O. — o afurisită de frigidă, cum zic, numai nerv, numai sentiment (nedefinit), cu ochi imenşi care-i trădau sau îi ascundeau inteligenţa — după cum era cazul. Da.

Aşa-zisa aventură nici n-avusese loc în fond, nici nu ştiu de ce mă ocup de ea, nişte plimbări, nişte simple plimbări, nu la ore prea înaintate, pe sub ferestrele unei fete-secretare, un număr de scrisori, cam lacrimogene ce e drept, cam nepotrivite cu filozofia şi înfăţişarea fizică a lui Raymond R. S., şi cam disperate ca să zic aşa, cîteva tentative la fel de vagi ca şi apariţiile de după război ale ozeneurilor, contestate de toţi şi chiar mai mult, chiar de către netoţi, tentative de a invita fecioara la escapade, nu furnizează suficientă substanţă, şi nu pot fi aşezate decît cu derogare de la Zevedeu sub semnul aventurii. Dumneaei Iapa-Aventură nu-şi pusese pecetea copitei pe obrazul lui Raymond Regele Spionilor, în ciuda promiţătoarei sale porecle. Magnificii, supravieţuitorii, trecură cu uşurinţă peste incident, nu fără a se

amuza, bineînţeles. Însă care dintre ei se putea considera un nevi... nevinovat?

Înfulecînd pe îndelete ghiveciul servit de Missis Rege, mi-am dat seama că are gust de dentist. Dentist trecut prin maşina de tocat, cu legume şi pătrunjel. Însă, oricum, dentist. Era prima oară cînd mîncam un dentist. Acesta putea să constituie alibiul meu. Faţă de evenimentele viitoare ale nopţii ce căzuse. Am continuat să pălăvrăgesc cu Raymond R. S. pe toate temele posibile în prezenţa odihnitoare a nevestei sale şi a ghiveciului, oprindu-ne-n cele din urmă la primul film al lui Bucur O. (actorul) făcut de elveţieni, film intitulat „Călimara lui Sonny“, şi despre şansele prietenului nostru de a lua în viitor un „Oscar“, şi *à propos* de asta, despre straniul refuz al doctorului Bucur O., de a accepta premiul „Ambroise Paré“.

Ninsoarea se năpusti iar peste noi.

4. Avantajul de a fi afon?

5. Toma Bumbuc ajunse la locuinţa doctorului Bucur O. rebegit de frig, nins, frînt de oboseală, într-un hal de nedescris, cu o expresie pe faţă, de cîine, de cîine bătut, şi trebuie că-i aruncase Melaniei priviri din cale-afară de aiurite, pentru că ea, unduind, exclamase: — Măăă, Toma, tu pari a fi cam pe moarte, ia toarnă-ţi repede în burdihan o băutură întăritoare, apoi îţi arunc şi ceva de mîncare, n-am cine ştie ce, doar nişte rămăşiţe, ciorbă, costiţă, ficat, chiar şi raci, pe urmă pălăvrăgim, dracu, au intervenit atîtea plictiseli, nu ştiu de ce în ultima vreme destinul mă persecută-n aşa hal, complicaţii..., compli... încep, ştii, să fiu sătulă, dar tu ce ai păţit, de...

În salon Bumbuc dădu de *individ*, Melania se vîrî ca un ic între ei, albă şi gingaşe, făcu la repezeală nişte prezentări, pe de o parte domnul Be Haş, de cealaltă parte Toma Bumbuc, „distinsul comentator al fenomenului artei“; Bumbuc sughiţă, întinse mîna şi-l privi în ochi pe celălalt. Be Haş făcu la fel, ambii tăcură iar Melania, adică liantul dintre ei, dispăru pentru moment. Bumbuc se gîndi ce să-i spună lui Be Haş, aşa, din politeţe, şi nu găsi nimic de spus. Chiar, nu găsi. De altfel,

Be Haş, n-avea „subiect comun de discuţie“ nici cu doctorul Bucur O., cum afirmase Melania. Dar cu cine avea?

Bumbuc privi în perete, nu vedea peretele fiindcă în ochi îi rămăsese mustăcioara celuilalt, subţire ca o semilună. Nu se aşteptase la mustăcioară. În ureche-i zîngăneau cuvintele Melaniei care vorbea totdeauna foarte repede, fără punct, fără virgulă, nu termina cuvintele care se aranjau unul peste celălalt în turnuri prost echilibrate.

Toma Bumbuc se întoarse iarăşi spre Be Haş care rămăsese înţepenit ca un pilon în mijlocul covorului persan, chiar acolo unde-şi strînseseră mîinile fără nici un entuziasm. Bumbuc simţi că trebuie să bîiguie ceva, măcar o vorbă, altfel crapă, şi făcu următorul vast comentariu:

— Ce timp!

— Da, comentă la rîndu-i Be Haş, la fel de neclinit.

Foarte curînd Bumbuc avea să constate că principala însuşire a lui Be Haş este că rămîne acolo unde e pus sau lăsat şi că prinde viaţă numai în prezenţa anumitor stimulenţi, precum şopîrlele la radiaţia soarelui. Melania reveni iute, spuse ceva, orîndui pe masă tava de argint şi ce mai era necesar, şi Bumbuc fîlfîi literalmente din urechi cînd o auzi spunîndu-i „celuilalt“ să se deplaseze undeva într-un colţ de cameră şi să demonstreze poziţia cutare (aici pronunţă un cuvînt moale cu rezonanţă ciudată). Uluit, Bumbuc îl văzu pe Be Haş aşezîndu-se pe covor, încovoindu-se apoi, rezemat cumva în cot şi-n cap, ridicîndu-şi picioarele oblic. Melania îl servea pe noul venit mitraliindu-l cu explicaţii: — *El* e foarte ascultător, face tot ce-i zic şi are o deosebită disponibilitate fizică, poate executa orice fel de figuri care mă distrează, iar uneori, cînd mă simt în formă, mă învaţă şi pe mine, nu te gîndi la cine ştie ce, Toma, necredinciosule, văd că în ochii tăi păcătoşi circulă idei de tot felul, nu e nimic din ce presupui, dar, ştii şi tu, Bucur lipseşte *imens* şi mi-aş pierde minţile dacă aş rămîne mereu singură, şi de altfel Be Haş nu este exagerat de inteligent (vorbea fără sfială în prezenţa aceluia, Bumbuc fu stînjenit, dar Melaniei nici că-i păsa), se pricepe numai la modă, cîini şi sport, la absolut nimic altceva, nu e cu nici un dram mai deştept

decît cei doi ogari pe care-i ţine — i-am interzis să-i aducă aici — şi n-are urmă de pretenţii în ce mă priveşte, vine şi pleacă, iar dacă-i cer să stea nemişcat acolo, o face, în schimb cîntă la pian, mediocru dar încîntător . . .

— Deci, se pricepe şi la muzică, preciză cu răutate Bumbuc, molipsindu-se de la Melania să vorbească despre „celălalt“ ca şi cum nici n-ar exista.

— Ei, da, oarecum, şi apoi dansează agreabil, nu se vîră în încurcături de idei, e un însoţitor perfect şi neasemuit de credincios.

— Ca un cîine . . .

— Exact ca un cîine. Be Haş, poţi să schimbi poziţia. Toma, uite nişte castraveciori muraţi, extraordinari.

Melania promisese gin, ciorbă, costiţă, raci, ficat, în schimb adusese calvados, piept de porc, fasole bătută, o ceaşcă de consomée, răcitură. Bumbuc nu se miră ci se apucă să halească.

Dădu pe gît rachiul de mere care nu-i făcu o impresie specială. Nu mai gustase calvados (pe etichetă se certifica vechimea băuturii, douăzeci şi cinci de ani), dar citise pe vremuri un roman, poate cam siropos, judecînd acum, însă fermecător, în amintirea lui, *atunci*, despre Parisul în preajma războiului, despre doi care se iubeau tragic şi beau tot timpul calvados — ia să vedem, nu e vorba oare de „Arcul de Triumf“?

Rachiul de mere frînchenesc nu-i făcu o impresie specială, ca, dealtfel mai toate lucrurile despre care afli mai întîi prin intermediar că sînt formidabile, — îşi tăie o felie subţire de piept afumat, o unse cu muştar, o stropi cu sos picant. Mestecă fericit uitînd de prezenţa „celuilalt“ care cine ştie ce mai făcea în acest timp, rămăsese în cap sau răsfoia reviste? Între timp Melania izbutise să-şi schimbe toaleta, dar nu se deghizase în ţinută de seară ci purta acum o bluză voioasă pe care pluteau corăbii, iar în corăbii pluteau marinari — ce altceva? — purta de asemenea fusta de catifea galbenă, iar cînd se mişca prin odaie imaginea ei lumina. Picioarele ei fosforescente, o purtau prin toată casa, dar nu-l pierdea din ochi pe Bumbuc şi pofta lui de mîncare o făcea să în-

ghită în sec, totuşi nu se apropia de platouri, deh, silueta...

Săturîndu-se, după o scăpărare de optimism, Bumbuc se întuneca din ce în ce la faţă. Acum ar fi vrut să fie singur. E dificil să-ţi închipui că ai fi singur, cînd nu eşti. E neînchipuit de greu sau imposibil, să-ţi închipui lucruri mărunte, de mică anvergură. Prinţ, sau geniu, sau comandant al „Sucursalei din Nord", te poţi vedea cu uşurinţă, dar ce greu şi ce fără rost să-ţi închipui că ai fi ajutor de contabil, cînd din întîmplare nu eşti? Ori „joc mare", ori nimic. Ce sens are să-ţi închipui că ai cîştigat la loto un amărît de sutar, sau că Be Haş şi-a frînt gîtul, cînd, constata acum Bumbuc, Be Haş nu însemna nimic — nici nu exista.

— Domnul Bumbuc face sport?

Întrebase la persoana a treia aşa cum fac majordomii: „Domnul conte mai doreşte ceva?" Bumbuc nu răspunse la întrebare, se ridică sătul. Sătul de mîncare şi sătul de toată comedia asta. Melania discută cu Be Haş:

— Tu, Be Haş, nu iei ceva, uite o răcitură formidabilă, fără usturoi, aşa cum îţi place.

— Mulţumesc, aş bea doar un pahar de lapte, şi Be Haş îşi trase cu eleganţă scaunul. Toma Bumbuc izbucni: — Eu plec!

Melania se uită la el ca la un nebun, şi chiar zise: — Eşti nebun, *Bumby!* Unde pleci?

— La Pago-Pago!

— Prea departe pe un timp ca ăsta, rosti moale Be Haş. Poate că dacă domnul Bumbuc rămîne, aş încerca să-l învăţ poziţia... (cuvînt lung, străin, cu sonoritate neplăcută.). E folositoare, tempereazâ asteniile, trezeşte energii necunoscute.

— Tu nu pricepi, *Bumby*, ridică glasul Melania, trebuie să-ţi explic totul în amănunt, să-ţi vîr mură-n gură, cînd, dacă ai binevoi să te foloseşti de obiectul ce-ţi ţine loc de cap, deasupra umerilor, ai înţelege...

Bumbuc o privea uluit de farmecul ce i-l conferea furia.

— ...că dacă rămîneţi cu mine aici, amîndoi, da, vă anihilaţi unul pe celălalt ca două particule de sens con-

trariu, şi nimeni n-o să aibă ce comenta, ce stai cu gura căscată, e prima dată cînd mă auzi răcnind?!

6. Timpul trecea, cu ninsoare şi, uneori chiar fără, iar starea lui Dhimitrie (poetul), cel puţin la prima vedere, nu părea să se îmbunătăţească. Cele mai multe dintre vătămături se cicatrizaseră mulţumitor, în afară de o tăietură sub umăr ce continua să supureze, să-i salte brusc febra.

În momentele ei de cruzime, Z. afirma: — N-am ce face, pînă la urmă va trebui să te ard cu fierul roşu.

Se întîmpla să aiureze noaptea, chinuit de monştri, sau se pierdea în lungi, închipuite, însă reale odinioară, peregrinări între cele trei locuinţe ale sale, mai bine zis culcuşuri sau refugii; puţinele sale lucruri se aflau risipite peste tot, haine, cărţi, manuscrise, papuci, aşa încît, dacă era necesar să se îmbrace în ţinută de gală, adică să-şi atîrne pe umerii ascuţiţi unicul costum de culoare închisă ceva mai puţin şifonat, pentru teatru, pentru vreo şedinţă importantă unde era forfecată literatura băştinaşe, sau pentru o întîlnire „unică", Dhimitrie (p.) pornea un lung turneu în oraş, iar dacă avea norocul să descopere pantalonul şi haina în acelaşi loc desigur că puţinele şi slinoasele sale cravate se aflau în altul, iar ustensilele pentru bărbierit şi pantofii de lac sub canapeaua celei de-a treia locuinţe. În cele din urmă, descurajat, Dh. (p.) renunţa să se mai ducă la teatru, la şedinţă, sau la întîlnire.

Justificîndu-se, cu toate că nu i-o pretindea nimeni în lume, poetul afirma cu un zîmbet de alint că de întîrzie prea multă vreme într-un loc, sub acelaşi tavan, îl cuprinde o nesfîrşită teamă de moarte, sau de ceva inevitabil care îl pîndeşte şi *se apropie*, şi de-aia trebuie s-o şteargă, pierzîndu-se într-o nesfîrşită şi destul de lamentabilă explicaţie ce cam plictisea pe bărbaţi, în schimb fermeca doamnele. Ei, da. Plătea chirii în două locuri, nu tocmai umflate, iar a treia locuinţă, o veritabilă hrubă pentru sihaştri, o avea pe gratis, fiindu-i oferită să zicem de o admiratoare. Să zicem.

Circulînd la nesfîrşit între cele trei viziuni situate la puncte cardinale diferite, veşnic în căutarea unei perechi

de încălţări cu talpa mai puţin erodată, ori a unui caiet în care începuse ceva, cîndva, iar acum i se năzărise să continue, Dhimitrie (p.) îşi petrecea o importantă parte a vieţii pe drumuri, fapt care-i menţinea silueta şi-i dădea idei, vreau să zic, nu pierdea contactul cu viaţa, nu se-închidea „în turn", aşa cum fac alţii, mai răi.

Tot aici, *pe traiectorie*, între locuinţa *a* şi *be* sau *be* şi *ce*, se pomenea asaltat de idei şi inspiraţii, uitînd între timp motivul adevărat ce-l împinsese la drum.

Mare parte dintre *şoferii* birjelor, şi chiar dintre *birjarii* taxiurilor ajunseseră să-l cunoască, Dh. (p.) devenise o *figură*, prietenii săi pretindeau că fără el, peisajul s-ar fi mohorît şi veştejit, ceea ce se şi întîmplase de cînd poetul dispăruse în chip atît de misterios. Culegîndu-l de pe stradă, şoferii ca şi birjarii, începeau prin a-l chestiona: — Încotro, domnu poet, pe Babeuf, pe Cîrtiţei sau pe Aurarilor?

— Păi, cred că pe Cîrtiţei, pretindea Dhimitrie (poetul), ameţit de legănare, pentru ca, după un interval, amintindu-şi cine ştie ce, să schimbe capul compas: — Întoarce! Pe Babeuf!

7. Nimic surprinzător că în ceasurile cînd vîlvătaia febrei urca în el, Dhimitrie continua să circule ca un zănatec între hotarele coşmarului său, mînat de motive mult mai obscure decît atunci cînd circula cu adevărat. Nu făcea parte din categoria suferinzilor ce se cufundau în boală ca într-un început de moarte, trăncănea ca o coţofană cherchelită, iar Z., veghindu-l în cursul nopţilor tulburi, şi curioasă, şi puţin speriată, deşi n-ar fi mărturisit-o, înregistra poveşti din cale-afară de bizare, pledoarii marcate de argumente absurde, însă nu lipsite de farmec, şi chiar versuri. Dacă ar fi fost deprinsă cu stenografia, Z. le-ar fi notat, însă printre puţinele sale defecte, se număra şi acesta, nu cunoştea stenografia, nici limba eschimosă şi nici cîntecul „Sucursala din Nord".

Ce cuplu alcătuiau aceştia doi, Z. şi Dhimitrie (poetul)!
Şi-n toate nopţile şi zilele continua să ningă.
Cîntecul „Sucursala din Nord"
n-a fost scris, şi n-a fost cîntat niciodată!

Cu atît mai dens e misterul legat de acest cîntec
ce stă în miezul „Marelui Joc"!
Şi ningea, ningea...

8. Coşmarele de noapte, febra, ninsoarea, tăcerea, îi ştergeau periodic din memorie totul şi Dhimitrie (poetul) o lua de la început în aşa-zisul proces al cunoaşterii: — Unde mă aflu, ce s-a întîmplat, cum am ajuns aici? Cum?

Iar Z., imperturbabilă (se prefăcea): — Nu s-a întîmplat aproape nimic, ai fost tentat doar să încerci rezistenţa automobilului meu.

— Ah, da, automobilul albastru, suspina poetul. Marea mea aventură! Iar tu, tu eşti Z., cea care ne sfîrtică din cînd în cînd sub roţile automobilului albastru şi dispare. Ea, cea blîndă şi crudă. Marea noastră ură şi dragoste.

— Ce tot bodogăneşti acolo, poetule?

Iarna de-afară, cu zăpada enormă, cu ninsoarea permanentă, începu să-l împrospăteze, să-l înveselească pe poet şi, cu scăderea febrei, ceasurile zilei deveneau line, plăcut melancolice. Îşi recăpăta memoria, iar nopţile nesfîrşite nu-i mai ştergeau amintirile, semn bun, început de convalescenţă, şi, alt semn, începu să simtă că e bărbat.

Spaţiul dimprejur căpătă rotunjimi feminine.

Dimineţile Z. dispărea, lipsea ceasuri îndelungate, uneori pînă la înserare, Dh. (p.) bănuia că se duce să schieze undeva dincolo de perdeaua arborilor ninşi ce ascundea totul, pesemne căuta nişte pîrtii iuţi ce promiteau coborîri vijelioase.

Prinzînd puteri, Dh. (p.) cobora tot mai des din pat pentru a-şi permite şchiopătate rătăciri; îşi mobiliza toate resursele detectivistice, de altfel extrem de vagi; nu poseda asemenea resurse şi nu citise nici un roman poliţist, din principiu, din care principiu, nu putem şti. Scormonea ca un căţel, căutînd să nu lase urme. Ce căuta el? Căuta hîrtii, scrisori, acte, din care să deducă cine este Z., care este numele ei adevărat şi eventual, cu ce se ocupă. Nu găsi nimic care s-o divulge cît de cît pe „temnicera" lui. Dădu numai peste provizii de mîncare, apoi, mereu îi barau calea, ca nişte jaloane, piese ale îmbră-

căminţii ei, în general „piese" sportive, pulovere, hanorace, cimpilici, mănuşi pentru şofat, scurtă îmblănită şi, desigur o groază de articole ceva mai intime, se pare că de foarte bună calitate. Cine era deci misterioasa Z.? Pictoriţă — te pomeneşti. I se cumpărau pînzele? Sus pînzele, fredonă Dhimitrie (poetul).

9. Z. apărea totdeauna pe neaşteptate, cu schiurile pe umăr, uneori însoţită de cîinele ei, însă de cele mai multe ori dulăul nu intra în cabană. Avea, cîinele, probabil, cabana sa personală. Z. ducea pe umăr un fel de tolbă albastră, albastră ca şi automobilul albastru, petrecută neglijent pe după umăr într-o curea lată, neagră. În tolbă — păsări gata jumulite, peşte — oare pescuia la copcă, sau un altul pescuia pentru dînsa, cine? — pîine rurală, bună, uneori caldă încă. Numai că pofta de mîncare a poetului fusese totdeauna deficitară, marile talente precum el, au poftă de idei, nicidecum de friptură cu mujdei, iar cum, la începutul „prizonieratului", nu mîncase mai nimic, slăbise, arăta mizer. Cîtva timp nici nu se bărbierise pînă ce Z. nu făcuse rost de aparat de ras, lame, săpun, pămătuf. Îl admonestase, potolit, jignitor însă, că arată ca un sihastru, iar ea nu-i poate suferi pe sihaştri fiindcă de obicei sînt murdari şi put. Dhimitrie era conştient că pute. Cînd se mai înzdrăveni depuse unele eforturi ca să înlăture putoarea. Da.

10. Observă cu mirare că relaţiile dintre el şi Z. nu progresau în nici o direcţie. Dar la ce s-ar fi aşteptat Dhimitrie? Să-i cadă Z. în braţe? Probabil că da.

Condiţiile fuseseră prielnice, considera, simplist, poetul care, ca şi majoritatea tîmpiţilor de bărbaţi, era ferm convins că nu există femeie-n lume să-i reziste. Dar poate că tîmpiţii au dreptate, greu de spus. Z. continua să-l îngrijească păstrînd o distanţă nu atît fizică (despre ce fel de „distanţă fizică" mai putea fi vorba cînd ea îl spălase şi-l curăţase de atîtea ori, cînd sîngera, cînd voma, cînd...), ci spirituală, ce deriva poate din dorinţa ei de a se eschiva curiozităţii lui Dh. (p.) Însănătoşindu-se, poetul punea tot mai multe întrebări, iar Z. răspundea la tot mai puţine. Dhimitrie începu s-o urască, dar nici

sentimentul acesta nu progresa mulţumitor. Nu era în stare s-o urască zdravăn! Cu toate că-şi propunea.

Z. refuza să-i divulge data în care se aflau iar poetului nu-i trecuse prin minte gîndul practic de a însemna zilele pe un răboj, în taină, de a le zgîria cu unghia pe perete sau cam aşa ceva, cum fac întemniţaţii din romanele clasice şi neclasice. Totuşi cu timpul Dh. (p.) descoperi sau deduse cîte ceva. Cea mai importantă descoperire a fost că pe cîinele ei îl cheamă Lord. Z. pronunţase: „Lord, vino să te hrănesc", pe acelaşi ton impersonal folosit în relaţiile cu poetul: „Ridică-te, Dhimitrie, aduc cina". Impersonală!!! descoperi termenul potrivit de jignitor, şi urlă:

— Tu nu exişti! Eşti impersonalllăăăă!!!

— Hei. Taci.

— Aha. Ţi-e teamă de mine. Ţi-e teamă că te pîrăsc atunci cînd plec de aici.

— *Dacă* ai să pleci, poete!

Îl privi direct cu ochii ei mari; faţa, adînc îngîndurată, smeadă, nu avea nimic ameninţător, dar nici prietenos. Nu avea nimic, doar că pe zi ce trecea părea tot mai tînără. Apropierea primăverii? Dhimitrie bombăni încercînd să facă pe curajosul, deşi nu era nici curajos şi nici foarte inteligent. Era numai talentat — e asta mult, e puţin?

— Încerci mereu să mă sperii, sărăcăcioasă armă pentru *unul ca mine!*

— Unul ca tine! rîse Z.

— Îţi închipui că voi povesti tuturor accidentul şi felul în care m-ai sechestrat?

— N-am poftă să-mi închipui nimic în legătură cu tine. Am *alte* preocupări. (Dhimitrie, predispus mereu să vadă ceva *dincolo de realitate* crezu că pe faţa frumoasei şi misterioasei femei se insinuează un zîmbet diabolic. *Alte preocupări!* Care?) Iau însă — continuă Z., — nişte măsuri de precauţiune. (Dhimitrie (p.): „Doamne! Cît e de prozaică! Iată pe cine iubesc şi urăsc eu! Aşa-mi trebuie!") Fiindcă, zicea Z., n-am încredere. Simplu. Pricepi?

— Încredere în nimeni? Poţi fi atît de meschină?

— Vorbărie, poete, vorbărie. Eu vreau să *mai* fiu fericită.

— Cine n-ar vrea să fie fericit? Ce înseamnă că *mai vrei?*

— Orice, poete.

— Nu-mi mai spune *poete!*

— Perfect. Am să-ţi zic cîine. Propriul tău cîine eşti tu. Citat.

— Ascultă. De unde ai bani? De unde scoţi banii?

— Închipuieţi ce doreşti. De pildă că sparg *safe*-uri.

— Spargi . . . ce?

— Eh . . . Taci. Eşti mai plicticos decît o aghiazmă.

— Nici o femeie nu s-a plictisit pînă acum lîngă mine. Ai temperament?

Z. se uită la el ca şi cum ar fi fost străveziu. Se uită *prin* el. Dhimitrie (p.) se simţi meduză.

— Vrei să constaţi dacă am temperament? întrebă Z.

— Asta e o invitaţie, bodogăni cu ură Dh. (p.) Care e numele tău adevărat?

— La ce ţi-ar folosi să ştii? Dacă ai să pleci de aici, *niciodată* nu ne vom mai întîlni — cum zice Corbul.

— Ce zice Corbul? *Care* Corb?

— Eşti înfiorător de incult, Dhimitrie! N-ai citit nimic în afară de propriile tale producţiuni, şi nici măcar alea.

— Te-ai amorezat de mine Z. Şi mă iei peste picior ca să maschezi chestia.

— Chiar dacă m-am îndrăgostit de tine, voi suferi în tăcere, acceptă calmă Z.

— Eşti rece ca o banchiză. Ca o banchiză în toiul iernii, zise Dh.

— Aş vrea să *mai* fiu fericită, repetă pe neaşteptate Z.

Dhimitrie o privi cu ochii mari.

— Cine n-ar vrea să fie fericit? Şi se repezi asupra ei, prosteşte: De unde ai bani? De unde scoţi banii?

— Te-ar amuza, spre exemplu, să-ţi închipui că-i fur? Ia ridică mîna! Te mai doare aici? Va trebui să-ţi exersezi musculatura. Te crezi irezistibil, dar femeilor nu le plac descărnaţii. Nu mie, în orice caz. Nu cumva, înainte de accident, erai morfinoman?

Dhimitrie (p.) se lăsă hipnotizat şi cîtva timp ascultă numai vocea, numai vocea femeii, fără să ţină cont de

conţinut. Ochii i se înfipseră în peisajul cu moară. Dacă mor în acest moment, reuşi să mai gîndească, aşa rămîn, agăţat de roata morii . . . sau mă transform în cîine . . . în propriul meu cîine . . .

11. — Începi să ştii tot mai multe despre mine, Z.! Mă cunoşti pe dinafară şi pe dinăuntru. E o situaţie inechitabilă . . .

— Mai taci, poete.

— . . . o situaţie inegală. Îmi vin nişte gînduri.

— Ce curios. *Ai* gînduri?

— Poate. Poate ţi-ar conveni să dispar pînă nu descopăr cine eşti. Într-o bună zi tot ajunge aici cineva, un pădurar, un bandit, un om. Voi afla, Z. Înainte ca tu să mă ucizi, cum mă ucizi, cu încetul . . .

mă impresoară
mă ucid corăbiile
pe care căpitan *e altul*

— Nu sînt o asasină, Dhimitrie, şopti Z. de la mare distanţă. Buzele i se subţiaseră, palide, ca şi pletele ei. Nu sînt o asasină, dar nici ţie nu-ţi strică să fii niţel terorizat. Ia întoarce-te, vreau să văd şi rana aia . . .

— Lasă . . ., taie el cu palma, rana e bine, despre altceva discutam. Spui că noaptea vorbesc mult cu şi despre Bucur O.? Da? E o persoană r e a l ă, amic al meu, un tip fermecător. Chiar dacă avem dispute pe motive minore, prietenia noastră e de necontestat şi mulţi mă invidiază pentru atenţia ce mi-o acordă actorul Bucur O.

— Credeam că e doctor . . .

— Nu. Vorbeam despre actor. Spiritele mari nu sînt şi calme, înălţimile unde plutesc sînt veşnic bîntuite de furtuni . . .

— Cine e spirit mare, tu sau actorul?

— Ambii. Da! El e tot mai solicitat, începutul său a fost cumva clasic, adică întîmplător, adică dintr-un necaz, aşa cum încep totdeauna marile cariere ale marilor actori. Filmul „Călimara lui Sonny“ a şi făcut înconjurul lumii şi-n curînd prietenul meu, magnificul şi supravieţuitorul, va interpreta rolul principal din „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday“, în regia lui John Ford. Asta-ţi spune ceva?

Z. îl privi gînditoare, cu o anumită bunăvoință pe Dh. (p.). Și întrebă: — Ce e cu melodia aia, „Sucursala din Nord“?

— Te-aș ruga să-mi desenezi o ușă. Te rog Z., o ușă! se înmuie Dhimitrie (poetul).

— Pe hîrtie? Pe ce?

— Pe orice. O ușă ca să pot pleca de-aici... Cu clanță galbenă, caldă. O ușă, Z...

12. Toma Bumbuc își amintea puține amănunte din episodul „recuperării“ doctorului Bucur O., și nu cu deosebită plăcere. Un proaspăt val de ninsori însoți această nouă expediție către fatidica Tahița. La înapoiere multă vreme doctorul nu spuse nimic, automobilul Institutului înghițea drumul printre melancolice păduri, Geo tăcea și el. Bucur O. se apucă să evoce anii liceului, figurile profesorilor.

Directorul V. (V de la vătrai), de fiecare dată, apariție spectaculoasă: Golanilor, jap, jap, jap — cu joarda — școala mea nu-i crescătorie de porci, jap, din școala mea ies oameni isprăviți, ingineri, actori, medici, scriitori, profesori, jap!

Bucur O. întoarse către Bumbuc o figură preocupată. Era tras la față, nebărbierit, ochii îi ardeau. Spuse:

— Observi, Toma, necredinciosule, cît de exact am urmat noi prescripțiile directorului V. în ceea ce privește cariera? Am ajuns cu toții oameni însemnați.

Bumbuc: — Ce o fi vrut să spună V. prin „oameni isprăviți“?

— Poate un fel de eschimoși-maimuță? Ia spune, ai vorbit cu Melania într-o limbă inexistentă?

Bumbuc strivi țigara și se strîmbă urît.

1. Monsieur Jake Marigni d'Acteon, arhicunoscut și plin de vervă comentator al istoriei medicinii, și al „fenomenului medical“ descinse la Băneasa dintr-un avion *Caravelle* albastru care aducea pe lîngă uscățiva dar neprețuita lui făptură, un număr de turiști, o echipă sportivă și nu mai știu ce.

Dumnealui, Mr. d'Acteon, fu întîmpinat la scară de o întreagă delegație din care nu lipseau cîteva vechi cunoștințe ale sale, strălucind însă prin absență „piesa principală“, doctorul Bucur O., proaspătul laureat al premiului „Ambroise Paré“. În cadrul unui mic banchet intim mai multe voci îl asigurară pe reprezentantul Academiei Franceze de Medicină că Bucur O. e un ins formidabil, dar și un fanatic al muncii sale. Or, aflîndu-se acum în pragul unei capitale experiențe, nu se putuse sustrage pentru a face deplasarea la Paris. Dl. d'Acteon rîse: Ei bine, s-a deplasat Parisul la el, ca-n proverb...

Ziua următoare dl. d'Acteon își continuă drumul și după cîteva ceasuri avea să fie plăcut surprins descoperind în persoana doctorului Bucur O, contrar imaginii ce și-o făcuse, un bărbat încă tînăr, spilcuit cu sobrietate, după toate aparențele perfect sănătos, cu toate că tensiunea nervoasă permanentă în care trăia datorită activității sale, îi accentuase trăsăturile, umbrindu-i colțurile gurii și tîmplele. I se adresă oaspetelui într-o franțuzească ireproșabilă, inevitabil cam livrescă, dovedindu-se a fi o gazdă atentă și un veritabil erudit; vorbi cu plăcere despre cercetările lui cu excepția experienței „X“, pe cît de fundamentală, pe atît de secretă, îl plimbă pe parizian prin Institut, ocolind însă aripa în care se desfășura experiența „X“ iar cînd se așezară la o cafea, în cabinet, îi explică lui d'Acteon, dezarmant de simplu, că mai multe dintre cercetările sale ajunseseră în acea fază cînd nu pot fi scăpate din ochi — o absență chiar și numai de cîteva ore ar fi compromis totul — motiv pentru care nu venise în Capitală pentru a-l întîmpina personal pe renumitul său coleg.

Francezul își suflă zgomotos nasul, foarte impresionat, apoi, mai mult ca să-și facă datoria, întrebă iarăși de ce tînărul dar ilustrul său coleg renunțase la premiul „Ambroise Paré“. Bucur O. se mărgini să surîdă, declarînd că după o zi încordată aveau și ei dreptul să se destindă nițel — prin urmare vor merge să facă o vizită unui literat cam trăsnit care locuiește — vă închipuiți așa ceva? — într-un Turn de Apă.

— Turnul de fildeş fiind un termen demodat şi compromis, i-aţi schimbat denumirea, îi spuneţi „de Apă“ — încercă să fie subtil marele comentator al „fenomenului medical“.

— O, nu, e un Turn de Apă adevărat, îl asigură Bucur O.

Geo trase automobilul jos la baza Turnului lîngă o cabină telefonică totdeauna deranjată, şi dl. Jake Marigni d'Acteon, cu toţi cei vreo şaptezeci de ani ai săi, şi cu numele său incomod, urcă destul de uşor treptele.

Toma Bumbuc, cu figura alungită, se cam fîstîci de această vizită.

Zece minute mai tîrziu mutra de cal a lui Geo şerpui strîmbă în spirala scărilor. Şoferul Institutului sufla greu de încărcat ce era, Bucur O. îl expediase după aperitive, gustări, delicateţuri care, fireşte, lipseau din casa lui Bumbuc. Acesta transpiră căutînd tacîmuri, pahare, toate ciobite şi desperecheate. Atmosfera boemă îl cuceri pe francez. D'Acteon, din volubil deveni vo-vo-volubil, în vreme ce marele Bucur O. continua să fie calm, degajat, de o princiară distincţie. Singurul ce înota în ape străine era Bumbuc. Franţuzeasca lui, desperecheată ca şi tacîmurile, devenise un fel de caricatură sonoră.

Conversară, aşadar, pe îndelete cînd, între două banalităţi politicoase — trăsnet! — Bucur O. şuieră către Bumbuc:

— Ai fost în noaptea *aceea* la Melania! Ai rămas *prea mult!*

— Mi se pare că eşti un mare cuceritor, *m'sie Biumbiuc,* cîrîi d'Acteon, molfăind cu poftă un pateu. Care femeie n-ar accepta să urce cu plăcere aici în Turn? turnă el gaz peste foc. Ce le faci femeilor, desigur le spui versuri . . .

Toma Bumbuc, împingînd „discret“ cu piciorul de la vedere o pereche de ciorapi slinoşi: — Eşti nebun, Bucur! În noaptea cînd te-ai rătăcit ca un dement la Letca am rămas pînă foarte tîrziu la Raymond Regele Spionilor. Îmi spunea că meseria asta academică îl plictişeşte uneori, iar cînd îl plictiseşte, îşi închipuie că e hoţ de buzunare. I-am replicat că e meschin! De ce hoţ de buzunare?

Măcar mare spărgător de mari bănci elveţiene! N-ai decît să-l întrebi, de unde ideea că . . .

— Să ştii, *m'sie Biumbiuc,* filozofă septuagenarul, că orice medic e un poet nerealizat . . .

— Şi orice poet ratat e un medic, i-o întoarse Bumbuc cu un accent ce ar fi stîrnit panică în orice punct din Place Pigalle, atent însă mai ales la Bucur O.

Dl. d'Acteon hohoti, prosteşte şi bătrîneşte şi porni iarăşi o lungă disertaţie despre nimic.

— Nu te crispa, idiotule, îl apostrofă Bucur O. pe Toma Bumbuc. Nu cumva, continuă doctorul, ignorîndu-l pe d'Acteon, nu cumva-ţi închipui că-mi pasă?! Be Haş, sau tu, sau amîndoi — aceeaşi brînză!

Toma Bumbuc, tremurînd, cu dinţii strînşi: — Ai venit aici ca să mă jigneşti?

— Ia te uită, contele se înfurie, nu-mi arunci mănuşa în obraz? Sau nu ai nici măcar o mănuşă? rînji Bucur O.

— Domnii se ceartă? observă cu întîrziere francezul. Pe ce motiv oare?

— Încercam, doar, să-i reproşez prieteneşte haosul din locuinţă, explică Bucur O.

— Iar eu îi reproşam, tot prieteneşte, că nu m-a prevenit asupra vizitei, mîrîi Bumbuc.

— Vai, dar e un haos atît de şic, atît de boem! se franţuzi franţuzul.

Din nou paşi grei de urangutan zgîlţîiră scările metalice ale Turnului de Apă, era Geo, uşor de recunoscut după felul discret în care bubui în uşă. Îşi drapase făptura abruptă, în mod cu totul excepţional, cu o haină neagră, cu totul demodată, la care purta lănţişor şi ceas, el fiind unul dintre cei doi purtători de ceas „la rever“ din tot perimetrul balcanic, cum îi plăcea să se laude epuizîndu-şi îe felul acesta întreg humorul rezervat pentru următorii patru, cinci ani.

— Ei? întrebă Bucur O.

— Doamna e jos.

— Pardon, pardon zbîrnîi curiozitatea francezului.

— *Ma femme,* îşi arătă colţii Bucur O. A pornit pe urmele mele.

D'Acteon aplaudă, senil.

— Ce surpriză, cine să bănuiască, dragul meu că eşti

căsătorit?! La mine la Paris, ți-aș fi făcut din prima clipă, de vreo zece, cincisprezece ori cunoștință cu bătrînica mea! Dar de ce nu urcă doamna?

Bucur O., către Bumbuc: — Tu ce zici, *Bumby*, o primești aici pe Mel...? Și, către Geo: Spune-i te rog nevestei mele că o așteptăm cu toții aici... prezența unei femei chiar că era necesară.

Cînd Melania intră, doctorul o pupă tandru: — Mel... îngerașule! Pe *Bumby* desigur îl cunoști, însă iată, ți-l prezintă pe distinsul domn d'Acteon...

Melania îl cîntări critic pe francez, abia-i întinse mîna și șuieră către Bucur O.:

— De ce a venit? *Ți-a adus premiul?* Cîți bani?

2. — Vreau să plec de aici, Z.! Desenează-mi o ușă cu clanța galbenă, caldă, ca în casele vechi, cu odăi înalte, tablouri fumegoase, ogari blazați *care au uitat să latre,* mătuși scrîntite ce dau cu pumnul în claviatura pianului și-și dezmoștenesc moștenitorii, cu fazani împăiați ce se trezesc dimineața și umblă pe labe de pisică, să nu trezească lumea... Degeaba! Degeaba! Tot n-ai să mă dezveți să sug ace! Dă-mi un ac!

3. — N-ai reușit, Dhimitrie, să-mi explici de ce prietenii tăi își zic magnifici și supraviețuitori, povestea cu șocurile pe care a trebuit să le înfrunte generația lor e artificială, poete. Oricare generație primește destule peste bot, în falcă și-n nas. Ce e adevăr și ce e invenție în viața ta?

— Dar în a ta? răcni Dhimitrie. Tu măcar exiști? Ești sigură?

— De ce doctorul Bucur O. și actorul Bucur O., au același nume?

— Dă-mi ceva să beau!

— Sigur. Cu plăcere. Îți dau. O băutură inexistentă.

Dhimitrie (p.) o privi cu ură. Își întinse picioarele subțiri sub pătură. Ascultă un minut răbufnirile vîntului în horn. Zise:

— Toma Bumbuc, cel care locuiește în Turnul de Apă, a făcut un fel de clasificare a întîmplărilor prin care

poate să treacă un om. Ele sînt de patru tipuri: „ciorap", „mănușă", „căciulă", „fular". Înțelegi cum vine asta?

Z. nu răspunse. Așternea un strat de ceară pe tălpile schiurilor cu ajutorul fierului de călcat, concentrată asupra acestei operații ca și cum de reușita ei i-ar fi depins viața. Dar poate că așa și era. În sobița-proiectil focul se îndîrjea împotriva viforniței de afară, care-l trimitea *înapoi* împreună cu aripi de fum înecăcios, însă și acesta e unul din farmecele „vieții la țară". Ninsoarea pornise iar pe la amiază, acum ferestrele se învinețiseră, totul se învinețise în pădure, chiar și lupii, iar Dhimitrie, deși încă slăbit, dăduse pe neașteptate într-o stare de spirit voioasă.

— Amicii zic că de-aia m-am împrietenit cu Toma Bumbuc, fiindcă-mi plac acele, el are aproape doi metri și e slab ca un ac, sau ca o agrafă, dacă vrei. Nu e o porcărie din partea lor să facă asemenea aluzii, că aș fi anormal? Nu sînt anormal, îmi plac femeile, ești singura femeie din lume care nu-mi place. Te urăsc! De ce stai goală în fața mea?

— Am pe mine costumul de baie, răspunse Z., preocupată numai de schiurile ei. Schiurile alea blestemate! gîndea Dh. (p.). Pe unde o fi colindînd *călare* pe ele?

Rana de sub umăr se cicatrizase, acum își putea permite să stea întins comod, cu ochii întredeschiși, și în spațiul îngust dintre pleoape conturul femeii se răsucea și se răsturna mereu.

— O, prietenii mei! aproape că țipă poetul. Ce mama dracului așteaptă, de ce nu vin să mă salveze?

— După ce vei fi „salvat", ai să regreți, poete, spuse în șoaptă Z. Tu nu vrei să fii salvat.

— Prietenii mei, cu toții, sînt niște tembeli veritabili, chiar și Căpățînă-Căposu sau Ștefan cel Bigot, care în aparență par niște carieriști, niște încuiați. Stai. Despre ce este vorba? De ce doctorul și actorul au același nume? (Își scărpină încetișor genunchiul, acum rănile, pe cale de a se vindeca, începuseră să-l mănînce teribil!) Păi o mulțime de oameni au același nume, există mii de Avram Iancu, Grad Ioan, Hapca Vasalie, Leordean Pătru.

Z. (de la zăpadă) întoarse fața către el, deschizînd arcul pieptului. În sutienul de culoare galbenă, sînii palpi-

tau. Păstra și acum pe umeri sărutul soarelui de vară, era zveltă, coapsele ei cîntau, era frumoasă, era regina zăpezii, a pădurii, a iernii, a vieții, a morții, — și Dhimitrie (poetul) o ură din tot sufletul. Se înăbușea de ură.

— Actorul Bucur O. și doctorul Bucur O., sînt din același sat?

— Cel mai tembel și mai risipit dintre toți, răspunse Dh. (p.) urînd-o și mai mult, este Toma Bumbuc, cel care locuiește în Turnul de Apă. Poți înțelege una ca asta?

— Ce hazliu, comentă Z., fără să pară cîtuși de puțin amuzată. Și de fapt, Toma ăsta, *unde se adăpostește* cînd *vin ploile?* Într-un butoi, ca Huck Finn?

— Cine?

— Vai, băiețaș, vai poete! Tu cu lecturile n-ai trecut de Vlahuță și Badea Cîrțan! E așa cum mi-am închipuit, tu *te prefaci* că scrii poezie modernă. Ești un *deghizat*. Ești incult ca o cratiță, deși o cratiță e prea mult spus, o cratiță știe cum se fierbe o fasole, pe cînd tu nici atîta nu știi. Ești un poet modern, un tembel, un inspirat? Cine ți-a băgat toate astea în cap? Desigur că Toma Bumbuc. Dar și tu, și Toma Bumbuc, abia ați *descins* din copaci.

Dh. (p.) tăcu, uluit. Ticăloasa, perversa, bestia, — avea dreptate, cum de-l ghicise. Urlă:

— Sînt talentat!

Z. îi întoarse spatele.

— Sînt talentat! Ce ai de spus? Z. nu avea nimic de spus. Dh. (p.) întrebă: Ai pe undeva pe corp un neg mic, rotund, maroniu, prin centrul căruia să țîșnească un fir de păr subțire, ascuțit?

— Nu. Sînt perfectă, se mărgini să răspundă Z.

— Acesta e defectul tău. Ești perfectă. Invincibilă. Inatacabilă. Inviolabilă. Cel mai mare defect este să fii perfect. Da. Iar Toma Bumbuc, *se adăpostește* unde dorește, uneori se cațără pe lună, ca lupii, dar își schimbă des domiciliul, așa că de fapt nu se poate ști unde stă. Nu se poate ști. Nimic nu se poate ști.

— Are ca și tine mai multe adrese?

— Începe să te intereseze prietenul meu Toma?

— Da. Am nevoie de o lance.

— De o lance? Ești nebună.

— Nu mi-ai spus că e lung și subțire și ascuțit?

— Ești nebună. De unde știi că eu am mai multe adrese?

— Ai trei adrese. Mi-ai spus de vreo treizeci de ori. Uiți mereu ce spui și cui spui. Spui aceleași dulcegării unor femei diferite. O femeie-gîscă se apucă să miaune auzindu-te și spune: ce motan drăguț! O femeie adevărată nu te bagă în seamă, Dhimitrie.

— A jigni — e o metodă de tratament?

— E o metodă de anihilare, Dhimitrie.

— Toma Bumbuc are o manie simpatică: amenință uneori că deschide dosarul „Marelui Joc". Tăcu, o privi, Z. nu reacționă. Nu mă întrebi ce e ăsta? Nu mă întrebi. Nici nu știu. Printre altele, afurisitul de *Bumby* a curtat-o cu succes, pe Mel..., nevasta doctorului Bucur O.

— Aceasta a fost culmea carierei sale sentimentale?

— Nu știu. Ești tîmpită. Pui întrebări neroade, tendențioase. Îmi provoci cu voia febră. Cînd am febră, te văd mai frumoasă, mai deșteaptă, mai...

— Mai departe?

— Sigur! Ce mai departe? Ești mărginită, ternă, trecută, acră, *vrei să te măriți*... nu te ia nimeni, cît arată termometrul?

— Un fleac de treizeci și nouă și trei.

— Așșșa! Așșșa! Știam! Auzi! „Faptă de glorie să seduci soția unui amic", așa ai spus, îmi amintesc bine. Dar să strivești sub roțile automobilului un om, *un poet*, iar apoi să-l ascunzi în fundul pămîntului, din lașitate, departe de îngrijiri competente, ce fel de faptă e? Umanitară? Generoasă? Ha? De ce taci? De ce te legi de Melania? E o fată bună, în fond. Lui Bucur O. nici nu-i pasă de ea, el e om de știință, mare savant, nu poți înțelege asta, iar Melania are duzini de prieteni, ea dacă se întîlnește timp de cinci zile cu același tip, țipă că viața e doar un infern care nici nu merită să fie vizitat măcar în treacăt, dar Melania nu e o femeie *ușoară*, are cel puțin șa'zeci de kilograme, iar Toma Bumbuc a ajuns din întîmplare la ea, venise să caute pe altul... pe alta... episodul e celebru...

Dhimitrie (p.) mai simţi un prosop umed, rece, cu miros dulceag care îi acoperă faţa, îi răcoreşte obrajii, şi adormi.

4. — Ziceai că episodul e celebru. Doctorul Bucur O. a aflat?

— Ce am făcut? Am dormit? E noapte? Sigur că a aflat, însă el e prea mare... poţi să înţelegi? Nu poţi. Cine latră — eu, sau cîinele.

— Întunericul. *Întunericul latră.* Îţi dăruiesc imaginea. Cîndva, vei exploata la maximum acest accident al tău, întîlnirea cu mine, vei flutura povestea asta ca pe un steag, cretinule. Găgăuţă subdezvoltat, subalimentat. Să aprind lampa?

— Femeie rea, snoabă, crudă, închipuită, frigidă! Aprinde-o! Stai! Ce să aprinzi? Cine latră? Ce rang are cîinele tău? Marchiz?

— Lord — dacă cunoşti *termenul.* Să vin lîngă tine, Dhimitrie?

Poetul căscă ochii, dar prin întuneric nu vedea mare lucru. Se sperie.

— Z.! Unde eşti!

— În faţa ta, pe taburet. Nu mă vezi?

— Nu eşti tu. E altcineva! Ah, doamne, *cred că mă pregătesc să mor!* Toma Bumbuc este prietenul meu, degeaba-l defăimezi, nu e un mic frivol, e un mare frivol, şi n-a trădat prin nimic încrederea lui Bucur O., el, Toma, să înţelegi ... să înţelegi ... se încadrează în „Marele Joc". Complicat pentru mintea ta! „Marele Joc" e un joc cu cărţile pe masă. Pe faţă. Turnul de Apă nu este o invenţie!

...un prosop umed, rece, cu miros dulceag îi acoperi faţa, îi răcori obrajii, Dh. (p.) căzu din întuneric în alt întuneric.

6. Dl. Jake Marigni d'Acteon, bine dispus şi pe deasupra francez, îi făcu o curte nebună Melaniei. Începu printr-un ocol politicos, lăudîndu-l pe Bucur O., soţul ei. Făcu abuz de sinceritate, mărturisind că mai folosise şi altădată, cu deplin succes, această perfidă tactică faţă de tinere doamne proaspăt măritate...

Melania, încă distantă, anunţă că venise să invite toată lumea la o cină bună, iar nu la o „improvizaţie", şi desenă cu un gest de regină masa şchioapă a lui Toma Bumbuc pe care, în romantică neorînduială, se găseau de toate, şi chiar nimic.

Toma Bumbuc refuză să se alăture grupului ce lua drumul casei lui Bucur O., dar la insistenţele tuturor, mai ales ale bărbaţilor, îndîrjit de disputa cu Bucur O., de indiferenţa, reală sau simulată a Mel..., îşi aruncă pe umeri paltonul, îşi înşurubă pălăria pe cap şi coborî din Turn.

Geo, credincios, îi transportă pe toţi.

O curiozitate dementă, diabolică, perversă, şi-n partea care a mai rămas, sinistră, îl chinuia pe Bumbuc. Toate laturile curiozităţii lui fură satisfăcute, dacă mă pot exprima astfel: în marele salon, luminat festiv, îl văzu pe Be Haş, şi el festiv, ca totdeauna, în magnifică ţinută de seară, rezervat, tăcut, şi cu cît era mai tăcut părea mai misterios, în loc să pară ceea ce era, un sărman cu duhul. Toma Bumbuc înregistră cu ochi îngustaţi — deşi îngustaţi, vedea perfect — călduroasa strîngere de mînă cu care-l gratulă pe Be Haş marele Bucur O. Doamne, într-adevăr, cît e de mare, gîndi Toma. Eu n-aş fi în stare să mă prefac la un asemenea nivel. Dar poate că nici nu se preface, dracu mai ştie!

Fatidicul Be Haş îi fu prezentat d'lui d'Acteon cu tot felul de cuvinte măgulitoare precum „tînăr dătător de mari speranţe..." (mari speranţe în ce domeniu oare? se întrebă Bumbuc), iar francezul nu păru nici mirat, nici nemirat, probabil se mărginea să constate clasicul triunghi franţuzesc, şi nu numai franţuzesc — dar aceasta e o simplă observaţie fără însemnătate, fiindcă n-am nimic contra franţujilor, ci, dimpotrivă.

Mai urmează, gîndea maliţios Toma Bumbuc, mai urmează doar ca Melania să insiste ca Be Haş să facă o mică demonstraţie de culturism pe masă „şi atunci, chiar plec la Pago-Pago!", însă tînăra speranţă în nu se ştie ce domeniu se menţinu rezervat şi nu dovedi un apetit special pentru mîncare sau băutură. În schimb Toma Bumbuc turnă în el ceva alcool, aşa ca să nu-i mai pese de nimic, „să uit c-o iubesc pe Mel... ce naiba să uit, că

n-am ce, n-o iubesc, n-am iubit-o, să termin cu aiureala asta!“, şi-şi mută atenţia asupra lui d'Acteon care, în ciuda vîrstei şi a înfăţişării lui provizorii, înfuleca enorm, atacînd toate platourile purtate cu graţie de fata în casă anume reţinută pentru seara aceea. Bucăţile de carne şi înghiţiturile mari de vin aproape că dizlocau gîtul subţire al specialistului în istoria medicinii. Specialist în istoria medicinii, bun, dar e şi medic? se întrebă Toma B. Dacă e şi medic ar trebui să ştie că atîta mîncare şi băutură . . . de nu l-ar lovi guta!

Presimţire de rău augur — după cum se va vedea.

Bumbuc se plictisi de „peisajul d'Acteon“, şi-şi propuse de-acum înainte să-l *strivească* din priviri pe Be Haş, dar cel strivit fu el, şi complexat şi strivit, comparînd eleganţa individului, cu propria sa vestimentaţie. Bumbuc purta haină de catifea căcănie, oribilă, demnă de un bulibaşă în mizerie, largă de fîlfîia pe el chiar şi cînd stătea nemişcat, cămaşă „la a patra zi“, pantalon mototolit, ghete nevăxuite de cinci ani. Roade-l-ar ciuma de dandy pervers — atenţie, văd că-s pus pe scandal. Ia să mă uit şi la Mel . . .

— Ce e *Bumby* dragă, de ce pari mirat? îl observă deodată soaţa lui Bucur O.

— Eu, mirat? Dar nici . . .

Mel . . . nici nu-l mai asculta, făcea iar conversaţie cu unul cu altul, însă mai ales cu d'Acteon care poseda la perfecţie arta de-a hali şi „convorbi“ în acelaşi timp.

Melania se exprima franţuzeşte, Bumbuc nu-şi dădea seama dacă bine sau foarte bine, probabil foarte bine, şi de-aia îi deveni antipatică. Şi Be Haş vorbea excelent limba asta franţuzească: pînă în clipa aceea spusese „Oui“ şi „Non“, cu accent impecabil.

Melania, oricum, era de invidiat. O adevărată lady. Ştia chiar să compună surîsuri de diferite nuanţe, într-un anumit chip îi surîdea lui Bucur O., şi-n alt chip lui Be Haş. Toma Bumbuc începu s-o urască exact în acelaşi fel în care Dhimitrie (poetul) — aproape uitat de toţi — o ura pe Z.

În repertoriul d-lui Jàke erau incluse şi cîteva gafe, care se îndesiră pe măsură ce bea şi se ghiftuia, care gafe însă nu produseră mari dezastre. I se adresă lui Be

Haş, luîndu-l drept frate mai mic al lui Bucur O. Be Haş nu protestă. Nimeni nu protestă. Mai tîrziu în mintea lui d'Acteon, Be Haş deveni soţul Melaniei. Melania nu protestă, nimeni nu protestă, nici chiar Bumbuc.

— În sfîrşit — adică nu chiar în sfîrşit de tot — sună telefonul alb din hol.

— Nu sînt acasă, n-au decît să crape toţi şi fiecare în parte, şopti Bucur O. Părea cam ameţit. El, ponderatul ponderaţilor . . . Era alb la faţă. Bumbuc căscă ochii. Oh, ce neaşteptată atitudine! Asta prevesteşte o schimbare . . .

— Căposu! anunţă Mel . . ., revenind. S-a interesat dacă avem ceva bun de mîncare. E întrebarea lui dintotdeauna. Dar a mai spus ceva. A spus că ne-a pregătit o surpriză IMENSĂ!

Melania străbătu încăperea cu pas puţin săltat, plin de graţie totuşi, de melancolie, parcă s-ar fi plimbat în lungul unui ţărm, pe nisip, printre păsări blînde albe şi gri. Toţi bărbaţii o urmăriră cu privirile, ca izbiţi de o *nouă* frumuseţe a ei, cu excepţia lui Be Haş care rămase indiferent, misterios, tăcut. Da.

— Ce surpriză ne poate face Căposu? se miră Bucur O. Nu este el omul surprizelor. Cel mult al surprizelor neplă . . .

— Nu fi r . . .! îl ameninţă Mel . . . cu degetul.

— Un prieten al nostru care a fost în Canada, îl lămuri Bucur O., pe d'Acteon.

— Poftim? întrebă francezul care era cam tare de ureche, iar acum pe semne din cauza vinului băut, urechile îi vîjîiau şi-i deveniseră şi mai *tari*.

— E vorba de un prieten care s-a întors recent din Canada, repetă doctorul.

— Scuză-mă *mon cher*, tot n-am înţeles . . .

— Mai servi-ţi-vă, că rămîneţi flămînd! răcni Bucur O.

— A, s-a întors din Canada, se dumiri d'Acteon.

Melania îi explică musafirului, însă nu mai ştiu cît a înţeles acesta, că e vorba de unul din stîlpii cercului de magnifici şi supravieţuitori, „inginéur Kapaţina“, specialist eminent, proaspăt revenit de pe continentul nord-american.

— Pardon, . . . Papatzina? ceru lămuriri francezul.

— Fie și Papațina, acceptă Bucur O.

Căposu apăru scurtă vreme după această animată discuție. Venise cu propriul său automobil și explică la iuțeală că derapase, gata să se bage într-un stîlp, dracu s-o ia de treabă. Slăbise, nasul lui părea mai lung, mai ascuțit, tocmai bun să-l folosească vreun cîrpaci în loc de sulă. Jacheta, stofă aleasă, tăiată de un „coupeur“ expert, atîrna totuși pe umerii lui ca aruncată din goana expresului de Omaha pe o sperietoare singuratecă. Îl însoțea Ștefan cel Bigot care, intrînd în casă profită de ocazie pentru a dărîma o pasăre împăiată, sparse Dumnezeu știe cum, o icoană pe sticlă și nu se lăsă pînă ce nu răsturnă și o vază cu flori. Fata în casă mergea tiptil pe urmele lui, înlăturînd dezastrele. Ștefan cel Bigot se scuza, Mel... îl asigura că nu face nimic, iată acolo și o oglindă venețiană, de ce n-ar da-o gata și pe aia? Chiar, de ce?

Dar, momentul senzațional al serii, fiindcă va fi unul, e acesta ce urmează, și de cu totul altă natură. Pe Căpos îl mai însoțea cineva, în afară de Ștefan cel Bigot. Îl însoțea o ființă superbă, o jună cu un cap mai înaltă decît el — însă mai nou așa e moda, „se poartă neveste mai înalte ca soții — și, ca să revin la această apariție de vis, a cărei rochie verde abia dacă ferea de priviri cam a zecea parte din lungimea picioarelor, picioare asupra căreia coborîră toți ochii, chiar și ai Melaniei, lezată pe undeva că în preajmă se ivise o femeie „probabil“ mai frumoasă, doamna nou venită înfruntă cu grație curiozitatea generală — cel mai curios era, firește, dl. d'Acteon — și lăsă cu un gest de prințesă mantoul să cadă în mîinile Căposului.

Acesta savură îndelung clipa, suprafața neînsemnată a obrazului său se încreți de plăcere, și apoi fu auzit glasul său neașteptat de plăcut (fusese unul dintre coriștii de bază):

— Ei bine, stimată societate, scandă Căposu, am onoarea să o prezintă pe soția mea... doamna Căpățînă.

6. Iată, îmi vine în minte o expresie oarecum banală, o frază, o înșiruire de cuvinte pe care nu știu dacă le-a

rostit cineva anume, ori s-a cristalizat de la sine: timpul nu ține seama de noi.

Aș adăuga: oricum, el trece; și, după un scurt interval, aș mai adăuga: totuși, timpul nu e decît o invenție și o convenție.

Mîine, sau cel tîrziu poimîine, voi deschide dosarul „Marelui Joc“.

Totuna. Va fi ca și cum l-aș fi deschis alaltăieri, sau, ieri. Timpul nu poți să-l pui în raport, în balanță, decît tot cu timpul. A-l raporta la spațiu, nu mă amuză, mi se pare că e treaba altora. Prin urmare, mîine = ieri.

În fond, poate că l-am deschis de mult, și l-am și închis. Dosarul.

7. O observație a lui Ștefan cel Bigot: Toma Bumbuc și cronologia, două noțiuni care se resping categoric, de parcă ar fi de același „semn“ — dar care? „Dacă admitem că *Bumby* poate fi considerat o *noțiune*.“ În urmă cu numai două săptămîni, el, Toma, afirma că a deschis dosarul „Marelui Joc“. Ieri promitea — sau amenința — să-l deschidă *peste* două săptămîni. Ce e în capul său?

7. O chema Sophie, nici nu împlinise douăzeci și doi, iar inginerul Căpățînă beneficia de avantajul de a fi ce-l de-al doilea soț al ei. Oare ce avantaj? Soțul cel dintîi al Sophiei se îmbarcase pe un mic vas de pescuit pentru o scurtă croazieră în largul golfului Hudson, croazieră ce se prelungi. Faptul se petrecea în urmă cu vreo doi ani.

Fiică unică a unor fermieri descendenți ai primilor coloniști ce au debarcat acolo — însă care american cumsecade nu se trage „direct“ din legendarii părinți pelerini? — Sophie ezitase o vreme între a se considera văduvă sau nevastă părăsită. Situația de văduvă îi apăru în cele din urmă ca fiind mai convenabilă, chestiunea spinoasă a divorțului se rezolva de la sine, și apoi, cuterul pe care se urcase soțul ei n-a mai fost niciodată semnalat prin golf decît poate sub formă de vas-fantomă... Ea relată toate acestea și dădu tot felul de amănunte cu privire la cel dintîi mariaj al ei, c-o sinceritate aproape deplasată, dar, în orice caz, cuceritoare.

Trecu și la cel de-al doilea soț, cum ai trece la al

doilea fel de mîncare. Îl cunoscuse, zicea, la Toronto unde Căposu era oaspetele unei firme importante. Individul o distrase copios prin tertipurile stîngace folosite pentru a o cuceri şi plecaseră spre nord, — ea la volan, pentru a poposi la un camping unde Sophie se decise să-l pună la încercare. Toată lumea începu să rumege la sensul acestor cuvinte, dar n-avură timp să rumege pînă la capăt fiindcă fata explică fără să clipească, desăvîrşit de candidă. Reieşea limpede că inginerul trecuse la examen şi Sophie acceptă să se mărite cu el pentru a-l urma în îndepărtata ţară, strînsă ca un inel împrejurul Carpaţilor.

Nunta decurse la bătrîna fermă părintească umbrită de pini şi de ulmi — nici nu se putea altfel — da, însă, curseră întrebările, cum?, atît de iute se aranjează formalităţile unei căsătorii internaţionale?

Interveni Căposu foarte amuzat de mutrele celorlalţi care se uitau la Sophie ca la o rocă lunară. Nu, nu e chiar atît de simplu, acest soi de mariaj e totdeauna cîntărit c-o anume suspiciune de către guverne, atît de cel care pierde un cetăţean sau o cetăţeancă, la fel ca şi de către ţara ce *cîştigă* un cetăţean sau o cetăţeancă, însă el o cunoscuse pe Sophie cu vreo jumătate de an înainte, cu prilejul celei dintîi călătorii în Canada („Aha, oţule, şi n-ai ciripit un cuvînt!" „Păi nu, că nu eram sigur că-mi iese trampa."), iar de atunci lucraseră relaţiile, şi lucraseră bine.

8. Un ceas după miezul nopţii interveni momentul dramatic. Dl. Jake Marigni d'Acteon comise ultima gafă a vieţii sale. Suferi un atac de inimă. Aproape trei profesori universitari, zic aproape, fiindcă de fapt erau patru, doi profesori *plini* şi doi medici ne-profesori, încercară să păcălească moartea. D'Acteon, lucid, reuşi, spre lauda lui, chiar să şi glumească, dădu sfaturi. Aşa că fac corecţia necesară, aproape patru profesori (fiindcă şi francezul era profesor), se luptară cu moartea, zadarnic.

Bucur O. însoţi la Paris rămăşiţele pămînteşti ale savantului francez. Se putea zice că, indiferent de mijloacele folosite, monsieur Jake îşi îndeplinise misiunea: reuşise să-l convingă pe colegul său mai tînăr, doctorul

Bucur O., să facă deplasarea pentru a fi distins cu premiul „Ambroise Paré".

9. O altă observaţie a lui Ştefan cel Bigot care în felul său nu era prost: cînd un autor vrea să scape de un personaj fiindcă nu mai ştie ce să facă cu el, îl omoară. Da.

10. Îl cunoşteam prea bine, el este acela care-şi flutura zadarnica sete de fantezie, ca pe o flamură de pirat! În acest moment în cabina îngustă a „Turnului de Apă" deschid dosarul „Marelui Joc". Nu mă stăpîneşte nici o emoţie, sînt liniştit. E pace. Nici un pas de matahală nu zgîlţiie scările metalice.

Filmul „Călimara lui Sonny" a rulat la noi în absenţa interpretului principal, actorul Bucur O., reţinut de John Ford pentru filmări de probă. Îmi amintesc: pe înserate făptura iluzorie a lui Dhimitrie (p.) se profilă la baza Turnului de Apă ca o gînganie fără mustaţă. Bătea puţin vînt, armate de nori asaltau cerul. Am ştiut că poetul venise încă mai nainte de a da el semnalul cuvenit — „iuhuhuuuu!!" — şi am trimis în jos un răcnet cu mîinile pîlnie la gură: Urcăăă!!

— Sînt obosit, tu nu cobori, ce? Mergem la premieră.

Dhimitrie (p.) venise numai în cămaşă, şi aia cam şifonată. I-am atras atenţia că pentru o premieră de gală, mai ales că în film juca prietenul nostru, se cere o ţinută sobră, el mă examină nehotărît: „Crezi?" şi cum tăcerea-mi confirma această credinţă nestrămutată, am procurat un taxi-birjă căruia Dh. (p.) îi dădu adresa de pe strada Cîrtiţei unde, în cămăruţa neaerisită, n-am găsit nici măcar sub pat straiele cele „bune" ale poetului, în pat însă dormita o fată care mormăi deranjată de apariţia noastră. Dhimitrie (poetul), aproape la fel de surprins ca şi mine îi spuse repede să nu se sinchisească, să doarmă liniştită, şi o zbughirăm urgent. În taxi l-am întrebat:

— Cînd ai făcut rost de ea?

— Uitasem că e aici.

— Te-ai însurat?

— De unde vrei să ştiu? Cred că n-a găsit loc la hotel. Călătoreşte nu ştiu unde.

— Cum nu ştii unde?

— Nu ştiu unde şi nu ştiu dincotro. Nu pot să ţin minte chiar totul. Cît e ora?

— Nimeni n-ar zice că eşti un Barbă Albastră. Mai bine suge un ac, să te calmezi.

— Pe strada Babeuf! porunci Dh. (p.)

Acolo dezgroparăm pantofii de lac — lacul era cam plesnit — cravata, iar la cea de-a treia adresă, pe Aurarilor, hainele de gală, şi-n vreme ce poetul se săpunea şi dichisea, şoferul ieşise din automobil cu şapca pe-o ureche şi număra vrăbiile de pe gard. Cred că pe gard nu se afla nici o vrabie.

Un mic interval de timp, în taxi, Dhimitrie (p.):

— Dă-mi nişte bani, *Bumby.*

— Ce bani?

— Plata pentru taxi, *Bumby.*

— Nu-mi mai spune aşa, că plec la Pago-Pago.

— Să te-ntorci iute dacă pleci. Credeam că-ţi place fiindcă aşa ţi se adresează şi Mel... Scobeşte-te în buzu...

— Am doar un vag mărunţiş. Nouă, zece, unşpe... Unşpe drahme.

— Eu, numai cinci, constată calm Dh. (p.) Trebuiesc peste şaptezeci... De ce-ai mai chemat rabla dacă n-aveai bani?

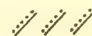
Parcă eu chemasem taxiul, şi parcă eu aveam nevoie de el! Cinematograful „Tivoli" unde se dădea premiera absolută, era peste drum de Turnul de Apă.

Prin urmare automobilul întoarse şi efectuară un lung turneu în căutare de parale. Nu mai ştiam unde pornisem iniţial, la premieră, la adresele lui Dhimitrie (p.) sau pur şi simplu să găsim nişte bani ca să plătim un taxi inutil. Am trecut pe la Ştefan cel Bigot — absent, dus la premieră! — la Marele Şeik Rahman, şi acesta dispărut, dar pe uşa căruia o pioneză ruginită fixa un bileţel (proaspăt): „Te-am căutat la cinci, să-ţi fie ruşine! Magda"; iar dedesubt un scris diferit: „Iar eu la cinci treizeci şi cinci, să-ţi fie ruşine de două ori, Shoppy." Ne-am dus şi la Căposu, uitînd că, pe-atunci, încă nu revenise din Canada, şi în sfîrşit la doctorul Bucur O. În acel moment suma se dublase, ori se triplase iar şoferul devenise nervos şi se tot zgîia în oglindă să vadă cum ne mai dis-

trăm, poate se temea sărmanul să nu-l otînjim pe la spate. Se temea degeaba, am fi făcut rost de bani pentru plată chiar de era să colindăm o săptămînă şi chiar dacă suma s-ar fi ridicat la un milion.

Cine credeţi că ne dădu banii, Melania. N-am ştiut niciodată cui a făcut împrumutul, mie sau lui Dhimitrie (poetul), aşa că n-a căpătat niciodată înapoi „mărunţişul" acela. Dhimitrie (p.) spera desigur că eu mă voi „simţi", iar eu viceversa, noroc că Mel... n-a avut nici un fel de pretenţii, ea dispune de un soi de generozitate inimitabilă. Cum ora premierei se dusese dracului, după ce l-am plătit pe şoferul-birjar, ea ne pofti în casă la un pahar şi cu această ocazie l-am văzut prima dată pe Be Haş. Acesta e adevărul. Însă n-am suflat nici o vorbă către doctorul Bucur O. Nu că m-ar fi rugat Mel... nu s-ar fi demis. Poate am tăcut dintr-un fel de comoditate laşă, sau poate dintr-un condamnabil sentiment de solidaritate cu Melania.

Uneori, scormonind fără milă în conştiinţa mea, mi se pare că am iubit-o întotdeauna.

1. Cei şapte vizitatori ai lui Dhimitrie (poetul).

Puţin timp după miezul nopţii, Lord (cîinele lui Z.) întinse laba stîngă şi se trezi. Se ridică şi apăsă pe clanţă, curat omeneşte, uşa se deschise, Lord se strecură, împinse uşa cu fruntea pînă ce se închise, după care se instală în faţa patului unde zăcea poetul. Cu ochii deschişi. O mişcare de forţe misterioase dar... necunoscute îi alungase somnul. Dhimitrie (p.) ieşi urlînd dintr-un coşmar, patul fremătă sub el, apucă de sub pernă cutia de chibrituri, frecă la repezeală cîteva. Micile explozii ale fosforului abia accentuară golul negru dimprejur. Dhimitrie izbuti să aprindă lampa, fără s-o răstoarne.

— Z.!!! ţipă el tremurînd.

„Temnicera" ar fi trebuit să se afle în aceeaşi cameră, pe patul pliant care nici nu fusese desfăcut. O chemă iar pe Z., îngrozit. Cîinele, aşezat în faţa patului, îl observa

cu atenție, cu fruntea înclinată oblic. Privirea cîinească pătrunse în craniul poetului. Iar împreună cu ea, o aspră senzație de înstrăinare față de sine, sau poate de dedublare, ca și cum ar fi descoperit sub propria-i piele *încă* un necunoscut; poate un cîine; poate *încă* un cîine.

2. Dhimitrie (poetul) avea să-i povestească lui Toma Bumbuc: „Spaima acelei nopți n-a putut înăbuși sentimentul că *mă vizitează cineva*".

3. Însă ...

Pe la patru dimineața Z. reveni la cabană, ninsă, și-l găsi pe Dh. (p.) într-o stare de plîns, acoperit de sudori reci, delirînd. Glasul ei sună limpede, dur:

— Ce s-a întîmplat, poete?

— Măgarul de cîine! gemu bolnavul.

— Ce ți-a făcut Lord?

— Mă terorizează. Scoate-i ochii. Ia-i privirea de aici! Unde umbli, de ce mă lași singur? N-ai întîlnit pe nimeni? Nu umblă cineva prin pădure?

Aceasta a fost prima vizită.

4. Primăvara veni ca o explozie, totuși vîntul rînduia peste dealuri neliniștitoare trepte de nori; dimineața îi prinse departe la marginea orașului pe șoseaua albăstrie ce izbea în munți. Pe obrazul supt al lui Dhimitrie (poetul), pe cel drept, de la ochi și ajungînd pînă dedesubtul pometului, șerpuia o cicatrice care parcă-l maturiza și chiar, mi-aș permite să spun, îi da un nou farmec figurii. El parcă se mai înălțase, crescuse, cu toate că scund nu fusese niciodată, niciodată e un fel de a spune. Dh. (p.) făcea parte din acea categorie de băiețandri care sfîrșesc să crească pînă la paișpe, cinșpe ani, atingînd la această vîrstă o înălțime convenabilă, dar rămînînd băiețandri, osoși, subțiri, cu coatele ca unghiul mic al echerului, cu genunchii ascuțiți, vreme îndelungată, poate chiar pînă la vîrsta de șaptezeci de ani, cînd dintr-o dată, peste noapte, se transformă în moșnegi.

Toma Bumbuc, foarte înalt, cam spînatec, cu un defect destul de greu sesizabil la ochiul stîng, defect ce se repercuta cîteodată asupra întregii înfățișări printr-un fel

de tresărire generală ca o grimasă de durere sau uimire, la cei vreo patruzeci și ceva de ani ai lui, părea să fie fratele mai mare al poetului, mutra sa fiind doar cu o nuanță mai coaptă, cu toate că el, propriu-zis, nu făcuse vreodată parte din categoria *băiețandri;* mai mult aducea încă de la o vîrstă fragedă, a pasăre, dar pasăre de gen masculin, cum ar fi uliu, cocor, cocostîrc sau struț; sau toate la un loc.

Dhimitrie (p.) se aplecă greu — încheieturile, tendoanele, mușchii și celelalte organe încă nu-și reveniseră în elasticitate — și culese din iarbă o gîză cu aripi roșietice, nu o „vaca domnului" nefiind rotundă, ci alungită, o altă specie, cine știe care, o cercetă din apropiere, urmărind cu interes cum se leagănă în palmă încercînd să-și desfășoare aripile.

— *Bumby,* sînt idiot... oare sînt chiar idiot? Buburuza asta mi-amintește de *ea.*

— Nu-mi mai spune *Bumby,* că plec la Pago-Pago. Care *ea?*

— Există o singură *ea:* Z. Z. de la zăpadă. Ce părere ai că-mi amintește de *ea?*

Bumbuc necheză, rîse plictisit.

— Prostule, prostule... Își duse mîna la frunte, rămase cu bărbia ridicată. — Uite, copacul de pe colină, plop, paltin sau... castravete, ce-o fi, nu-ți amintește de *ea?*

Dh. (p.) mai privi o dată insecta cu aripi roșii, privi arborele indicat de Toma.

— Ba da... Și *planta* aceea este tot *ea.* De unde știi?

— Ești bolnav... te-a îmbolnăvit... schilodit, aventura asta tîmpită. Vocea lui Bumbuc se îngroșă, îl privi cu răutate pe poet.

— Ce ghinion să ți se întîmple *tocmai ție* așa ceva!

— Dar dacă ți se întîmpla *ție,* cum ar fi fost?

Bumbuc scuipă scîrbit într-o parte. Celălalt, furios, insistă: Cum ar fi fost cu tine?

— Uite cum. Nicicum. În orice caz nu m-aș fi amorezat *cu întîrziere.* Retroactiv. Nu m-aș fi amorezat de loc. Femeile...

— Nu toate femeile sînt ca Melania!

— Mai bine ţi-ai ţine pliscul, dobitoc mic. Nu mai începe iar. Orice ai crede, Mel... e dintre cele mai bune.
Privirea lui Dhimitrie (poetul) coborî sub conturul munţilor spre nodul unde, din întretăieri de linii se năştea şoseaua, urmărind un punct călător ce creştea vertiginos; involuntar, făcu o mişcare spre mijlocul drumului, ca pentru a bara înaintarea acelui punct călător, dar Toma Bumbuc îl prinse de braţ şi-l ţinu strîns.
— Vrei s-o iei de la început, capsomanule?!
— Automobilul albastru! gemu poetul. Lasă-mă!
— Stai!... Stai nenorocitule, nu e albastru, e o „bagnole" oarecare şi... să radem povestea asta. Nu există nicăieri nici un fel de automobil albastru!

5. Z. (de la zăpadă) intrase în cabană de cîtva timp, nu i se auzeau paşii, purta cipicii din blană de iepure, confecţionaţi probabil chiar de ea. Încălţămintea aceasta îi mlădia piciorul, subliniind graţia pulpei, fineţea gleznei, şi în ansamblu o făcea mai feminină, mai accesibilă.
— Bună dimineaţa, zise. Ştiu că nu dormi, Dhimitrie! Ce preferi, ceai, cafea?
Poetul strînse pleoapele pînă ce întunericul din ochi se umplu de scîntei. Era treaz de multă vreme, din clipa cînd Z. îşi părăsise patul pliant şi, indiferent dacă-l credea adormit sau nu, executase nestingherită întregul balet matinal al toaletei feminine.
— Dacă nu răspunzi, rămîi flămînd.
— Te detest! scrîşni poetul.
— Prin urmare, lapte?
— Cine te-a creat, Z.? Cum pot exista fiinţe crude ca tine? Tu eşti fiica Diavolului! Te detest!
— Ura ta mă bucură, Dhimitrie. Semn bun. Dovadă de energie. Mergi spre însănătoşire, perfect, şi aşa m-ai costat prea mult.
— Prezintă-mi nota de plată, Z. Am să achit pînă la ultimul sfanţ.
— În viaţa ta n-ai achitat nimic. Pînă şi taxiurile ţi le plăteşte Mel...
— De unde ştii tu despre Mel..., Z.?
— Ştiu totul. Vrei o oglindă?
— Oglindă! De ce nu un pistol, să te împuşc?!

— Uite oglinda. Nu e fermecată. Ai să te vezi aşa cum eşti în realitate. Trebuie să te obişnuieşti cu noua ta înfăţişare... curînd vei fi liber.
— Voi fi! Voi fi liber! Prietenii mă caută.
— Nu te caută nimeni, poete. Lumea te-a uitat. Nu mai exişti. *Vei fi liber prin voinţa mea. Vei exista datorită mie.*

6. Un final potrivit încunună captivitatea lui Dhimitrie (poetul). Într-o seară Z. îl privi îndelung şi el adormi. El visă o legănată călătorie, prin el trecură ca printr-un filtru viu culori, nemaiîntîlnite combinaţii de culori, alternînd cu „stingeri totale", perioade ale negrului absolut, ale nefiinţei totale, şi-n acelaşi timp fu ciuruit de sunete, muzici, ţipete. Fu un vis sau un coşmar foarte lung. Hipnoză? Somnifere? Visul dură enorm

7. dar poate că numai o clipă

8. ca o fulgerătoare retrospectivă a vieţii în clipa trecerii în nefiinţă.

9. Acest gînd prinse contur cu timpul şi fu comunicat mai tîrziu doctorului Bucur O., care-l trată cu seriozitate. Oare poţi fi sigur că trăieşti *acum*, sau îţi *retrăi*eşti existenţa pe durata unei zbateri, înaintea îngheţului? „Am să mă gîndesc", promise Bucur O. „Am să mă gîndesc".

10. Sau poate că visase cu ochii deschişi, cum se spune, fiindcă-i rămase în memorie o pădure încărcată de monştri, „încărcată" nu e termenul potrivit, dar aşa îi povesti el lui Toma Bumbuc, confidentul său dintotdeauna, monştrii atîrnau de crengile copacilor, agăţaţi în cozi, spînzuraţi în funii sau cu ghearele-nfipte în ramuri; toate arătările acestea ţipau şi se legănau în calea sa într-un ritm uluitor ce nu se putea compara cu nimic, nu semăna cu nimic, poate doar cu viaţa sa dementă sau cu vibraţia eternă a fiinţelor microscopice sub ocular; dar un punct comun aveau fiinţele-monştri, lungi cicatrici pe obrazul drept aşa cum avea şi el în urma confruntării cu auto-

mobilul albastru. „Ce simbol poate fi acesta, Toma?" avea să-l întrebe Dh. (p.) pe Bumbuc. „Ei, la naiba, nici un fel de simbol, ducă-se învîrtindu-se toate simbolurile!"

Totuşi, straniu lucru, această călătorie pe spaţiul unei lumi de fantasme deveni, cu anii, *cea mai reală* amintire a sa, cea mai adînc înfiptă în memorie, fiindcă toate celelalte amintiri din săptămînile nesfîrşite ale „captivităţii", cu febră oscilantă, cu discuţii aproape niciodată la obiect între el şi Z., şi chiar obrazul, înfăţişarea ei, glasul, gesturile, se estompară misterios de repede şi se ştergeau tot mai mult *pe măsură ce dorinţa lui de a o regăsi creştea.*

11. Sugestie, decretă Toma Bumbuc. Hipnoză — e prea mult spus. Femeile nu cunosc arta de a hipnotiza. Şi tot el: *Dar cît de perfect* ţi se potriveşte *mănuşa* asta!

— Ce mănuşă?

Bumbuc surîse misterios ca o cobră.

12. Şi mai văzu în cursul acelei călătorii imaginare, tot mai reală cu timpul, păsări nebune, archeopterics cu aripi de lemn sau mai curînd de tablă, lilieci primitivi (ca şi cum cei de azi ar fi superiori prin ceva), şi alte zburătoare aiurite din trecutul îndepărtat al omenirii, cînd oamenii erau maimuţe, deşi e limpede că un astfel de trecut nu există, oamenii n-au fost niciodată maimuţe aşa cum pretind maimuţologii — de unde ideea asta fixă de care se agaţă ei cu disperare şi cu un fel de mîndrie parcă, aşa cum se agaţă nobilii scăpătaţi de blazoanele lor prăfuite?! — ce fel de mîndrie e aia să ştii că te tragi din maimuţă? — şi chiar de ar fi adevărat, ar trebui să uităm asta, nu să torăim într-una, maimuţe sînt cei care pretind că *vin* din maimuţe, adevăraţii oameni au coborît din stele, oamenii sînt zei. *Oamenii sînt zei.* Fiecare om e un zeu, chiar dacă n-o ştie.

— Ce părere ai, Toma, necredinciosule? Sînt oamenii zei?

— Da, sînt. Dar femeile, Dhimitrie? Ele ce sînt?

— Cum, ce? Zeiţe.

— Zeiţe? Da? Chiar şi Z.?

— Mai ales ea, Toma. Mai ales Z.

Ei bine, Dhimitrie (p.) fusese receptiv în vis tuturor sugestiilor lui Z. Oare ea îi şoptise: Dormi Dhimitrie, închipuieşte-ţi că eşti pasăre, nor, val pe o mare înspumată?

El nu scrisese în viaţa lui versuri atît de limpezi, dar cînd introduse într-un amplu poem aceste rînduri

Dormi, Dhimitrie, închipuieşte-ţi
că eşti pasăre, nor, val
pe-o mare înspumată

un medic, un psihiatru, admirator al său de altfel, îi spuse că asta e doar o formulă de relaxare, sau de autorelaxare.

Probabil tot Z. îi sugerase cîteva cuvinte de care-şi aminti, ele veniră la el şi începură să se învîrtă obsedant ca un disc de patefon:

. . . şi scoate-ţi din gînd dicţionarele
şi smulge-ţi din gînd dicţionarele
aruncă din gînd dicţionarele

Dar asta e chiar absurd, de ce naiba dicţionarele, ce am eu cu dicţionarele, n-am fost în viaţa mea un dicţionarist, nici dicţionar de rime n-am, că scriu fără rime, şi Dhimitrie (poetul) deschise ochii, uitînd pentru moment de dicţionare, sau pierzînd şirul, fiindcă spre uimirea sa, visul continua cu alt vis, sau se vărsa în altul cu totul deosebit, dar asemenea fulgerătoare schimbări de decor sînt posibile.

12+1. dacă nu cumva, ÎNTR-ADEVĂR, el se găseşte acum la marginea drumului, în iarbă, moale rezemat într-un copac, expus tuturor privirilor, ca un beţivan ce a rătăcit drumul spre casă.

O, forţe ale răului şi forţe ale binelui, reunite, unde mă aflu şi de cîtă vreme? Hm, sînt retoric, semn că m-am îmbătat. Nu. N-am pus picătură de alcool pe limbă de . . . de cît timp?

Fără să se ridice, fără să-şi schimbe poziţia, fără să mişte măcar un deget (se temea să nu deranjeze sau să răstoarne prin cine ştie ce gafă noul echilibru în care se pomenise), făcu efortul de a se integra în realitate, de a

o înțelege și accepta, sau mai curînd de a fi înțeles și acceptat.

Soare, lumină, căldură. Primăvară. Sau toamnă, te pomenești? Zori de zi, dacă nu cumva, amurg. Dacă nu cumva.

...Marginea orașului, primele acoperișuri pierdute în verdeață, și-n dreapta șoseaua ce izbește-n munți, albastră, metalică, suind abrupt acolo unde orizontul se curbează, iar pe șosea, pe șoseaua albastră, un neînsemnat punct albastru — automobilul albastru oare? — pe cale de a se topi!

Dhimitrie (poetul) sări ca ars: Z.! însă deplînse imediat mișcarea bruscă, toate se frînseră-n el, mădularele neconsolidate cedară și fu gata să cadă. Îmbrățișă copacul, doar pe jumătate conștient că un automobil — nu albastru — oprise-n dreptul său. Înregistră frînturi de discuții: Un amărît de bețivan... cum o fi ajuns aici la ora asta? — Să-l ajutăm, poate e... — Ba să-l ajute Dumnezeu, las-că se descurcă el, ce, vrei să-mi murdărească mașina?!

Și după ce blestematele de roți se puseră în mișcare, încă nedumerit, Dh. (p.) făcu un efort și se urni cu pași șovăielnici spre oraș.

Spre zidurile orașului... spre porțile cetății... așa va povesti după un număr de ani, după ce se va fi blazat, fetișcanelor pe care le va da gata repetînd la infinit uimitoarea, unica, irepetabila aventură de dragoste a vieții sale, mai ajustînd pe ici pe colo amănuntele. Am amintit de blazare. Aceasta avea să survină după ce dosarul „Marelui Joc" avea să fie deschis și închis, dar nimic nu e sigur. Nu e sigur dacă Dhimitrie (p.) nu va rămîne întreaga viață un iremediabil adolescent.

14. Următoarea persoană pe care o întîlni fu un țigan beat ca o pestelcă, mergînd pe trei cărări, tîrîindu-și prin buruieni gorduna cu strunele rupte, îndreptîndu-se nu se știe încotro, așa cum nu se știe dincotro vine poetul. Un țigan-lăutar! trecu prin mintea poetului și se bucură de felul lejer în care făcuse legătura dintre individ și instrument. Ce băiat deștept sînt!

Firește, fu imposibil să afle de la lăutar cam cît poate fi ceasul, în ce zi a lunii se găsesc. Nici măcar în ce lună.

„Instrumentistul" holbă ochii și se cărăbăni urgent, speriat de așa întrebări, sau poate de înfățișarea celui ce le punea.

Cu fiecare clipă Dh. (p) devenea tot mai conștient de realitate, amețeala somnolentă se risipise, dar, împreună cu amețeala, cu starea de vis, se și topiseră definitiv o mare parte din elementele vieții sale în „captivitate". Poetul se autoexamină. Avînd mîinile curate, cămașă nouă, cravată „Oxford" — el care nu purta cravată decît la mari ocazii — costum în carouri de care nu-și amintea să-l fi cumpărat vreodată. Își recunoscu doar pantofii, bine lustruiți. Prin buzunare găsi unele dintre vechile sale hîrtii — una pătată cu sînge! — un creion, o brichetă pe care nicicînd nu reușise s-o aprindă, vreo două chei. Clar. Pata de sînge de pe hîrtie. Cicatricea de pe obraz, pipăibilă. Clar. Ciocnirea dintre el și automobilul albastru nu fusese scorneala unui moment de demență. Accidentul... hm, normal, hainele îi fusese distruse, sfîșiate, Z. îi cumpărase altele. Și cu gîndul acesta ajunse pe neașteptate la capătul unei linii de autobuz. Autobuzul 7. Ha! Deci aici ne aflăm!

Sări în hardughia ce se pregătea să plece, pasager unic și luîndu-și o mutră importantă, la urma urmelor constatase că e un domn elegant cum nu mai fusese în toată cariera lui, Z. avusese grijă de toate. N-avusese însă grijă să-i strecoare și ceva mărunțiș și n-avea cu ce plăti biletul... De-aia-și luase o mutră importantă, avea să-i spună taxatoarei că uitase acasă portofelul; acasă, unde? În pădure? Își aminti niște cuvinte rostite cu duritate de Z.:

„Am cheltuit și așa prea mult cu tine..."

„Prezintă-mi facturile, voi achita tot..."

„În viața ta n-ai achitat nici o datorie. Pînă și taxiurile ți le plătea Mel..."

„De unde știi tu despre Mel..., Z.?"

„Eu știu totul..."

Știe totul! Bestia... bestia! Dh. își căută glasul dulceag, își recompuse penibila sa privire languroasă și o privi pe taxatoarea tinerică, în bluză roșie.

— Puteți să-mi spuneți cît e ceasul, d-ră?

Ei, da! Z. se zgîrcise și în privința ceasului! Dh. (p.) nu

posedase vreodată un asemenea instrument, dar Z. ar fi putut, să-i dăruiască unul, de dragul amintirii.

Fata își ridică ochii rotunzi, căprui, plini de îndoială, dacă nu cumva de sfială. Iată un gagiu matinal care vrea să intre în conversație, trecu prin capul ei — dar nu pot să jur. Probabil cuvîntul „matinal" e de prisos. Totuși înregistră, fecioara, că băiatul e ferches, cam slăbuț, dar simpatic, cu tot obrazul acela tăiat. Vreun cuțitar de cartier?

— E trecut de șase și jumătate, poftim biletul.

— Ah... și-n cîte sîntem azi?

Fata, întinzîndu-i în continuare biletul, îl lămuri că se aflau pe data de douăzeci și cinci.

Dhimitrie (poetul) privi verdeața de afară, nelămurit, și riscă:

— Douăzeci și cinci iunie?

— Cum să fie iunie, vă place să glumiți, e mai. Douăzeci și cinci mai, nu luați biletul?

— De unde să știu ce lună e, șopti poetul cu un zîmbet ostenit. De unde să știu, cînd am dormit cîteva luni în pădurea fermecată și n-am în buzunar un sfanț. I-am băut pe toți.

— Se întîmplă, rosti fata, fără să țină cont de contradicție. Totuși luați biletul, s-ar putea să fie control.

Autobuzul opri, luă trei pasageri, aceștia scoaseră bilete, trecură în față, Dh. (p.) rămase iar singur cu fata, privi degetele ei ce sortau iute, cu pricepere, monedele lucitoare.

— M-am gîndit să vă fac curte, d-ră, zise, mirat și el de iraționalitatea bine mascată a frazei. Cînd se gîndise?

— Asta am observat și eu, de la început...

— La început, nu mă gîndisem... (Iarăși cu *gîndituL!*) Cînd am urcat, nu speram să... Prin urmare, cum, dacă-mi puteți spune, cum vă numiți?

Își urmărea, vag amuzat felul stîngaci al conversației. S-ar fi spus că uitase să vorbească firesc. Da, uitase, cu Z. conversațiile decurgeau altfel.

15. Dhimitrie (poetul) făcu taxatoarei propunerea de a se întîlni cu el — oricum trebuia să-i plătească biletul! Fata acceptă.

16. În centru apucă un taxi, uitînd iarăși că n-are parale, și-l exasperă pe șofer, unul nou care nu-l cunoștea pe poet; mai întîi ceru să-l ducă pe Babeuf, apoi pe Aurarilor, pe Cîrtiței, și-n cele din urmă se decise pentru Turnul de Apă.

Îi ceru taximetristului să-l aștepte și începu să urce gîfîind, iar cînd ajunse sus se așeză pe o ladă, scăldat în sudori, gata să-și dea duhul. Toma Bumbuc moștenise lada cu pricina de la locotenentul Kalendula, la origine lada asta blestemată conținuse lămîi, chiar și acum pe scîndurile roase puteai distinge misterioase inscripții: ... TOWN ... OO ... and ... ZATY ... CO ... AAS ...

Raymond Regele Spionilor pretindea că, descifrînd cele scrise acolo, ai fi aflat sigur întreaga istorie a comerțului cu lămîi și chiar întreaga istorie a navigației, de la felucă la paqueboat, însă el exagera desigur, și, ca să mă întorc la această ladă, ea conținea în prezent încălțăminte uzată; cînd Ștefan cel Bigot binevoia să-și urce burdihanul pînă în Turnul de Apă, răsturna lada și dacă aveai norocul să treci chiar atunci pe bulevard, te pomeneai cu un papuc uzat în cap. Toma Bumbuc fusese amendat de trei ori pentru „cădere nejustificată de pantofi", un farmacist aproape de pensionare îl dăduse în judecată, iar o semifecioară ce se plimba des pe-acol, pe sub Turn, îi pretinse s-o ia de nevastă sau să-i dea pensie alimentară. Toma Bumbuc refuzase, pe motiv că „o cădere de pantof" nu putea s-o lase gravidă. Avea dreptate! Nu?

17. Toma Bumbuc încă mai dormea și se frecă la ochi ca la vederea unei năluci, puțin speriat, așa cum fusese Tom Sawyer, reîntîlnindu-l pe Huck Finn despre care se credea că murise, înecat.

— Dhimitriiieee! Măăăă!!! De unde vii? Dar ce întolit ești!

Poetul pătrunse în cabina strîmtă, căzu pe un scaun, se răsturnă, scaunul nu avea decît trei picioare, pe al patrulea, cel mai important, îl schilodise Ștefan cel Bigot, din greșeală. Dh. (p.) se ridică, înjură cîteva minute, se calmă, răspunse:

— De unde vin! Aceasta e întrebarea. N-am idee de unde vin... Dar am fost undeva?

Jos, taximetristul cel nou începuse să claxoneze furios. Totul se repetă. Bumbuc ciuli urechea.
— Ce se întîmplă?
Dhimitrie (p.), stăpînindu-şi greu tremurul genunchilor:
— Ce să se întîmple? Nimic. Trebuie doar să plătesc maşina, ai bani?
— Am eu vreodată bani?
Dh. (p.) îşi dezbrăcă haina, o aruncă în capul lui Bumbuc.
— Du-te şi vîră-i-o între dinţi, idiotului, nerecunoscătorului, ar fi trebuit să fie mîndru că a transportat o persoană importantă ca mine, eu nu mai am putere să cobor şi să urc, m-aş prăbuşi, m-ar răpi forţa de atracţie a stelelor vecine, conform teoriei lui . . . A, cui?
— Las-o baltă.
— E nouă.
— Cum, deja e ora nouă?
— Haina e nouă, *Bumby*, — să nu-mi spui că pleci la P.-P. — nou nouţă, face cît zece curse cu taxiul . . O cheamă Livia, al dracului de întrebuinţat nume, atît de întrebuinţat că s-a şi ros, şi e de origine austriacă.
— Nici vorbă. De origine romană, protestă Bumbuc, şi vîrî periuţa de dinţi în borcănaşul de bicarbonat, fiindcă uita să-şi cumpere pastă cam de doi, trei ani, e vechi şi e roman şi latin, — dracu ştie, poete, ceva s-a schimbat la tine, în bine, în rău?
— De ce roman şi de ce latin? întrebă Dh. (p.) şi cicatricea şerpui pe obrazu-i livid ca o viperă în agonie (şi extaz).
— Pe toţi împăraţii Romei îi cheamă Titus Livius, bagi de seamă?, şi toţi filozofii antici afectaţi pe lîngă cezari, se numeau Tit Liviu, aşa . . .
— Aş, *Bumby!* Titus Livius e un navigator grec, îi plăceau portocalele, dar avea un defect, nu sugea ace . . . Pe toţi navigatorii greci îi cheamă Titus Livius.
— Să ştii că plec la P.-P.! Navigatorii greci se numesc iliazi.
— Iliad e împărat roman şi-i plăcea muzica folk, ia nu mă plictisi!
Jos taximetristul claxona fără întrerupere.
— Ascultă *Bum* . . . ascultă Toma, îşi frecă poetul tîmplele, noi de unde am pornit cu discuţia asta interesantă?

— Orice discuţie interesantă porneşte de la nimic, decretă Bumbuc. Eşti gata? Să coborîm! Dar pe cine o cheamă Livia, marea dragoste de care m-ai informat?
— Nu e marea dragoste. Marea dragoste n-are nume, ea e zăpada, pe scurt Z. Dhimitrie (poetul) mai prinse puteri, începu să sară într-un picior, să constate dacă mai e în stare, era, făcu ocolul micii încăperi; salturile lui se repercutau în întreg sistemul metalic al Turnului şi prin rădăcinile acestuia comunicau spre centrul Pămîntului acest mesaj tipic uman . . . — Livia, mă *Bum* . . . mă Toma, e taxatoarea cîrnă de pe autobuzul şapte, am randevu cu ea tot la şapte, dar să mă ia dracul de-mi amintesc în ce loc!
— Unde mergem după bani, la Mel . . .?
— Sau la oricare alta.
— Oricare alta n-are.
Ultimele replici se schimbau chiar sub nasul şoferului, un specimen pe cît de tîmp, pe atît de viguros, picat de curînd în oraş şi pus să facă bună carieră, înarmat cu mentalitatea dîrză a tîrgurilor provinciale. El îi apostrofă încruntat, cu o voce la fel de plăcută ca atingerea unei perii de sîrmă.
Dhimitrie (poetul) se uită la taximetrist mirîndu-se, cine o fi şi ăsta?, apoi păru să-şi amintească de el. Îl cîntări lung şi aspru pe mastodontul ce-l putea mătura c-un deget. Mîrîi cu o intonaţie care-l puse pe gînduri pe Bumbuc:
— Taci, mă, plăcintă!
Celălalt sări imediat afară, strîngînd în pumn o cheie franceză grea, gata să-l lichideze, exact în clipa cînd, parcă ignorîndu-i pornirile, Bumbuc şi Dh. (p.) deschiseră simultan dintr-o parte şi alta portierele rablei. Cerură într-un glas să fie duşi urgent pe Lotrului şaptesprezece şi, nedumerit, minunatul şofer puse la-ndemînă arma de temut, cheia franceză şi demară.

18. Melania avu un mare strigăt de bucurie şi-l ţucă pe poet pe amîndoi obrajii; Toma Bumbuc rămase puţin într-o parte, nu încruntat ci, oarecum, îngheţat, mirîndu-se în al doilea sau al treilea strat al conştiinţei — fiindcă în primul domnea în acea clipă un vid total, —

că nu-l vede prin vreun ungher pe Be Haş, stînd în cap sau, dacă e posibil aşa ceva, în limbă. În fine, vorbi:

— Te vei bucura mai puţin dragă Mel... aflînd că taxiul aşteaptă afară şi mi se pare că trebuie să plătesc... şi mi se pare că n-am cu ce...

— Ca-ntotdeauna *Bumby*, ca-ntotdeauna! rîse Mel... şi toate buclele blonde, superbe, avură o vibraţie magnetică. Nu mă aştept din partea voastră la o simplă vizită de curtoazie, dacă v-aş vedea cu flori, venind pur şi simplu să mi le oferiţi şi să întrebaţi tu ce mai faci Mel... dragă?, aş avea un atac de inimă.

Dhimitrie (poetul), caraghios, se jură că într-o bună zi are să vină cu flori şi cu toate datoriile, şi necheză a rîs, Mel... rîse şi ea, nimeni nu credea o vorbă din cele spuse şi nevasta doctorului Bucur O., întorcîndu-le spatele, deschise un sertăraş, aplecîndu-se şi dezvelindu-şi — nu intenţionat — o parte din frumoasele-i forme.

— Ah, bestie... suspină Dhimitrie (poetul), iar Melania îl auzi, prea suspinase cu poftă. Ţinea banii în mîna dreaptă, bancnotele răsfirate, noi, — şi înaintă prelung, parcă plutind, scăldîndu-l pe poet în lumina irizată imensă şi limpede ce-i ţîşnea din ochi.

— Subtil compliment, n-am ce zice, însă ar fi putut fi şi mai subtil, poete!

Posibil că Dh. (p.) ar fi preferat să se afle în orice alt loc, chiar şi la Pago-Pago, el nu rezistă, îşi plecă ochii, bîigui o scuză. Mel... nici nu-l auzi.

Toma Bumbuc întrebă de Bucur O., Melania dădu explicaţii, soţul ei, de cîteva zile, nu se mai dezlipise de *experienţă*, de fundamentala sa experienţă, dar, uneori, cînd îşi mai aminteşte că are o nevastă, telefonează cu vocea aceea *subtilă* a sa (Melania sublinie cuvîntul, privindu-l pe Dhimitrie) o voce atît de frumoasă de îţi vine să te amorezezi a doua oară de el, prin telefon, fără să-l mai vezi. O roagă totdeauna să-şi păstreze răbdarea, să nu vină „acolo" fiindcă el trece prin momente de maximă încordare, e faza cea mai dificilă, etcaetera.

Dhimitrie (p.) descoperi în rever un ac şi-l puse pe limbă.

— De cînd s-a înapoiat de la Paris, pot zice că s-a mutat definitiv la Institut, adăugă Mel..., cu braţele

ridicate — îşi aranja părul, lăsînd totuşi impresia că se predă unui inamic invizibil. Poetul încercă să se mire, fără a scoate acul din gură: Iar a fost doctorul la Paris? Ce a mai căutat acolo?

Melania: — A însoţit cadavrul profesorului Jake Marigni d'Acteon, care a decedat aici.

— A luat premiul „Ambroise Paré", preciză Bumbuc.

— Mă rog, una sau alta? ceru lămuriri Dh. (p.)

— În absenţa ta, reluă Mel... — dar încă nu mi-ai spus unde ai dispărut!, în absenţa ta au avut loc tot felul de întîmplări, evenimente... Ce ştii tu! Te ascunzi în mediul rural cel dulce şi bucolic unde rumegi poeme nemuritoare, în vreme ce noi, aici... Uite, de pildă, ginerul Căpăţînă-Căposu, *ce-mi* face? Se întoarce de prin Canada cu o nevastă, Sophie, frumoasă ca o floare rară, gospodină desăvîrşită, fiică de fermieri, deh, plină de humor, iar cînd te aştepţi mai puţin, începe să povestească repede, cu glasul ei fermecător, cîte o întîmplare *exagerat de ciudată*...

— În această privinţă, seamănă cu tine, Mel..., mîrîi Bumbuc.

Iar Dh. (p.) gîndea: Melania vorbeşte cam ca şi mine, puţin anapoda, puţin pe de lături, parcă ar fi fost şi ea plecată *cine-ştie-unde*... parcă şi pe ea ar fi sfîrtecat-o automobilul albastru... de ce nu?, fiecare dintre noi are un „automobil albastru"...

Magnetofonul transmitea muzică. Într-adevăr, tresări Bumbuc, unde am fost?, magul cîntă la fel ca şi în „seara aceea"...

Iar Dhimitrie (poetul) se înclină în faţa Melaniei:

— Pot îndrăzni să vă fac un dans, doamnă Bucur? Şi mai zice: Mel... te rog, fluieră-mi „Sucursala din Nord" sau, măcar „La Madelon".

— „La Madelon"? îl privi Melania. Prin urmare cicatricea asta fermecătoare ai cîştigat-o în legiunea străină? Acolo ai fost?

— Poetul pretinde că nici n-a fost plecat, interveni Bumbuc. Dar înainte de a lămuri toate acestea, mă duc să plătesc taxiul pînă ce nu face şoferul un nyxis...

Dansînd, Dh. (p.) strivi sînul Melaniei de pieptul său sfrijit.

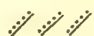
— Ce mai face Be Haş, Mel...?
— Taci! Dacă nu eşti cuminte, să ştii că...

19. Acum cînd ninge iar, şi m-am liniştit, şi sînt cuminte, pot zice ca şi locotenentul Glahn: „Am scris toate acestea numai pentru plăcerea mea şi m-am desfătat cît am putut mai bine. Nu mă mai apasă nici o grijă, nu mai vreau acum decît să plec departe, nu ştiu unde, poate în Africa, India. Căci eu aparţin pădurilor şi singurătăţii."

Şi mai pot spune: „Sucursala din Nord"? Nu există un asemenea cîntec. Şi totuşi nu pot fi sigur. Chiar, nu pot fi sigur.

Şi mai pot adăuga: Melania? Mai presus de orice, o admir pe Melania. În liniştea Turnului de Apă, cred că pot mărturisi: am iubit-o dintotdeauna, senin şi fără gelozie.

Şi în această oră melancolică, pură, ca ninsoarea ce mă-nvăluie, o aduc mereu în preajmă pe Mel... şi mă sprijin de amintirea ei, împăcat, cuminte, blînd.

1. Dhimitrie (poetul): — Mi s-a întîmplat accidentul într-un moment cu totul nepotrivit, bătrîne...

— Şi care sînt cele mai potrivite momente pentru un accident? întrebă Toma Bumbuc.

— Nu mă încurca, *Bumby*... Toate cîte mă privesc, cele exterioare ca şi cele sufleteşti, au fost şi au rămas cumplit de încurcate... un ghem de contradicţii... iar accidentul le-a încîlcit şi mai mult.

— Pînă acum nu ştiu nimic clar cu privire la accident! ridică agresiv bărbia Toma Bumbuc.

— Nici eu nu ştiu mai mult ca tine, ce e sigur e că m-a cam mototolit un afurisit de automobil albastru, trupeşte, iar sufleteşte, femeia de la volan, Z. Dar, Toma, pentru Dumnezeu, nu te repezi să ceri explicaţii, ai să afli, poate, încetul cu încetul ce e de aflat, n-ar trebui oare să mîncăm ceva, în treacăt? N-ai un ac? De ce n-ai acceptat să luăm masa la Melania?

— Nu-mi plăcea cum te uiţi la ea, răspunse acru Bumbuc.

— Nu cred că poate fi vorba de gelozie... pur şi simplu încercam s-o descopăr în Melania pe Z.

— Sigur. În toate femeile ai să încerci s-o descoperi pe Z. Veche poveste. Şi tristă. Şi păguboasă. Eu în locul tău aş lăsa-o baltă.

Pătrunseră într-o mercerie, poetul ceru un ac. Unul cît mai ascuţit... Dar o panglică n-aţi dori, întrebă domnişoara vînzătoare, nu se ştie dacă în glumă. Dhimitrie (p.) o examină; nu sînteţi liberă în seara asta, iar fata: vai, domnule, iar Bumbuc: vai poete cum de..., iar bruneta: nu cumpăraţi, la ac, şi un mosor, aţa asta verde e absolut proaspătă, ieri am primit-o, iar poetul: cu Livia mă întîlnesc la şapte, deşi nu ştiu unde, cu d-ta d-şoară m-aş putea vedea la nouă, iar fata: dar cum de sînteţi atît de slab? Dh. (p.): Sînt poet, d-ră, credeţi că sînt poet? Fata: de ce nu, cred orice, dar de ce sînteţi slab? Toma Bumbuc, furios: să isprăvim circul, Dhimitrie, eu plec!

2. Ospătarul fîlfîi printre mese şi trînti între ei castronul, nu de argint ci de aluminium, în care naviga escadra de submarine curbate şi roşietice, vreo şase perechi de cremvurşti.

— Vine şi muştarul!

— Muştarul? mîrîi Bumbuc.

Poetul apucă de ţimburuc capacul castronului, îşi fripse crunt buricele degetelor sale subţiri şi atrofiate, scăpă capacul de la înălţime cu mare hărmălaie şi toate capetele din localul lacto se rotiră ca nişte periscoape, căutînd sursa dezastrului. Celebritatea, mormăi poetul suflînd în degete cu buzele ţuguiate, cum făcea probabil şi la vîrsta de trei ani cînd îşi scăpa mîna în ceaunul cu mămăligă fierbinte, în satul lui semi-moţesc, cu dealuri erodate, în vreme ce maică-sa, scundă, bondoacă, se agita în ogradă printre raţe în vreme ce pisica, odihnitoare pisică!, şerpuia printre piciorușele cam strîmbe ale viitorului geniu.

— Tu ce faci, Toma? Ai deschis dosarul „Marelui Joc"?

— Și tu mă pisezi! Ce-ți pasă ție de dosarul „Marelui Joc"?

Dhimitrie (poetul) scăpă furculița.

— O, doamne, gemu el, chiar și să mănînci e greu...

— Ești tare șifonat, observă Bumbuc, tăvălind în muștar o jumătate de cremvurșt și îndesîndu-și-l în gură. Înghiți lacom și mîrîi: Șifonat la piele, nu la haine... dar am impresia că și sufletul — ai așa ceva? — e harcea parcea.

Dh. (p.) se juca încetișor cu tacîmurile. Nu mai mînca. Renunțase. Pe fața lui albă curgea transpirația.

— Nu mi-am revenit încă, zise, m-au îngăimăcit rău cauciucurile automobilului albastru... Tu ai pățit vreodată așa ceva?

— Nu, poete. Nu face parte din firea mea. Mai mănîncă, mai mănîncă, dacă te îngrași, pielea se întinde de la sine. Și poate, împreună cu epiderma — și sufletul. Și totuși, cum s-a întîmplat cu automobilul albastru? A existat într-adevăr așa ceva?

— Mereu ceri lămuriri, Toma necredinciosule, mă mir că nu te apucă o plictiseală. Într-o zi... iarna... pe șoseaua ce dă în munți.... chiar nu pricepi? Automobilul ei...

— Ah, așa. Acum e limpede. Bun, dar cine este ea?

— De unde vrei să știu? Z. Z., de la zăpadă.

— Asta lămurește totul, rîse Bumbuc. Crezi tu că speram să port vreodată o discuție logică cu tine?

— Dar pînă acum e foarte logică, *Bumby!*

— Să știi că plec la P.-P.! Elementele certe sînt: există o *ea*, cu numele de Z., și există un automobil, care te-a ras în treacăt. Să reconstituim totul ca-ntr-un *policiér*. Ce marcă are mașina, ce *hram* poartă?

— Hram? *Cînd* poartă hram automobilele?

Riposta era atît de „în afară" că Toma își scutură chica, năuc. Își reveni: — Te întrebam de număr... Ce număr are mașina, cărui județ îi aparține, ce tip e și toate celelalte.

Nervos, Dh. (p.) își căută acul de supt.

— Astea sînt fleacuri, n-am observat nimic, singurul lucru cert e că avea patru cauciucuri...

— Și probabil unul de rezervă. Dobitocule! Toate automobilele au cel puțin patru cauciucuri.

— Dar nu orice automobil te sfîrtică cu toate patru!

Deocamdată Toma Bumbuc nu răspunse. Se mărgini să examineze cu un fel de uimire metafizică, bucata de cremvurșt, ultima, înainte de a o face să dispară. Dhimitrie (poetul) vorbi:

— Vreau să-ți dovedesc că nu sînt cu totul aiurit. Pricep. Dacă rețineam numărul automobilului și celelalte mici amănunte, ar fi trebuit să merg să mă plîng, să torn întreaga poveste. Însă eu nu vreau s-o bag la apă pe Z. Vei înțelege asta?

— Greu. De altfel, frumos nume, Z.! Bumbuc înșiră banii pe masă, chelnărul îi zornăi în buzunar. — Acum, du-te la culcare, poete! Un somn bun netezește uneori totul. Chiar, netezește...

— Înălțătoare sfaturi, suspină poetul, un somn bun din care eventual să nu mai ieși... nu crezi că risc? Risc să întîrzii la întîlnire cu Livia, și apoi... acum, tu vii cu mine. Cum, de ce? Dacă ajungînd acasă dau peste...

— Peste ce?

— Peste mormane de capete retezate. Peste tigăi cu limbi ale unora ce au luat numele domnului în deșert... peste redactori șefi și chiar peste redactori simpli, atîrnînd de tavan... Totu-i atît de încurcat! De unde să știi tu că în dimineața aia de iarnă, cînd Z. m-a sfîrtecat și m-a răpit, cum aș putea denumi altfel fapta ei?, nu se adunaseră pe capul meu toate încurcăturile lumii, sau cel puțin jumătate din ele? Dar mai există o altă alternativă... mult mai gravă. Dacă, întorcîndu-mă acasă, nu dau peste nimic? Nu mă gîndesc la haine sau obiecte, ci la nimicul absolut, vidul.

— Ești zăltat!

— Nu chiar. Și ca să-ți dovedesc, îți voi aminti că pe strada Cîrtiței mă aștepta o fată, Magda...

— Magda?! Care?

— Oh, nu o secretară, pur și simplu o fată Magda, și ca să nu dispară (țineam mult s-o regăsesc), cînd am ieșit am luat cu mine toate hainele ei, inclusiv cele intime... n-am idee cum s-a descurcat, oare n-a murit de inaniție?

— Ce ai făcut cu hainele?

— Nu mai știu. Le-am dosit pe undeva, de altfel nu erau cine știe ce, îi promisesem altele noi.

— Probabil tot pe banii Melaniei! Bun. Asta e situaţia pe Cîrtiţei. Ce dandanale ai lăsat în celelalte locuinţe?

Poetul se apucă să îndruge verzi şi uscate dar Toma Bumbuc, minte limpede, decise că, aflîndu-se oricum în preajma străzii Lotrului, vor pune iarăşi cap compas către locuinţa doctorului Bucur O., ceea ce şi făcură. Melania se bucură încă o dată văzîndu-i şi, mărinimoasă ca totdeauna, le dădu îmbrăcăminte de damă din belşug, cît să acopere suprafaţa a trei fecioare — şi astfel „înarmaţi", dădură fuga pe Cîrtiţei.

Cămăruţa lui Dhimitrie (p.) era vraişte, dar pustie. Nici vorbă de vreo magdă, secretară sau nesecretară. D-na Chirilă, de cum îl văzu pe poet, pretinse chiria pe patru luni, sau evacuarea pe loc. Dh. (p.) luînd-o cu binişorul, o întrebă dacă nu văzuse, în urmă cu trei sau patru luni, în plină iarnă, o fată „cam dezbrăcată" părăsind locuinţa, iar d-na Chirilă, fără să clipească, răspunse că nu observase „aşa ceva", în schimb, în preajma Anului Nou, un tînăr cu păr foarte lung şi destul de straniu îmbrăcat — pe umeri îi atîrna un *poncho* croit din pătura cadrilată, nouă!, a lui Dh. (p.) — străbătuse repede holul şi ieşise *fără să salute* . . .

— S-a descurcat, s-a descurcat! dănţui poetul, trezit la viaţă. Ce fată deşteaptă, am să-i cumpăr blană de nurcă, de vidră şi de vulpe argintie, inele şi . . . de schimb. De toate am să-i cumpăr.

Zicînd asta, poetul căzu pe pat, sfîrşit. — Toma, fii gentlemen, *rezolvă* tu, te rog muuult, celelalte locuinţe şi problemele aferente, precum şi altele ce se vor ivi desigur pe parcurs . . . şi înapoiază lui Mel . . . aceste vestminte . . . ştiu că-ţi place s-o vezi singură . . . Eu *dorm* . . .

1. *My darling Bumby,* scria „din depărtări" actorul Bucur O. către Toma Bumbuc, scontez în primul rînd, cu vinovată satisfacţie, pe furiile ce te cuprind totdeauna cînd ţi se spune *Bumby*, dar ce să fac, nu sînt şi eu

decît un biet răutăcios, şi-i tare greu să te schimbi! Sper, totuşi, să nu te lovească guta! Sper, de asemenea că n-ai să pleci la Pago-Pago!

Tu, desigur, acum, în singurătatea şi izolarea Turnului de Apă, ai deschis de multă vreme dosarul „Marelui Joc", şi chiar de la distanţă mă îngrozesc că unul din cele mai negre capitole şi cele mai cinice pagini, mie-mi sînt destinate . . .

De la distanţă încerc să analizez prietenia noastră, trainică dar încîlcită: noi, nu e aşa, n-am avut niciodată mare încredere unul în vocaţia celuilalt, amănunt care, totuşi nu ne-a împiedicat să devenim buni amici. Cîteodată, dar în fond destul de des, încerc să prind, să intuiesc, să palpez, liniştea în care vă retrageţi voi cînd deschideţi un nou dosar, „liniştea Turnului de Apă" — i-aş zice eu, şi mă simt dezabuzat de atîta frivolitate şi agitaţie . . .

2. O, o, mîrîi Toma Bumbuc, e plictisit de agitaţie, asta prevesteşte o schimbare!

3. Ce e drept, continua Bucur O. (actorul), am trecut şi prin cîteva „mici" satisfacţii. La Paris, în sala Olimpia, a avut loc un recital al numelor celebre şi al „speranţelor". Închipuieşte-ţi am făcut cvartet cu Yves Montand, Aznavour şi B.B.!!! Ştii că n-am cine ştie ce voce, dar în astfel de situaţii nu vocea contează! Am fost invitat de onoare al unui club foarte select, iar a doua zi la şapte — pe aici nu se glumeşte cînd e vorba de afaceri — am continuat tratativele cu marele John Ford. Am parcurs scenariul în amănunt, e ingenios, plin de viaţă, umor, umor tipic yankeu, filmul se va numi, după cum ai şi aflat, „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday", un western care sper să se adauge suitei „clasice" a bătrînului Ford, suită din care fac parte capodopere ca „Întregul oraş bîrfeşte", „Diligenţa", „Informatorul", „Nu eu l-am ucis pe Lincoln", „Masacrul de la Fort Apache" etc.

Ştii cît sînt de ambiţios!

Ei bine, dragă *Bumby*, ambiţia mea, din care nu fac un secret, este ca acest film să fie cel mai straşnic dintre toate şi să încoroneze opera lui John Ford.

Am rolul principal: Rio Jim.

Kirk Douglas e Doc. Amica acestuia, pe care în film i-o cam suflu, va fi aleasă dintre următoarele star-uri: Doris Day, Audrey Hepburn, Tessa Fonda. Pentru rolul lui Doc mai concurează și Paul Newman, „băiatul cu cei mai albaștri ochi de pe ecranul american“, dar numai pînă ce intru și eu în horă — aceasta e remarca lui Ford. Înaltă societate! Greu să nu te apuce amețeala, unde mai pui că definitiv și titular deocamdată-s numai eu, dar pînă să apuc clipa asta, poți să crezi, m-au trecut toate nădușelile. Marele regizor la ușa căruia aici e înghesuială mare — cine nu vrea să filmeze sub bagheta lui? — a tras cu mine peliculă de probă cît pentru cinci filme a cîte două serii fiecare, m-am bătut cu pumnul, am tras cu pistolul și carabina Scharps cît toți marshalii și desperados-ii „frontierei“ la un loc, dar nici măcar o secundă n-am știut dacă ceea ce fac e cu folos sau fără, bine sau rău, Marele Regizor, impenetrabil ca moartea, m-a ținut în permanentă nesiguranță și teroare, pînă în clipa cînd, după o căzătură de pe cal, pe cît de autentică pe atît de reală, nici nu izbuteam să mă adun de pe jos, Ford s-a apropiat cu cîte un pahar în fiecare mînă și a mormăit, ce crezi că a mormăit, nimic alta decît okei, fapt ce valida titularizarea subsemnatului pentru rolul Rio Jim, fapt cu care nu se poate lăuda încă nici Kirk Douglas, cu gropița sa rotundă și faimoasă în bărbie, nici Audrey Hepburn (peste 40, dar să vezi cum arată!). „Colegii“ au aranjat pe loc o mică sărbătorire, expansivi ca niște draci în adolescență, mă felicitau, păreau sin-sin-sinceri!, însă Dumnezeu știe, n-am ajuns să-i cunosc prea bine încă pe acești oameni.

Mai pe înserat, unul din echipă, un scenograf sau cam așa ceva, Hamton sau Humton, se pronunță Hemtăn, m-a dus acasă și spre nesfîrșita mea uimire a proiectat cîțiva metri din primul meu film „Călimara lui Sonny“, și anume scena în care eu ridic paharul, zîmbitor, întrebînd-o pe Huguette, soția mea din acel film, dacă otrava ce a vărsat-o în băutură e suficient de puternică pentru a mă ucide fără chinuri. Glumeam, dar în realitate — realitatea filmului, — păcătoasa de Huguette într-adevăr turnase brucină (proaspătă, vorba ta) în paharul cu pricina: tu Bumby, idiot *mic*, desigur nu te-ai deranjat să vezi „Călimara . . .“, și totuși datorită ei am ajuns în grațiile Marelui Regizor.

Mă umflasem în pene, scena mi se părea perfectă, subtilă, dar Hamton sau Humton sau Hemtăn, sorbind limonadă, puse încă o dată secvența cu paharul, și apoi încă o dată, de vreo zece ori la rînd. Începea să mă irite. Acolo unde văzusem inițial perfecțiunea, descopeream „vicii ascunse“, și astfel, mai înainte ca Hamton să cuvînteze, am priceput ce vrea el cu mine. După ce proiectă de un milion de ori mica scenă cu paharul, începu s-o disece, milimetru cu milimetru. Nimic nu era bine! Ce, în felul acesta se ține în mînă un pahar? a fost una din întrebările sale? Dar cum, m-am revoltat, poate trebuia să-l țin cu fundul în sus? În felul acesta, replică afurisitul de Hamton se ține un pahar *la cîrciumă*, dar nu în film, boy! Și dă-i și dă-i! Mi-a făcut praf, nu numai afurisita de scenă cu otrăvirea, ci tot filmul, pînă ce am explodat: păi dacă sînt un nerod și jumătate, de ce a pus John Ford ochii pe mine? Dar ce-ți închipui, răspunse Hamton, eu de plăcerea mea am băgat în aparatul de proiecție nerozia asta și am revăzut-o de atîtea ori? Bătrînul (Ford, nota mea) mi-a poruncit să te iau în primire, iar acesta nu e decît începutul!

Nu mințea, dl. H., nu mințea, chiar nu mințea. N-a fost decît începutul . . .

Dar să nu uit — ultima bombă. Cine crezi că se mai interesează de mine? Hitchcock în persoană. Bătrînul șacal a zburat anume la Boston, unde se dădea „Călimara . . .“, iar după ce a văzut filmul s-a strîmbat lung, a declarat (pe propria sa răspundere!) că elvețienii se pricep la cinema așa cum se pricepe el la vaci elvețiene, dar că în „oroarea“ aia (făcea aluzie la „Călimară . . .“) apare și un actoraș care, sub îndrumarea sa ar putea să facă figură onorabilă. Din altă sursă aflu că meditează la o versiune modernă a „Portretului lui Dorian Gray“, și că m-ar vedea în rolul titular, cu condiția să dau jos cîteva kilograme.

Vom mai vedea. Pînă una alta e sigur că voi slăbi și fără eforturi speciale, sînt în picioare din zori de zi pînă la scăpătat, trudesc fără pauză, și ce-ți închipui că fac? Un profesor mă învață *să umblu*, să umblu ca un om, în general, și să umblu ca un om al westului, în toate stările posibile, treaz, beat sau chiar pe moarte... Alt profesor mă pisează, exasperant, cu *vocalele mele*, cam jignitor pentru unul care cunoaște engleza, numai că engleza e una, și *americana* asta „de film" e o limbă alcătuită din sumedenie de limbi, căci toate neamurile care au tăbărît peste aurul din Goldfield, Virginia City, Pike's Peak, South Pass, Coeur D'Alene, Klondyke, și-au adus contribuția, ca să nu mai vorbesc de indieni și de suculentele expresii mexicane.

Călăria! Cînd termin o partidă de călărie, sînt mai zdruncinat decît o clopotniță după un cutremur de gradul opt! Înotul! Tirul! Ei, și ce face omul din west într-un saloon? Trage în pianist? Se mai întîmplă, dar nu totdeauna, nu e obligatoriu, obligatoriu e să știi cum își mișcă el coatele, cum se așază la bar, la o masă de *faraon*, cum îl depistează pe trișor, sau cum trișează...

Toți regizorii din Elveția nu m-au torturat, cît a făcut-o un personaj mărunțel și aparent neimportant, care nu-și scoate pălăria de pe cap și trabucul din gură: nu-i convine *ceva*, ceva din *linia* surîsului meu. Și, ce să zic, într-un film ca ăsta abia dacă surîzi o dată, sau de două ori. Nu-i voie să surîzi, decît dacă mori, ca să arăți că ești un bărbat. Un hombre!

Da. Mereu e cîte ceva de corectat. Foarte bine!

4. Pînă acum, după cum cred că ai și observat, numai despre mine. Egoism actoricesc. Trag tare, foarte tare, sînt decis să fac ceva, și e cazul să mă grăbesc, am vîrsta magnificilor, supraviețuitorilor, nu mai sîntem „așa de tineri"...

Dar, în sfîrșit, cîteva cuvinte despre un alt magnific și supraviețuitor. La Paris am aflat despre marele premiu ce i s-a decernat doctorului Bucur O., și despre epopeea cam macabră legată de asta, — moartea academicianului acela francez.

Ziarele, ce să facă și ele, s-au oprit pe larg asupra cazului.

În legătură cu tizul meu, doctorul, calificativele oscilează între „mare om de știință, ilustru reformator al medicinii moderne, întemeietor al unei noi filozofii cu privire la terapeutică", și altele cu totul contrare, precum „cabotin", „farsor", sau mai știu eu ce...

5. Oricum, dragă Toma, el, doctorul Bucur O., are gloria pe care nu și-a dorit-o niciodată, dar pe care eu mi-o doresc. Paradox? Nu! Echilibru.

6. Prin gazete circulă comentarii, ce e drept foarte abstracte, cu privire la „marea lui experiență asupra vieții și morții" care ne va dezvălui enigmele fundamentale. Nu știu ce să cred, fiindcă n-am idee, după cum nici unul dintre magnifici și supraviețuitori nu cunoaște mare lucru în legătură cu aceasta. Am făcut un teanc de tăieturi de prin ziare pe care le aduc cînd mă întorc în țară, deși mă îndoiesc că prin asta îl voi impresiona pe doctor. Le aduc mai ales pentru voi, ceilalți.

Ți-am mărturisit admirația ce i-o nutresc doctorului Bucur O. Ți-am spus de asemenea că aș dori uneori să mă aflu în locul lui... (Nota mea, Toma Bumbuc: Oh, oh, asta prevestește o schimbare!) Continuarea epistolei:

Știu în același timp că și el, doctorul mă cam invidiază uneori în mare taină. Știu că tînjește după un pic de frivolitate. Știu că are momente cînd, asaltat de întrebări fără răspuns, ar dori să schimbe existența lui densă, gravă, liniștită — deși plină de seisme interioare — cu viața mea, să zicem ușuratecă. Dar eu îți afirm cu toată seriozitatea că e numai aparent ușuratecă. E o viață de muncă.

Da, acesta e un gînd care mă frămîntă cînd am un răgaz: fiecare din noi ar schimba unul cu celălalt!

Și, un alt gînd, o altă întrebare: în ce măsură vom fi mai fericiți știind totul despre viață și, mai ales, despre moarte?

Desigur, mai înțelepți vom fi! Dar înțelepciunea nu e neapărat legată de fericire!

Şi, mă gîndesc, dacă dezvăluirile pe care ni le va face eventual doctorul Bucur O. despre moarte, nu vor fi atît de nefericite încît vor anula orice fericire a vieţii?

7. Şi, după ce vom şti despre viaţă şi moarte *totul*, va mai exista vreun mister care să merite osteneala de a fi cercetat?

al tău,
Bucur. O. — pururi optimist,
în ciuda frămîntărilor enunţate!

1. După mulţi ani, prin 1990 sau şi mai tîrziu, Toma Bumbuc avea să-şi amintească: O adîncă tulburare îl cuprinse pe doctorul Bucur O. cînd i-am citit pasajele cu privire la „utilitatea marii experienţe" din scrisoarea actorului Bucur O.

2. Seara căzu mai devreme ca de obicei, şi cîteva clipe după ce căzu, cineva începu să calce scările Turnului de Apă. Nu putea fi altul decît doctorul Bucur O. — mi-am dat seama de la primii paşi, el are în mers un ritm egal şi eleganţă, iar o anumită elasticitate a genunchiului îl face aproape de neauzit.

Cu totul altfel abordează treptele Turnului de Apă Marele Şeik Rahman, el porneşte vijelios, sărind la început din patru în patru, dar pînă sus ajunge epuizat ca un vapor cu zbaturile rupte şi cazanele ferfeniţă. Dhimitrie (poetul) cînd vine la mine, se opreşte pe la cotiturile scării să arunce chibrituri sau biletele mototolite de tramvai, pînă ce nimereşte pălăria cuiva sau chipiul vreunui gardian. Raymond Regele Spionilor, grijuliu cu inima sa (gregară...) face cîte o pauză de treizeci şi cinci de secunde la fiecare douăzeci şi cinci de trepte. Ştefan cel Bigot şi Căposu au cam aceeaşi greutate, neglijabilă, totuşi cînd trec pe la mine toată scara zbîrnîie ca o strună plesnită, fiindcă au călcătura neregulată şi oarecum strîmbă — a nu se trage de aici concluzii în

privinţa caracterelor! În schimb nevasta Căposului, frumoasa canadiancă Sophie, pare că nici nu atinge scara cu piciorușul, pur şi simplu se prelinge; printr-o bizară coincidenţă aceeaşi călcătură felină o are şi Magda, secretara lui Căpăţînă-Căposu; şi cu aceasta mi-a scăpat fără să vreau amănuntul că această Magdă a venit în Turnul de Apă, şi încă a venit neînsoţită...

3. Stăteam deci cuminte, mirîndu-mă că se înserase atît de iute, fumînd pe îndelete, zicîndu-mi că în curînd, peste trei sau patru luni deschid dosarul „Marelui Joc", cînd pică peste mine doctorul. „Pică" e un fel de a zice fiindcă de fapt urcase. I-am pus o muzică — el adoră muzica totdeauna, în afară de momentele cînd pur şi simplu o detestă — însă el, privind întins, ca prin mine (martor mi-e Sathana, avea o privire nepămînteană, cum se zice) a spus doar:

— Jos e Geo.

— Foarte bine. I-a mai crescut urechea stîngă pe care i-am muşcat-o data trecută?

— Ia un pardesiu, sau nu lua. Mergem.

— Sau nu mergem...

Totuşi am mers, şi-n vreme ce coboram, doctorul îmi adresă întrebări, pur formale, sînt convins, şi eu i-am răspuns că-n ultimele zile umblasem pe coclauri împreună cu Dhimitrie (p.) să căutăm automobilul albastru, şi că găsisem un număr impresionant de hardughii albastre, liliachii, bleu-ciel, mov-deschis, şi chiar numai mov, dar că la volan nu se afla persoana căutată, Z. (de la zăpadă), ci neveste de profi univi, încrezute şi insuportabile, sau neveste de doctori, sau chiar doctori pentru care trecerea din viteza a treia în a patra e şi acum, după ani de şofat, un mare mister, sau gestionari cu musca pe căciulă şi priviri furişate, sau pipiţe sofisticate, nepoate de pianişti şi chiar de clavicenişti, care visează să se mărite şi apoi să divorţeze pentru a avea „regim de femeie care a fost căsătorită", sau, sau, sau... numai Z. cea mult căutată — nicăieri.

Îmi amintesc: tot umblînd aşa hai-hui, Dhimitrie (p.), căutînd prin buzunare o batistă, scoase cîteva foiţe mototolite pe care dădu să le rupă şi să le arunce. L-am

oprit. Îmi zise că are acolo cîteva note cu privire la *închisoarea ideală*, dar că între timp își schimbase părerea, așa că însemnările alea nu mai constituiau nimica pentru el. Le-am parcurs în grabă. Le făcuse, după afirmația sa, în timp ce fusese „întemnițat" de către Z. Foițele conțineau o sumă de idioțenii dintre care cea mai de seamă era următoarea:

„Un director de închisoare inteligent (aici i-am adresat o înțepătură cu privire la termenul inadecvat — director de închisoare!) i-ar scoate cu picioare în fund pe deținuți, să se ducă fiecare unde dorește, nu înainte de a-i fi prins de gleznă, gît, sau în fine, de orice altceva, un emițător automat care din sfert în sfert de oră să zică: „Nu uita că ești un deținut, nu uita că ești un deținut!" Aceasta ar fi *închisoarea ideală*...

— Ei bine, nu este aceasta, se opri Dh. (p.). *Închisoarea ideală* e dragostea.

L-am strivit cu o privire, de la înălțime:

— Idiot mic și trist, tu chiar ești amorezat de inexistenta Z.!

— Inexistentă?! Numai fiindcă n-o cunoști tu? răspunse poetul.

4. Zece minute mai tîrziu ne aflam la Institut. Bucur O. mă pofti să intru.

— Mi-e sete! am gemut.

— Am de toate, în cabinet, dar cu adevărat ți-e sete, sau ți-e teamă? mă cercetă întunecat doctorul Bucur O.

— Nu știu exact, am încercat să trag de timp.

Însă acesta era purul adevăr, îmi era frică! După ce am băut ceva, am aprins o țigară, pe urmă m-am dus la toaletă, am mai băut ceva, cu o altă țigară, mi-am dezlegat și legat șireturile de la pantofi, și am prins deodată mare interes pentru un panou: *„De dissectione partium corporis humani"*, însă Bucur O. mă luă de braț, necruțător:

— Dorința ta a fost *să vezi*, Toma, necredinciosule!

5. Ușa salonului „X" era păzită zi și noapte de un bărbat, iar în interior făcea de gardă cu schimbul, cîte un medic, dintr-o echipă de cinci specialiști aleși pe

sprînceană. Lumina slabă filtrată cu zgîrcenie din patru becuri de diferite culori crea o atmosferă de teroare. În capătul încăperii, pe un pat larg, un pat *special*, se distingeau două trupuri absolut nemișcate. Pe fețele acestor oameni lumina slabă scotea în relief caverne.

— Sînt morți? am șoptit.

— Nu, dar viața lor atîrnă de un fir de păr. Nu te apropia!

Medicul de gardă ne privi o clipă, îi făcu lui Bucur O. un semn al cărui sens îmi scăpa. Ochii mi se obișnuiră cu semi-întunericul. Am observat că între cele două trupuri nemișcate, șerpuiau tuburi, fire, alte legături. Unele dintre fire se prelungeau în aparate cu cadrane fosforescente. Nu-mi plăcea. Nimic nu-mi plăcea din cele ce se petreceau acolo. Curiozitatea ce mă mistuise atîta vreme cu privire la „marea experiență", mi se topise. O durere se instalase în mine, aș fi vrut să ies cît mai repede. Nu mă mai interesa nimic, nu mă mai interesa „marea experiență".

— Asemenea „încercări", în principiu nu se fac, vorbi cu glas scăzut Bucur O., și ochii lui de obicei luminoși, se căscară asupra mea îngrozitor de negri, le interzice deontologia, fiindcă... eh, ar fi o mulțime de motive, dintre care principalul e că ating misterul fundamental... însă mie-mi este permis fiindcă *eu sînt un geniu*... De altfel, numai trei oameni știu exact, cam ce fac eu aici. Ceea ce fac eu aici, e ca o justificare pentru „Marele Joc", dosarul căruia vrei să-l deschizi... Inchiziția m-ar condamna pentru vrăjitorie, iar un tribunal modern poate pentru cruzime.

— De ce? Ai sacrificat viețile celor doi?

— Mult mai rău, șopti Bucur O. De nu știu unde venea o rază de lumină, albindu-i fruntea.

— Ce poate fi mai rău?

— Le-am prelungit viața *fără speranță*.

— Ar fi fost de datoria oricărui medic, nu văd nimic special...

— Ei mai supraviețuiesc doar *unul prin celălalt*. Poți să înțelegi așa ceva?

— Parțial, am răspuns, ștergîndu-mi cu dosul palmei fruntea umedă

— S-au mai făcut experiențe asemănătoare, dar eu sînt primul care merge *pînă la capăt*. Vei afla de îndată ce înseamnă a merge *pînă la capăt*. În rezumat, ar trebui mai întîi să pricepi că organismele lor trăiesc de cîtva timp în comun. Fiecare trup are unele organe bolnave, ieșite din funcțiune, extirpate, funcțiunile lor fiind îndeplinite de organele tefere ale celuilalt trup. Ai să înțelegi mai ușor dacă-ți voi spune că inima celui din dreapta lucrează pentru amîndouă corpurile.

— E în stare s-o facă?

— Da, însă numai dacă e ajutată.

— Formidabil!

— Nu, Toma, formidabil e altceva. Am reușit să reunesc activitatea celor două creiere. Ele pot gîndi *împreună*, pot colabora, ca și cum ar fi două părți ale aceluiași întreg, dar în același timp fiecare-și păstrează o anumită independență pentru propriile gînduri. Numai că — fii atent! — și cealaltă parte, celălalt cap, celălalt creier, poate să cunoască gîndurile confratelui, participă la ele, ca și cum ar fi propriile sale gînduri, aceasta e latura genială a intervenției mele, care deschide o fereastră largă spre . . .

— Spre?

Doctorul Bucur O. mă privi grav și tăcu. Am zis:

— Spre niște abisuri interzise, poate . . . Cam sinistru, doctore!

— Da, într-un fel, cam sinistru . . . *pentru voi*.

— Dar pentru tine?

— Eu sînt un *cățărător*, Toma!

— Vorbe! Tot nu înțeleg. De unde știi cum acționează și reacționează creierele . . . victimelor tale?

— În primul rînd, nu sînt victime. Marii savanți de odinioară își inoculau vaccinurile nou preparate, cu riscul vieții.

— Da? Atunci de ce nu iei locul unuia dintre aceștia?

— Pentru două motive: unu, sînt perfect sănătos, *prea* sănătos, și, doi, n-aș putea să urmăresc experiența, să trag concluziile. Cum cunosc reacțiile *pacienților?* Aparatele îmi comunică o parte din date. Restul e intuiție . . .

— Genială, desigur . . .

— Da, genială, Toma. Altfel nu se poate. Din vreme în vreme provoc ambilor pacienți perioade de acută luciditate. Scurte perioade, pentru a nu-i obosi. În acest răstimp, dacă pun o pagină scrisă în fața ochilor celui din dreapta, cel din stînga poate citi *fără să vadă*. Vede cu ochii celuilalt. Raționează cu mintea celuilalt.

— E diabolic.

— Poate că ai dreptate.

— De ce faci toate acestea?

— Tot n-ai înțeles?

— Încerci, totuși, să le salvezi viața?

— Dar ți-am spus! Nu există scăpare pentru nici unul din ei. Cel din stînga, probabil, va deceda primul, iar cel din dreapta îi va cunoaște gîndurile și-mi va transmite procesele mintale pînă în ultima clipă . . .

— Pînă în ultima clipă! Și, poate, chiar și *după?*

— Da, dacă există un *după*.

— Tu speri să existe?

— Nu sper. Sînt un savant. Dar aș dori să existe. Tu n-ai dori?

— Și dacă unul din ei moare, celălalt va supraviețui multă vreme?

— Nu. Cîteva minute.

— Cîteva minute! Mult! Oricum, el *va trăi* două morți. Va muri de două ori! E dur! E crud!

— Toate marile experiențe au latura lor de duritate și cruzime. Privește biologia. Privește medicina. Privește istoria. Da, unul din ei va muri de două ori.

— Nu-mi place. Nu-mi place, doctore. Să fii ars pe rug, de două ori . . .

— E partea *incorectă* a experienței. Dar cea mai importantă, afirmă Bucur O., alb, cu obrazul ca piatra. În urma noastră ușa salonului „X“ glisă fără zgomot. Definitiv. Pentru mine. Știam că n-am să mai revin acolo. Nu sînt un savant. Nu sînt un Bucur O. Respect enigmele. Iubesc enigmele. Dar *mă tem de enigme dezlegate!*

6. În cabinet, Bucur O.: — Ce părere ai?

I-am comunicat părerea. I-am spus că ninge, și va ninge iar, că e în firea lucrurilor să ningă mereu, că, sub privirea înghețată a șarpelui, aș mai bea un whisky, însă doc-

torul, după ce-mi dezvăluise o parte din gîndurile sale, nu mai avea poftă de prezența mea și, politicos, dar ferm, mă conduse pe scări pînă la automobil.

— Geo, du-l te rog pe domnul Bumbuc acasă... sau oriunde dorește dumnealui... După aceea ești liber.

Grozav tip, doctorul, am gîndit. „Sau oriunde dorește dumnealui..." La cîrciumă, la Operă, la Turnul de Apă, sau chiar pe Lotrului 17, unde Mel... îmi va servi o cină bună și-mi va plăti la nevoie chiar și taxiul către casă. Dar la gîndul că aș putea să dau acolo de infamul Be Haș, mi se făcu o lehamite. Am tras la rădăcina Turnului de Apă și l-am întrebat pe Geo dacă nu vrea să bea un păhărel cu mine, n-aveam nici un chef să rămîn singur, doar cu Androtancus, șoricelul „Sucursalei din Nord", însă șoferul lui Bucur O., corect, mă refuză. Tipii ca el totdeauna te refuză.

Am format numărul de telefon al lui Raymond, Regele Spionilor.

— Mă băiete, am zis, noi amîndoi am fost toată viața afoni. Haide să ne afiliem unui cor și să cîntăm. Îmbracă-te iute!

— Toma! Tu te-ai sonat !Ia lasă-mă-n pace!

— Nu aud ce zici. De ce răcnești atît de încet? Cum?

— Ascultă, nevastă-mea a răcit, are febră, doarme acum, nu vreau s-o trezesc. Du-te dracului.

M-am dus. Ce era să fac? M-am dus. Pe borurile pălăriei mi se depusese un strat subțire de zăpadă. Am scuturat-o, mi-am procurat un taxi și am intrat la teatru. Era tîrziu. Actul al optulea sau al nouălea. De fapt piesa se sfîrșise. Comedia s-a sfîrșit. Commedia e finitta. Pagliaci.

Am trecut prin cordoane fluturînd o legitimație oarecare. Dintr-o lojă teatrală am trecut în revistă ce era de trecut în revistă. Nu era nimic de publicat în revistă. De trecut, poate.

Deci, am trecut în revistă trei făpturi de sex opus mie, făpturi ce ocupau scaunele din față. După care, am aruncat o privire și spre scenă. Pe scenă se dădea o piesă. Firește că o piesă, nu o ciorbă. Dar poate că era o piesă-ciorbă, nu mă pot pronunța exact. Chiar, nu mă pot. Eram obosit. Mă gîndeam la destin. Mă gîndeam că viața

ne este una singură, și dacă nu grijim, iese o viață-ciorbă. Măcar de-ar fi o viață-ciorbă-pescărească, suculentă, dar nu, dacă nu grijim, iese o viață-supă de chimen, fără gust. Iar piesa asta... Un personaj comenta recolta de sfeclă de zahăr care ar fi putut să fie mai bună, dacă... Alt personaj, cu pălărie, se-mpiedică de ceva și plonjează pe masă, nu știu dacă din greșeală, sau așa cerea *textul*. A fost singurul moment interesant, după care

o mînă înarmată, subțire, ca un desen în peniță
începu să se miște în dosul ferestrei,
răsunară două împușcături și *cineva*
se prăbuși.
Rumoare. Asasinatul acesta era împotriva
mersului general al acțiunii. Dacă era
o crimă adevărată?

Dar pe mine nu mă mai interesa nimic, de cealaltă parte a sălii îl observasem pe fatidicul Be Haș! Nu stătea în cap sau mai știu eu în ce, însă cu cine era! Cu Magda, secretara lui Bucur O. Haide, se menține în familie, mi-am zis, cu răutate. Ha! Bine! Bine! Zece minute mai tîrziu mă aflam pe Lotrului șaptesprezece. Melania îmi deschise, se prefăcu a fi bucuroasă că mă vede. I-am trăncănit despre de toate, și printre altele, fără nici un comentariu, pe cine zărisem acolo, la teatru. Nu păru impresionată. Zise doar „Oh!". Uimitoarea mea Mel...! Și adăugă în treacăt: — Eu le-am făcut cunoștință. Mă bucur pentru ei, erau prea singuratici amîndoi!

7. Melania m-a întrebat dacă rămîn să cinez cu ea. Am răspuns nu, pretextînd ceva, nu mai știu ce. Cum să-i mărturisesc că așa, povestea nu mai are haz. Cum să recunosc că îmi *lipsea* Be Haș?!

8. Veniră seri și zile. Și trecură. Mă gîndeam că, peste un an, doi, o să-mi scuip în palme și-o să deschid dosarul „Marelui Joc". Orologiul meu cel vechi, moștenit de la locotenentul Kalendula, îmi șoptește mereu că ar fi multe la care trebuie să mă gîndesc. Și nu numai orologiul. Chiar și Androtancus, șoricelul „Sucursalei" din Nord", catadixește să-mi dea sfaturi! Cît e de simplu să dai sfaturi, chiar și pentru un șoarece.

Or să vină prietenii să mă prevină: ai grijă! Cîte încurcături, cîte confuzii se pot naște, mai bine amînă... renunță, cine știe ce daune poți să aduci carierei fiecăruia dintre magnifici și supraviețuitori! Cariere în plină desfășurare. Iar Bucur O. îmi va șopti iarăși: „... în ultimul bombardament, din ultima zi, din ultimul ceas, din ultima secundă, a ultimului război..."

Și toate aceste intervenții, sîcîitoare intervenții, poate vor înclina pîrghia lașității mele și, luînd mina unui om preocupat, dar în realitate punînd pe goană toate gîndurile, am să mă duc la pescuit dincolo de Dîmbul Morii, iar în cap are să-mi sune numai vîntul, a pustiu. E greu să trăiești, e greu să fii om. Dar șoarece?

La ceasul acela, cred, marea experiență a doctorului Bucur O. se va fi consumat și, cunoscînd totul despre viață și despre moarte, va umbla palid pe străzi murmurînd halucinat termenii unei noi experiențe, poate și mai abisale. Dar ce poate fi dincolo de viață și de moarte, mai sus sau mai jos? Care adevăruri?

Adevărul despre dragoste, poate?

Aș, simple speculații.

Și-apoi, de-aș fi măcar mai înțelept!

Sau, să prefer înțelepciunii, o scînteie, numai una, de geniu? Iată cît sînt de deștept! Ca și cînd doar atît aș avea de făcut, să aleg între înțelepciune și geniu!

9. *Cenușiul*, nu culoarea, ci insul acela penetrant ca umezeala, începu iarăși să dea tîrcoale magnificilor, supraviețuitorilor.

Se petreceau tot felul de lucruri. De pildă, o mîță, altfel odihnitoare, se prefăcu în zmeu și teroriză timp de trei săptămîni o grădiniță de copii, într-o pivniță. Androtancus, șoricelul, se pomeni mieunînd, — dar îi trecu repede. Orologiul lui Toma Bumbuc se opri — fără motiv — și un singur individ din tot orașul se angajă să dreagă acea relicvă, un „armurier" pe nume Hrwaszartanowicz, ce-și avea firma peste drum de Filologie.

Într-un foarte scurt interval critica de specialitate semnală (cu seriozitate) încă *aproape* treizeci și șapte de genii.

În tot acest timp *Cenușiul*, nu pierdea o secundă, umbla de colo-colo.

10. Posturile de radio anunță că a mai fost deturnat un avion — undeva în Apus, și tot pe-acolo un individ sîngeros cutreieră prin noapte și rade tot ce întîlnește în cale, mai ales roșcatele. În legătură cu aceasta, un celebru detectiv britanic a declarat: He!

Marele Șeik Rahman șade nemișcat în fotoloiul său directorial, rumegînd noutățile. În birou nu e nimeni, iar el își examinează mîna, surprins, cu ochi de specialist. Lucrurile mari te împiedică să observi cele mici, dar fără cele mici, n-ar exista cele mari... pfff!, ce de repetiții, parcă ar fi o frază *modernă* din Ștefan cel Bigot.

În sala de alături fac anticameră la importantul director de grupuri de șantiere trei, patru sau chiar cinci persoane, toți cu afaceri presante, desigur.

Magda, secretara:

— Domnule director! Ce fac? Pe cine să introduc?

Barba Șeikului nici nu clintește. Mîna lui dreaptă, cu degetele rășchirate, stă lipită de o mapă neagră. Mîna e grea, păroasă, degetele, fără inele, ușor curbate, puternice, se sprijină pe burice, iar al mare e puțin întors către interiorul palmei. Colosală construcție — mîna omenească, și plăcut e să te concentrezi uneori asupra propriei tale mîini, minunîndu-te cît e de armonios și ingenios alcătuită.

— Magda!

Ea nici nu-și trădează surprinderea, deși e surprinsă. Aici Magda e „doar" doamna Coman, iar el domnul director; într-adevăr, unui om atît de masiv, atît de puternic, și mai ales cu o asemenea barbă, trebuie să i te adresezi ceremonios, altfel barba se zburlește.

— Magda, îmi vine să gem de încîntare... pur și simplu sînt încîntat... ia privește, am două mîini, două, atît de perfecte, construite inginerește, poți să mă crezi, că mă pricep, construite cu economie și generozitate în același timp.

Trăsnitul! se cutremură secretara, pururi glacială. Auzi... are mîini! Cine n-are? Ce mare scofală mai e asta? Numai de nu le-ar *folosi* iar... ca atunci, cînd m-a

întors încet pe fotoliul acela cum a făcut prima dată, de nu m-am putut împotrivi o secundă, în timp ce sala de așteptare gemea de ingineri, de specialiști, și dintr-o clipă într-alta trebuia să pice și o delegație...

Totuși, totuși, adevărul e că se împotrivise, invocînd motivele de mai sus, iar el, în treacăt: ce pot să-mi facă? Sînt prea *mare* în domeniul meu, și apoi, ca să muncim cumsecade, trebuie, din cînd în cînd să ne *relaxirîn*...

— Cine mai așteaptă acolo? se ridică brusc barba Șeikului.

Magda citi din carnețel:

— Contabilul Catană, de la I.C.P.U.E.C., doi băgători de seamă, soția lui Cheresteș și, în sfîrșit, un individ cenușiu.

Marele Seik holbă ochii — și așa holbați: — Invidid cenușiu?

Magda drese o cută a fustei.

— Da, domnule director, termenul e poate livresc, dar e singurul potrivit. Un individ al dracului de cenușiu. N-a spus nimic, nici cine este, nici de unde vine, din partea cui...

Marele Șeik medită:

— Hm. Nici moartea nu zice nimic, nici cine este, nici de unde vine, și din partea cui... Da, Moartea, surioară...

Marele Șeik Rahman ridică țigara uitată pe marginea scrumierei să vadă dacă se stinsese. O strivi, înșurubînd-o încet.

— Un *Cenușiu*... Bine. Lasă-l să intre. Să vedem ce naiba vrea. La o adică, îl aranjez eu. Își mîngîie barba, meditativ. Repetă: Să intre *Cenușiul*... îmi plac cei care nu spun cine sînt și din partea cui vin...

11. Magda pluti cu eleganță către ușă, lumina se aprindea și pălea pe pulpele mîngîioase, și-n timp ce ieșea, Marele Șeik scoase dintr-un loc ultrasecret, adică din sertarul biroului său, o sticluță cu ceai, din care sorbi scurt. De plăcere, perii brațelor i se ridicară. Aprinse un trabuc, la fereastră, mereu cu spatele către ușă, dar cînd trunchiul său mare se roti, avu o foarte neplăcută tresărire, umerii puternici se scuturară și doar cu mare

greutate își astupă un sughiț. Individul cenușiu, *Cenușiul* intrase — cum? — neanunțat, neauzit, și înaintase neauzit, *în unghii* poate, iar acum se instalase impertinent în fotoliu, urmărindu-l atent pe Marele Șeik, cu ochi injectați, roșii, cum să vă spun, cenușii totuși, înconjurați de perii cenușii ai bărbii sale de o săptămînă.

— Bună ziua! salută Marele Șeik, aproape strigînd, încă sub efectul surprizei, și parcă bănui că nu va căpăta un răspuns la salut — și chiar nici nu căpătă. *Cenușiul* — ce vîrstă?, vreo cincizeci?, cine știe! — purta un loden cenușiu, ros și jegos, pantaloni gri cu manșeta îngustă și unsuroasă. Gulerul cămășii se jegoșise și el. Nu-și aruncase de pe cap pălăria, nu părea că are de gînd s-o facă. Nu dădea semne de nervozitate. Nu dădea semne evidente de demență. Nu părea că venise să se milogească ci dimpotrivă, să ceară, să pretindă, să poruncească. Da. Chiar, da.

— Prea bine! Marele Șeik scutură scrumul țigării. După ce-l scutură mai zise o dată prea bine și încercă să fie ironic. — Ei bine, desigur ați venit cu propuneri interesante. Ce facem? Construim un baraj *pentru vid?* Fondăm un club al tăcuților, al cenușiilor?

— Am nevoie de actorul Bucur O.! bufni necunoscutul cu voce groasă și r a r ă, de parcă i-ar fi dat drumul prin hornul afumat și imens al unui transatlantic, și așeză pe biroul Șeikului o mînă îngustă, cenușie, cu unghiile crescute și murdare. Rahman îl privi în ochi și se îngrozi *fără motiv*. Ceea ce nu-l împiedică să rămînă sarcastic.

— Da? Aveți *nevoie* de actorul Bucur O.?! Vă închipuiți că-l păstrez aici într-un *safé?*

Adulmecînd, Marele Șeik încerca să perceapă a ce miroase individul, a urină sau a parfum grețos, concentrat, de trandafir?

— Îmi veți spune *neapărat* cum pot da de el! Sînteți în relații.

— De amiciție, preciză Șeicul. Și întrebă: Dar dacă-ți trag un pumn în nas, stimabile?

— N-ar folosi la nimic.

Marele Șeik apăsă pe butonul interfonului. — Doamna Coman, ești bună să mi-l dai pe fir pe doctorul Bucur O.?

Cenușiul, în lodenul său cenușiu, ațintea o privire de rechin operat la vezică.
— Doctorul Bucur O. la aparat! vesti Magda-secretara.
— Așa ușor?! Alo! Doctore, ascultă dragă... da, eu sînt, Rahman, ascultă dragă, cred că ești persoana cea mai indicată să mă lămurești cam în ce punct al globului se află în clipa de față tizul tău, actorul...
— Dar cine se interesează de el? răsună foarte puternic în receptor glasul doctorului, atît de puternic că și *Cenușiul* nu pierdu o silabă.
— Ei, cine, mîrîi Șeikul, privindu-l de sus pe *Cenușiu*. Un individ oarecare, nu-l cunosc...
— Atunci mai bine să nu-i divulgăm adresa actorului, se auzi glasul doctorului Bucur O.
— De ce? Actorul e invulnerabil și... oricum, el e o mîndrie a noastră a tuturor. Nu?
— Desigur. Ei bine, actorul e undeva în California.
— Atît de aproape? Ai auzit stimabile, i se adresă „oaspetelui", undeva în California, dă o fugă pînă acolo dacă-ți dă mîna.
— Îmi *dă!* Unde anume în California? întrebă *Cenușiul* cu glasul său dur și lipicios.
— Ce se întîmplă, cu cine conversezi? întrebă doctorul Bucur O.
— Cum cu cine, cu *subiectul*... Nu știu cine e că nu s-a recomandat, dar poate că e un producător de filme din Pago-Pago, vorba lui Toma Bumbuc. Da... se află în biroul meu, aude toată conversația, nu e obligatoriu să-l înjuri... în fine, să nu-l înjuri prea aspru... că pare sensibil.
— Nu-l înjur. N-am obiceiul. Actorul se află — de ce te prefaci că nu știi? — la Hollywood, turnează un western cu John Ford: „Rio Jim împotriva lui Doc Holliday". Va lipsi o vreme. Din California e posibil să plece în Argentina.
— Argentina Timar, blonda care înjură suculent, amica lui *Bumby?*
— Te-ai apucat să bei atît de dimineață?
— Nu e dimineață. Cînd ne mai vedem, doctore?
— Știi ce, Rahman? Spune-i tipului să dea o raită *peste meridiane*, în căutarea actorului, dacă nu-l găsește, oricum îi va folosi, călătoriile, se zice, vindecă obsesiile.
— Nu știu dacă e un obsedat. Poate că e chiar nebun, dar nu-mi pasă. Tu cum te simți ca laureat al premiului „Ambroise Paré"?
— Știi că-i adăugăm Institutului o *aripă*. Zilele acestea va trebui să mă consult cu tine.
— Oricînd și cu plăcere, doctore, cu plăcere... Complimente Melaniei...

12. — Ați auzit, se întoarse Marele Șeik Rahman către *Cenușiu*, ați auzit unde se află actorul Bucur O.... totuși, cu cine am onoarea?
Individul parcurse, dintr-un elan, distanța pînă la ușă, înțepeni acolo, întoarse către Șeik un obraz ascuțit și țepos:
— Eu sînt actorul Bucur O., domnule! Transmiteți-i prietenului dv. că dacă nu încetează acest joc, îl ucid! Îl ucid!
Magda-secretara își lipi pîntecul de marginea biroului și se aplecă spre Șeik confidențial.
— Știți ce a făcut cînd a ieșit?
— Nebunul acela?
— Chiar cred că e nebun. Mi-a aruncat pe masă o hîrtie de o sută de lei.
— Ha! Și a spus ceva?
— Ceva destul de ciudat, dacă am înțeles eu bine. Cam așa: Vă învăț eu cum se cîntă „Sucursala din Nord", cu orchestră, solist și cor, măști afurisite!
— Iar tu?
— I-am aruncat suta în obraz. Era mototolită, murdară și... cenușie.

/// /// ///

1. Sus cortina.
După un scurt antract, „Marele Joc" continuă.
Poate că în secolul următor, orașele modernizîndu-se din ce în ce, vor renunța la anacronicele Turnuri de Apă, și atunci, mă întreb, ce vor face aventurierii călători ca

locotenentul Kalendula, visătorii răutăcioşi de teapa lui Toma Bumbuc, ratonii melancolici, urmaşii lui Androtancus, şoricelul „Sucursalei din Nord“, ce vor face, unde se vor adăposti? Chiar, unde?

2. Îţi mai arde de glume, Toma Bumbuc, în loc să-ţi smulgi părul din cap de disperare că nu vei afla niciodată totul, şi nici măcar „ceva“, despre steaua dublă „Y Leonis“, care străluceşte (perioada ei de frivolitate), apoi se stinge (perioada de modestie), şi iar, şi iar...

3. Dhimitrie (poetul) pîndea factorul poştal. Aştepta ca Z. (dela zăpadă) să-i expedieze „facturile“. Ele întîrziau. Da. Cînd ai dori să plăteşti, facturile nu mai vin, iar cînd nu ai cu ce plăti, grămadă.

4. Cortina sus. O întrebare. Bucur O., cum reuşeşti şi de ce te încăpăţînezi să rămîi veşnic tînăr?

— Încerc să-ţi răspund, domnule. Permite-mi să dezvolt o teorie pe care ia-o cum doreşti şi chiar cum nu doreşti — observi ce libertate de gîndire îţi dau? Oamenii, spectatorii, rămîn dezolaţi cînd constată, de obicei pe neaşteptate, că actorul preferat s-a... fanat, şi abia atunci au revelaţia propriului apus. Generaţiile au îmbătrînit, sau au murit, împreună cu William S. Hart, Mary Pickford, Rudolph Valentino, Olivia de Havilland, Danielle Darieux, John Wayne, vor îmbătrîni sau vor muri, în continuare, cu Jean Marais, Gerard Philipe, Paul Newman, Anthony Perkins... Oamenii au dezgustătorul obicei de a-şi lua drept oglindă cîte un blestemat de actor, se agaţă de destinul lui, se sting împreună cu el. De aceea, îţi spun, *amigo*, vedeta nu are voie din punct de vedere moral să îmbătrînească şi să moară, fiindcă, împreună cu sine, trage mii şi mii de oameni în abis.

— Instructiv ceea ce spuneţi, mister Bucur O. Însă aţi descoperit oare mijlocul de a preveni ridurile, decrepitudinea? Moartea?

— Poate că da, domnule, ripostă cu macabră seriozitate Bucur O. În primul rînd, eu sînt un magnific şi un supravieţuitor. Sensul acestor termeni, chiar dacă ţi se pare obscur, n-am intenţia să-l comentez. Comentează-l d-ta.

Dacă poţi. În al doilea rînd, după cum ştii, mă pregătesc să-l interpretez pe Dorian Gray...

— Şi-n locul Dv., vă îmbătrîneşte portretul, d-le Bucur O.?

Actorul surîse larg, dar îngheţat. Pe reporter îl trecură fiorii.

— În locul meu îmbătrîneşte doctorul Bucur O., dacă poţi înţelege aşa ceva, mister...

Se auzi glasul puternic al Marelui Regizor:

— Toată lumea la posturi! R E L U Ă M!!!

— Trebuie să plec, mi-a făcut plăcere, good bye, făcu actorul Bucur O., încheindu-şi bluzonul.

— Un moment! Mister Bucur O.! Cine este doctorul Bucur O.?

5. Proiectoarele măturau platoul de filmare. O mînă înarmată, subţire ca un desen în peniţă, se strecură pe fereastra saloon-ului ca o tentaculă. Răsunară două împuşcături, Rio Jim bătu aerul cu braţele şi căzu.

— Hei! Nu! Cine se joacă acolo? răcni John Ford. Ce-i cu teatrul ăsta de prost gust? Nu *aici*, nu *acum* se moare! Sus, Rio Jim! Eşti dar vag atins, *numai* două gloanţe, şi unde? În stînga pieptului, nimica toată, *nici nu ştii că eşti rănit*, te ridici, te arunci în spatele diligenţei, continui înaintarea tîrîş... Hei, Rio Jim, ce s-a întîmplat, de ce nu te ridici? Nu mă auzi?

6. În atenţia tuturor: HEI, CE S-A ÎNTÎMPLAT, NU MĂ AUZI?

7. În atenţia tuturor: Ce s-a întîmplat? NU MĂ AUZI?

8. Amintirile lui Dhimitrie (poetul) din lumea ireală. Secretara Magda, cu ochii ei verzi, cu torsul ei albastru, îi înmînă un plic galben cu bani, drepturi de autor din mai multe surse. În absenţa poetului se strînsese o sumă ce căpătase pe parcurs denumirea de „Thezaurul lui Dhimitrie (poethul)“ — cu patru haş, precum observaţi. În perioadele de leftereală băieţii visau la acel „thezaur“, îi cereau Magdei mici împrumuturi, dar, credincioasă celui

absent, secretara, unduindu-şi talia de vampă, rămînea pe poziţii.

Era dimineaţă, încă nu venise nimeni, muştele abia se dezmorţiseră, telefonul nu suna. Dhimitrie (p.) rămase cu ochii la panglica albă din părul ei negru, iar Magda cercetă îndelung noul semn particular de pe figura poetului, cicatricea subţire şi zimţată ca un fierăstrău şi ajunse la concluzia că e very sexy. Dh. (p.) întinse mîna să-i cuprindă un pic talia, ea se feri, în schimb îşi dezlegă limba pentru a-l pune la curent cu noutăţile: K. H. şi P., fuseseră înlocuiţi, V., W. şi Q. pregătesc ceva, premiul cel mare îi luase R., O. se certase cu X., sau viceversa, M. şi cu P. s-au împăcat şi pupat, se anunţă o nouă grupare în jurul lui T., care urmăreşte să-l pună în umbră pe A., însă nici A. nu stă cu mîinile-n sîn, are în jurul său o falangă dură de poeţi delicaţi. Avangardismul în declin, în ascensiune extravandismul. Ce simpatic, comentă Dhimitrie (p.).

9. Magda adăugă: — În afară de asta, pe tine te caută, personal, un ins cu apucături ciudate. Vine tot timpul, mai ales cînd nu te aştepţi. Ce fel de apucături? Are baston, mai bine zis un fel de cîrjă galbenă, poate bambus, sau din ce s-or fi făcînd aceste cîrje grele, urîte, ca nişte cîrlige, cu noduri, de parcă ar fi oase, cu toate că el, vizitatorul acesta permanent, nu e foarte bătrîn, ci mai mult uzat, ros ca de toate moliile lumii, şi e, cum să-ţi explic, foarte foarte cenuşiu, pantalonii mai ales, sînt *deosebit* de cenuşii, largi, cu manşeta îngustă, cu...

Dh. (p.) o întrerupse: — De ce nu scrii romane, Magda. Ai putea *compune* unul în mai puţin de trei luni, eu aş instala virgulele necesare...

— Ce drăguţ e că-mi spui pe nume, scumpule! Magda! Mi se pare ciudat. Nimeni nu-mi zice Magda, parcă ar fi un nume damnat, ci „fetiţo“ „dulciţo“, „micuţo“, „floricico“... Sînt eu fetiţă, sînt dulce, sînt micuţă, sînt floricică! Şi ştii ce face?

— Cine ... fetiţo?

— Omul cenuşiu. Îşi agaţă „cîrligul“ în cuier, pune şi pălăria în cuier, peste „cîrlig“, are un păr cenuşiu, lins, o cîrmeşte spre chiuvetă, se spală îndelung pe mîini după

care se şterge cu prosopul *meu* (am ajuns să-l schimb în fiecare zi!) pînă ce palmele i se usucă-n aşa hal că atunci cînd începe să le frece — le freacă mereu! — iese un sunet ca de pergament mototolit, iar pe mine mă apucă spaima că i se va aprinde pielea. Da, îşi freacă palmele şi se uită îndelung prin birou parcă ar căuta pe cineva ascuns prin colţuri sau sub mese...

— Şi nu s-a găsit un bărbat în redacţie care să-i tragă un pumn în nas?

— Închipuieşte-ţi, nu.

— Eu voi fi acela. Eu îi voi trage un pumn în nas.

— Nu ştiu. Nu cred. Tipul se uită la tine cu o privire... Are în el o forţă, are ceva înfricoşător.

Magda tăcu, se duse la oglindă.

— Păpuşa mea, tu eşti o fată atît de drăguţă. Cum de nu te-ai măritat încă?

— Vezi! Ai şi renunţat să-mi spui pe nume. Păpuşă! Dar tu, nu mai sugi ace, te-ai schimbat într-atîta chiar?

— N-am renunţat. Ai unul proaspăt?

— Pe urmă, oricine s-ar afla în încăpere, omul cu bastonul, însă fără baston, înaintează ţintă spre mine, cu mersul lui de noctambul (parcă ar luneca pe şine) şi întreabă de domnul poet Dhimitrie. Nu se impacientează că nu te găseşte. Iese, uitînd bostonul sau pălăria. Le uită premeditat...

— Premeditat! Ai învăţat încă un cuvînt, puicuţo.

— Eşti idiot, Dhimitrie. Se întoarce peste un ceas, două, să-şi recupereze bastonul (de care nu are nevoie) şi întreabă încă o dată de tine. Dacă mă mărit? Nu, nu mă mărit. Nu zic că n-aş vrea, însă dacă-mi face curte unul cu intenţii serioase şi află că lucrez ca secretară, şi unde, la ăia, la poeţii „ăia neserioşii“, intenţiile sale serioase devin neserioase, şi-atunci îi dau papucii. Tu ştii că în fond sînt foarte cuminte. M-am înscris, ştii, pentru o excursie la Veneţia...

— Dă-o-ncolo, se scufundă, ce nu ştii? Dacă se scufundă cu tine?

— Nu-s eu atît de grea, băieţaş. Nu te înspăimîntă individul cenuşiu cu baston galben?

— Încă nu. Nu cunoşti o fată, o roşcovană-aurie care să aibă un automobil albastru?

— Să mă gîndesc... Nu. Ia stai. Soră-mea cea mare are automobil, dar e brunetă, şi Skoda ei este albă.

— Nu te prosti... Magda. Îţi merge bine ceasul?

— Da. Întîrzie doar.

La şi un sfert fix intră val vîrtej Toma Bumbuc, privi pendula:

— Am întîrziat, mormăi ca pentru a se scuza, deşi nu-l acuza nimeni, dar m-a vizitat în Turnul de Apă un ins ţăcănit care se interesează de Bucur O., actorul, şi de tine, Dhimitrie. În ultima vreme interesul pare să-i fi trecut definitiv asupra ta, poete. Mă plictiseşte teribil, mai ales că mereu îşi uită cîte ceva, şi revine.

— Îşi uită bastonul galben?

— Care baston? N-are nici un baston. Îşi uită servìeta în care, ştii, m-am uitat din pură curiozitate, că nu se închidea ca lumea, ţine un teanc prăfuit de note muzicale, o mască, şi atît. Îşi uită şi umbrela.

— Atunci nu e acelaşi, decretă Magda. Cel care vine aici îşi uită bastonul. N-are umbrelă, n-are servietă. Are pălărie.

— Da? Vine în fiecare zi?

— Aproape. Înainte de sosirea redactorilor.

— Staţi puţin! exclamă Dhimitrie (p.), cuprins de o mare idee. Precis că este emisarul ei. Unde pot da de acest om?

— Emisarul cui, zăpăcitule?

— Al lui Z. Z, de la zăpadă.

— Asta cine mai e? se interesă Magda.

Toma Bumbuc ridică din umeri.

— De cînd s-a întors din ciudata sa escapadă, se exprimă cam incoherent.

— Un poet e obligatoriu să se exprime incoherent, decretă secretara redacţiei.

10. Apăru redactorul şef. Ca de obicei, produse confuzie, dînd trei sau patru dispoziţii contradictorii, în aceeaşi clipă.

11. Apăru Ştefan cel Bigot. În spatele biroului său atîrna un cartonaş pe care se aflau înşirate „condiţii de îndeplinit pentru a ajunge un romancier de treabă“, în

număr de şapte. Multe? Puţine? Dhimitrie (poetul) efectuă o mişcare bruscă, un fel de salt, ca pentru a se feri de un inamic invizibil, din spate, a cărui prezenţă o intuieşti fulgerător.

12. Totuşi a fost prea tîrziu, cele două împuşcături răsunară, Rio Jim se prăbuşi lent, bătînd îndelung aerul cu braţele, stranie şi zadarnică încercare *de a înota mai departe*, iar Marele Regizor, fără să înţeleagă, ceru: Hei, nu exagera... eşti abia atins, abia două gloanţe, şi unde?, doar în partea stîngă a pieptului, nici nu ştii că eşti rănit... strecoară-te pe sub diligenţă, tîrăşte-te mai departe în întîmpinarea adversarului!

Însă Rio Jim, interpretat de actorul Bucur O., nu mai schiţă nici o mişcare.

12+1. ...Dhimitrie (p.) efectuă o mişcare bruscă, un fel de salt, pentru a se feri de uşa ce se deschisese brusc, împinsă de mîna nervoasă a *Cenuşiului*. În clipa următoare, transpirînd, gemînd de durere, blestemînd, regretă, mai bine s-ar fi lăsat pocnit de toate uşile din lume!

Z. îl prevenise:

— De-acum înainte, poete, luni şi ani de zile, va trebui să te mişti lin ca o balerină pe gheaţă. Orice întoarcere bruscă, orice avînt necugetat, îţi vor provoca dureri... nu sufleteşti. Dar nu-ţi vor lipsi nici acestea! Încearcă să-ţi mlădiezi fiecare gest şi lumea se va mira de schimbarea subită a ţinutei tale. Din animal necioplit, colţuros, vei deveni o felină plină de graţie şi, luînd pilda trupului, vocea ta needucată, hîrîitoare, nestăpînită, enervantă, se va cizela, cred, vei începe s-o stăpîneşti, fireşte dacă vei înţelege-n cele din urmă că glasul omenesc e o minune care s-a născut anume pentru a delecta urechea, tot omenească, iar nu ca s-o zgîrie, s-o sperie. O voce poate cucerí o cetate. Crezi?

— Consideri că ar trebui să-ţi fiu recunoscător că m-ai... sfîrticat?

— Da, aşa consider, surîse de la mari distanţe Zăpada. Întîlnirea cu mine este marea şansă a vieţii tale.

— Te detest. În viaţa mea n-am urît pe nimeni cu atîta furie!

— Normal, comentă Z. Cînd vei începe să mă iubești, va fi prea tîrziu. N-am mai văzut om care să se încadreze atît de perfect în destinul său, așa cum o faci tu.

— Nu înțeleg ce spui.

— Nu vrei să înțelegi. Nu vrei să înțelegi, fiindcă spun ceva foarte grav, vorbi încet Z.

— Nu e adevărat! zbieră Dh. (p.). Nu mă încadrez în nimic, în nici un fel de destin, în nici un fel de schemă, în nici un fel de ramă! Eu sînt poet!

— Ei și ce? La ce-ți folosește?

— Lumea mă știe, mă apreciază, mă citește, despre mine vorbesc oamenii mari și mici, am fost de mai multe ori premiat...

Se opri, înspăimîntat singur de stupiditatea enormă a argumentelor. Întrebă, palid:

— Cum adică mă încadrez în propriul meu destin? Aici e o contradicție, nu vezi? Viața mea este ieșită din comun, viața mea e o aventură perpetuă, dintre tembeli, sînt cel mai afurisit, am trei locuințe... și... și...

— Și la ce-ți folosește?

— La ce ar trebui să-mi folosească, și *ce* ar trebui să-mi folosească?

Conștient că noile argumente pe care le debitase erau de același calibru, își mușcă, nu limba, ci buza de jos. Continua să ningă afară, ningea mereu, Z. îl privea de la tot mai mari depărtări, iar Dhimitrie (poetul) simțea că meschinele sale pledoarii abia îl compromit. Îi ghicea răspunsul: „Păi, poate exact acesta a fost destinul tău, să faci pe tembelul, însă fără a reuși să fii un tembel de clasă".

O, nu! Acesta ar fi, cel mult, răspunsul meu, *către mine*. Răspunsul Zăpezii e tăcerea.

— Îmi reproșezi, bîigui el, ba nu-mi reproșezi, faci ironii, i-ro-nii, pe seama mea: afirmi că atunci cînd te voi iubi va fi prea tîrziu. Ar trebui să te iubesc acum?

— Îmi este perfect indiferent.

— Sigur. Sigur. Zăpada e totdeauna indiferentă. Chiar și atunci cînd te acoperă... te sufocă. Tu ești Zăpada. Accidentul meu, întîlnirea mea cu tine, fac parte și ele din „încadrarea perfectă în destin"?

— Accidentul nu are decît importanța pe care i-o vei conferi tu. Nenorocitule! Vei ajunge să te fălești cu acest accident! După ce te voi *expedia*, vei începe să mă cauți înnebunit, smiorcăindu-te penibil în urechile tuturora că ai ratat marea ta iubire. Te vei purta absolut dezagreabil, dragul meu poet, dar acesta e destinul tău.

— Ai spus: *te voi expedia*.

— Fiindcă *te voi expedia*. Ai înțeles perfect.

— Nu e dur spus?

— Dur, însă adevărat. Z. deschise fereastra, zăpada năvăli peste ei. Aerul înghețat, pădurea, lătratul cîinelui, teama de singurătate, se amestecară. — Tu! ridică Z. degetul, parcă amenințîndu-l. Tu care-mi vorbești tot timpul — cu glasul acesta necultivat! — despre ura ta eternă! Dacă te-aș ști capabil de un sentiment etern, fie chiar și ură, poate că te-aș iubi ca pe un zeu.

Dhimitrie (p.) medită puțin.

— Cînd se va produce „expedierea" mea?

— Curînd, curînd.

— Dar nu vezi că ninge groaznic?

— Orice zăpadă are un sfîrșit, răspunse Zăpada.

— Nu am nici un chef să mă încadrez în destinul meu! scrîșni Dh. (p.) furios.

Z. ieși, îl lăsă singur.

14. Toma Bumbuc îl găsi la telefon pe doctorul Bucur O. Mută receptorul în mîna stîngă, degetele și palma celei drepte asudaseră groaznic, le șterse de haină, cu sentimentul că întregul său corp e prins într-o plasă cleioasă. Căldura era mare iar telefonul era public, pe stradă defilau femei, spiriduși, cîini, alte obiecte, în vitrina librăriei de peste drum o fată drăguță, aplecîndu-se mult către interior, aranja cărți, broșuri, arătînd tot ce avea de arătat iubitorilor de literatură.

— Doctore, trebuie să te văd!

— Ei? Nu acum.

— Ești ocupat?

Fata din vitrină schimbă poziția, iar Bumbuc făcu semn unor nerăbdători care ciocăneau cu monedele în geamul cabinei că termină îndată.

— Marea ta experiență înaintează?
— Da. Da.
— Cum?
— Încep să mă conving tot mai mult că moartea e altfel decît tot ce ne-am închipuit noi pînă acum. Crezi?
— Dar viața?
— Ei... știi tu! „Ultimul bombardament, din ultima zi, din ultimul ceas, din ultima secundă a ultimului război..." Oricum, trebuie trăită. Viața. Și, dacă e posibil, trăită frumos.
— Asta e tot?
— Deocamdată. Dar nu e suficient?
— Aș fi vrut date... cifre...
— Mai tîrziu, cadetule. Avem timp din belșug.
— Oare?...

1. Mai tîrziu... Smulg încă o foaie de calendar, 1990, decembrie, ninge, curînd împlinesc șaizeci de ani, și-s peste douăzeci de cînd mă tot pregătesc să deschid dosarul „Marelui Joc".
Ninge colosal de jur împrejur!
Ca în iarna de odinioară cînd roteam pe deasupra capului, ca pe o sabie, amenințarea cu dosarul „Marelui Joc", cînd, atît de tînăr!, atît de tînăr!, locuiam în Turnul de Apă împreună cu Androtancus, șoricelul „Sucursalei din Nord".
Între timp, m-au trădat femei, m-au părăsit prieteni, mi-am schimbat... lecturile, însă credincioasă mi-a rămas memoria. Perioada aceea corespunde cu un șir de evenimente, dintre care amintesc:
— Doctorul Bucur O. a aflat totul, sau aproape totul despre viață și moarte.
— Actorul Bucur O. a fost răpus în chip misterios pe platoul de filmare.
— Dhimitrie (poetul) suferise un accident curios și pornise în căutarea automobilului albastru. Acesta era destinul său, să caute automobilul albastru.

2. — Firește — se spovedi Dhimitrie (p.) — am intrat cu capul înainte într-o proaspătă încurcătură. Tu ce faci acolo, Toma?
— Pregătesc cafea.
— Nu vreau cafea. De ce vibrează Turnul de Apă?
— Șoricelul Androtancus urcă treptele... Dă-i nainte, în ce încurcătură ai mai intrat?
— Livia ține morțiș să mă prezinte părinților... în vederea logodnei. Da, e vorba de fata pe care am cunoscut-o în „dimineața sosirii din captivitate", și cu toate că uitasem locul întîlnirii — cine le poate ține minte pe toate !— am găsit-o, nu era greu, e taxatoare pe linia șapte. Vei zice, Toma, că-s ultimul om, și chiar sînt! De ce a trebuit să mă întîlnesc cu ea, să fac pe marele amorez și-n același timp să zbier ca o mîță cu coada strivită de dorul lui Z.?! Ce mă scoate din minți este că ea, Zăpada, a cam prevăzut cît de penibil voi evolua, cît de perfect mă voi încadra în penibilitate și în destinul meu, cu cîtă fervoare mă voi azvîrli iar în întîmplări-ciorap și întîmplări-fular.
— Una peste alta, îl întrerupse Bumbuc, ce ai de gînd să faci, te însori cu această Livia, sau cauți urmele lui Z., și automobilul albastru?
— Aș vrea să dau un pic timpul înainte.
— Neghiobule! Se dă el singur.
— Sau înapoi...
— Asta n-au rezolvat-o alții mai breji de cît tine. Ce este cu Livia? E însărcinată?
— Cum? Habar n-am.
— Evident. Cine ar trebui să știe? Ea n-a zis nimic?
— N-am întrebat-o.
— Atunci, de ce atîta grabă și zarvă? Dar părinții ei?
— Niște oameni cumsecade, s-ar părea. Livia le-a spus că e logodită cu un poet. Vor să-l vadă la față pe logodnic. Sînt curioși să cunoască un poet. Ei credeau că toți poeții sînt morți...
— V-ați logodit? Nu-mi amintesc să mă fi invitat la logodnă, bombăni Toma Bumbuc.
— Nici eu nu-mi amintesc să mă fi logodit, suspină Dh. (p.). Ce este aceea, de fapt, o logodnă?
Toma Bumbuc își scărpină nedumerit bărbia nerasă.

— Logodnă? Hm, un fel de... de unde dracu vrei să știu? Vorba ta, nu le poți ști pe toate!

3. Prima întîlnire dintre Dhimitrie (poetul) și insul cenușiu, pe scurt *Cenușiul,* se produse într-o seară cînd se dădea la „Tivoli“ filmul „Călimara lui Sonny“, cu Bucur O. De sus din Turnul de Apă Toma Bumbuc se amuza, și nu prea, observînd marea de capete din fața cinematografului. Ziua încă nu plecase definitiv, își mai tîra coada, noaptea nu se anunțase decît prin avangărzi, iar porțiunea invadată de oameni părea un țesut organic privit la microscop, așa cum văzuse el într-o zi cînd doctorul Bucur O. îl poftise în laboratorul său.

În acest moment Dhimitrie (p.) și *Cenușiul* se izbeau frunte de frunte în fața locuinței poetului de pe strada Babeuf. Poetul picase acolo în „inspecție inopinată“, și numai Raymond Regele Spionilor cu ironia sa groasă, îl împiedicase să-și agațe pe piept o insignă a brigăzii de moravuri. Într-adevăr, ce se întîmplase? O anume studentă, pe numele ei întreg J., care locuia prin vecini, îi șoptise la ureche că odăița lui e închiriată în nopțile cînd el lipsește, clienților ocazionali, în trecere prin oraș și care nu găseau loc la hotel. Loc la hotel nu era niciodată așa că gazda sa mergea pe înserate la gară ca să-și recruteze clienții. Dhimitrie (p.) se pregătea să-și radă gazda, amenințînd-o că pierde un atît de comod chiriaș care abia dacă vine o dată pe săptămînă și nu cere să i se facă ordine în hrubă, de asemenea nu cere să-i fie servită cafeaua la pat, cînd îl apucă de mînecă *Cenușiul.* Poetul îl recunoscu pe dată, din descrieri și tresări de speranță, crezînd că e mesagerul lui Z., însă *Cenușiul,* vorbind iute și exprimîndu-se cam obscur, pretinse că el e adevăratul actor Bucur O. și că are intenția să-și ucidă uzurpatorul, dacă acesta-și continuă jocul său blestemat. Unde e?

Dhimitrie (p.) rîse, dezolat. Altceva sperase el! *Cenușiul* nu era mesagerul Zăpezii. Dar al cui?

Cenușiul continuă să amenințe, Dh. (p.) rîse iar și-i întoarse spatele.

4. Totuși, în cele din urmă, după încă alte două întrevederi (*Cenușiul* îl căuta peste tot) între ei se stabili o stranie alianță. Dh. (p.) îl va informa pe individ despre „mișcările“ actorului Bucur O. (nu era greu, ce-l costa să zică: Ieri Bucur O. a plecat de la Hollywood la Miami?), iar *Cenușiul* va căuta și el automobilul albastru.

Dhimitrie (poetul) avu din plin senzația că ia parte la un joc de copii și se bucură teribil. Pentru început, îl expedie pe *Cenușiu* la adresa, de puțini cunoscută, a actorului Bucur O. de pe str. Docent Constantinescu. („Nu se știe, poate că Bucur O. a revenit în țară incognito pentru cîteva săptămîni de odihnă“.) Și tot pentru început, *Cenușiul* îl trimise pe poet la un amărît de mecanic, Sfîrlea, care, zicea el, cunoștea toate automobilele ce se vînzoleau pe ici pe colo.

Cenușiul nu găsi pe nimeni pe str. Docent Constantinescu, actorul aflîndu-se, așa cum știa toată lumea, în California. Nici Dh. (p.) nu făcu mare scofală, Sfîrlea pretindea că nu are știre despre R-10 albastru, cu o pipiță roșcovană agățată de volan.

Cercetările însă nu se opriră aici, și nici colaborarea celor doi.

5. Livia, costumată corect, arăta ca o perniță fragedă și probabil abia trecuse de șaisprezece ani.

— Minoră! se cutremură Toma Bumbuc. Nu vezi, Dhimitrie, idiotule, ce scrie pe fun... pe șoldul ei?

— Nu văd. Ce scrie, dragă *Bumby?*

— Ai grijă, că plec...

— La Pago-Pago, știu. Ce scrie?

— Cîțiva ani pușcărie.

— Ei, surîse visător poetul. Cîțiva ani de liniște. Poate că aș scrie ceva deosebit în acest interval, iar pe deasupra, nu m-aș încadra perfect în destin. Orice ar zice Zăpada, pușcăria nu e prevăzută în „încadrarea perfectă în destin“!

— De ce te complici, maimuțoiule, îl disprețui Bumbuc, cu puștoaice minore, cînd există atîtea secretare experimentate!

— Ești un blazat și un famen, îl ocărî poetul.

— Poate, mîrîi Toma Bumbuc.

6. Pînă la Tahiţa — puţini kilometri. Urma automobilului albastru acolo se pierde. Vara, în absenţa ninsorii, distanţele par mai scurte. De reţinut această idee, şi de comentat mai încolo. De comentat de asemenea insistenţa şi nerăbdarea lui Dhimitrie (poetul), bunda înflorată şi cele patru insigne ale junelui cu mutra veşnic uluită de la ghişeul oficiului poştal Tahiţa.

Pădurea foşneşte şi se închină în amurg. Amurgul se-nchină pădurii. Aceste imagini le gîndeşte Dhimitrie (p.), dar le concretizează limba mea. Exact ca-n experienţa doctorului Bucur O.

7. — Încep să bănuiesc, încercă să lege o conversaţie Dhimitrie (p.) Z., este şi ea o magnifică, o supravieţuitoare.

— Nu! i-am replicat, mai dur decît era cazul. Cercul magnificilor, al supravieţuitorilor, este *închis*. Tu eşti doar un tolerat.

Plecasem în zori, cu aceeaşi hardughie mare a Institutului, cu acelaşi Geo cabalin lipit de pedale, Geo şi hardughia fiind puşi la dispoziţia noastră de amabilitatea sumbră a doctorului Bucur O.

Dimineaţa se arătase la început confuză, din ceruri curgea parcă nămol, dar munţii trimiseră un vînt care mătură şi măcină fantomele. Geo, răbdător şi tăcut, învîrti automobilul prin păduri, pe drumuri impracticabile unde şi carele de luptă ar fi ezitat. Nimeni nu ştia nimic despre o cabană singuratică în jurul căruia dă tîrcoale un automobil albastru. Nimeni nu ştia nimic despre o fată pe nume Z. Normal. Cei chestionaţi se uitau oblic la poet. Ce mai vrea şi ăsta? Însă pădurile erau verzi, înalte, frumoase. Prin văgăuni şi colţuri pluteau mîhniri adînci, necunoscute.

8. — Se cheamă, încercă iar să pălăvrăgească netrebnicul de Dhimitrie (p.), se cheamă că eu am rămas cel păcălit. De altfel afacerile de-acest gen mă caracterizează...

— Cine te-a păcălit? întrebă cu lenevie Bumbuc. Z. te-a păcălit?

— Şi Z.! Toată lumea rîde de mine, cadetule!

— Să nu-mi mai spui „cadetule". Aşa au voie să mi se adreseze magnificii, supravieţuitorii. Cei autentici.

— *Cenuşiul* m-a cam tras de limbă, mărturisi poetul. Eu i-am dat adresa actorului, în vreme ce el n-a aflat nimic despre Z.!

— *Cenuşiul* e scrîntit de cap. N-ar fi trebuit să-i divulgi nimic despre actor.

— Nu se sperie Bucur O. de un amărît de *Cenuşiu*.

— Nu se sperie. Totuşi, ar fi trebuit să-ţi ţii gura, poete!

9. Dacă Dh. (p.) n-ar fi păţit ce a păţit, ar fi inventat desigur totul. Păţania cu Z. îi era necesară. Dacă n-ar exista mărturie incontestabilă, cicatricile trupului său sfîrticat, aş înclina să cred că totul e chiar o invenţie. Oricum, repet, în viaţa lui trebuia să apară un automobil albastru, o necunoscută („Z") pe care s-o piardă şi să n-o mai găsească, altfel... ei bine, altfel nu s-ar fi încadrat în propriul său destin şi, ieşind din propria sa albie, ar fi deranjat sau zgîndărit destinele altora, fiind posibile catastrofe de necalculat, ca la atingerea materiei cu antimateria.

10. Da, nu strică să fim cuminţi. Să ne cunoaştem lăţimea şi lungimea drumului. Altfel... Altfel, atenţie! Altfel la fereastră apare, subţire ca un desen în peniţă, o mînă înarmată, două împuşcături răsună, nu prea bine ţintite, *doar* în partea stîngă a pieptului, suficient totuşi pentru ca... Şi la ce bun îndemnul Marelui Regizor?

— Ce e cu teatrul ăsta? Unde ne aflăm, la circ? (Moartea e ridicolă uneori, ca un clown bătrîn şi obosit.) Hei! Nu se-aude? Sus, Rio Jim! Ştiu. Ai învăţat la perfecţie cum se moare... Scenele dinainte au ieşit bine, dar... *nu se moare acum, nu se moare în scena asta!*

11. *Cenuşiul*, neobosit, mişună prin oraş, multiplicat, taie pieţele în diagonală, ca un corb, cînd cu baston, cînd fără baston, sperie cîte o pisică (odihnitoare) ce şade în prag de casă visînd, pîndeşte la baza Turnului de Apă să dea nas în nas cu Toma Bumbuc, îl caută la toate cele trei locuinţe pe Dh. (p.), îi caută pe alţi magnifici şi

supravieţuitori. Vrea, vrea neapărat să-i vină de hac actorului Bucur O.!

12. Ninge iarăşi. Ninge mereu! În liniştea Turnului de Apă îmi zic: poate am deschis de mult dosarul „Marelui Joc" şi l-am şi închis. Da. Şi în continuare mă gîndesc la galaxii, ca un filozof... „Marele Joc"? Marele joc al timpului?

Şi, mai departe: marele joc al timpului, cu mine, nu jocul meu cu timpul, ci jocul dumnealui. Însă toate acestea galopează, surîzînd în bietul meu cap. Îi voi da Melaniei un telefon: „Dragă Mel..., vino să deschidem împreună dosarul «Marelui Joc», mi-e dor de tine."

Mel... habar n-are cît de mult am iubit-o,
vom răsfoi împreună aceste vechi pagini,
iar deasupra noastră se vor destrăma arborii
vor duela prin spaţii comete,
şi vom fi vizitaţi de fiinţe mici, „androtanci",
„reliefani", viguroşi „căţărători" vor despica
ţărîna, se vor apropia de noi, scuturîndu-şi
cu neglijenţă umerii...

Am iubit-o pe Mel... dintotdeauna, mai înainte ca ea să fi devenit soţia doctorului Bucur O., dar ce era de făcut, era o femeie prea inhibantă pentru mine, şi mereu apărea prin unghere cîte un Be Haş plicticos şi tăcut, învăluit într-un fel de nepăsare de care eu mă tem. Oamenii care te atacă direct sînt cinstiţi, dar ăştia tăcuţi ce răsar nu se ştie cînd prin colţuri... Cine-i înţelege? Chiar, cine?

— Mel... doctorul e acasă?
— Nu, *Bumby*... e mai absent ca oricînd.
— Aşa ceva se poate spune doar despre un mort!
— Bate în lemn, *Bumby*. Vii?
— Eşti singură?
— Vino, în orice caz... Te aştept.

12+1. Să rememorez. Raymond Regele Spionilor, jignit, exasperat, aruncă paharul în barba Marelui Şeik Rahman, iar vinul, de fapt şampanie, şerpui spumînd pe gîtul Şeikului, pe sub cămaşa lui, o parte ajunse pe masă, iar

cîteva picături printre sardele. Sardelele nu părură ofensate.

Cu mîinile-n şold, Sophie, soţia inginerului Dorin Căpăţînă-Căposu privea scena, calmă, visătoare, frumoasă ca o păpuşă-gigant. Un vînt proaspăt al legănaţilor codri canadieni se învîrtea-n şuviţele-i blonde.

— *Fichez le champ, fiston!* hîrîi din barbă Marele Şeik, încă neclinit pe scaunul lui, neclinit şi întunecat ca o stîncă sub care a fost instalată o porţie bună de dinamită.

— Ce? Cum a zis? Ce a zis? sughiţă Raymond Regele Spionilor, uluit de propriul său gest, cu totul neaşteptat chiar şi pentru el.

— Pe cîte mă descurc eu în hăţişul limbilor străine, a cam sugerat să vă faceţi nevăzut, şi încă repede, traduse cu blîndeţe Dhimitrie (poetul).

În marele salon „de paradă" al actorului Bucur O. se mai mişca doar limba pendulei, piesă medievală adusă din Marsilia. Pînă şi peştişorii din acvariu încremeniseră de parcă apa în care se zbenguiau ar fi îngheţat ca printr-o minune.

Marele Şeik Rahman puse, în fine, pipa stinsă pe marginea mesei şi se ridică greoi.

— Regret, Rege, îţi voi aplica o scărmăneală, cu tot respectul...

— N-ai să te baţi, ţipă subţire şi lung Magda, secretara Marelui Şeik. El o mătură lejer cu laba-i uriaşă şi Magda ateriză în cap pe un fotoliu scund, arătîndu-şi toate coapsele (cîte? opt?) şi chiloţeii diafani cumpăraţi „de la copii."

Raymond Regele Spionilor, cu obraz pe care ţepii răsăriră brusc, printre şiroaie de sudoare sărată (n-am auzit încă de sudoare dulce, dar, poate că...), ţepi cărunţi şi groşi cît ai periei de şuru(lu)it parchetul, aştepta acum să fie ucis. Cu Marele Şeik nu era de glumit. Blînda lui nevastă aştepta acelaşi lucru. Nu vreau să fac speculaţii. Nu vreau să precizez dacă aştepta cu plăcere sau viceversa.

Cînd, pe neaşteptate, în calea pieptului lat al Marelui Şeik Rahman, răsări un piept şi mai lat, de e cu putinţă aşa ceva.

— În casa mea nu se mai bate nimeni! V-ați scărmănat suficient în ultima vreme — din prietenie, bineînțeles. Fiecare la locul său!

— Ha! răcni Șeikul. Îți închipui că un „Oscar" mă intimidează? Un *biet* Oscar?! Piei din calea mea, Rio Jim! Îi voi aplica o corecție Regelui Spionilor!

A fost o scenă de neuitat. Dar cu urmări incalculabile. Bucur O., marele actor, îl apucă pe Șeik de barbă, Rahman îl apucă pe actor de chică, și ambii îl apucară cu mîinile (probabil că aveau cîte trei, fiecare din ei), îl apucară pe Raymond Regele Spionilor, de unde se putea apuca, în vreme ce strigătele doamnelor, neobișnuite cu asemenea manifestări, săreau împrejur ca niște așchii stîrnite de un toporaș bine ascuțit ce retează un eucalipt.

Și-n toiul acestei reconfortante tăvăleli, apăru, cine credeți?, Aquilina, managera actorului Bucur O. Da, apăru. Chiar, apăru. Rămase la ușa „salonului de paradă", cu ochii reci ca niște lame de ras scoase din uz. Privi o clipă — și-n clipa aceea nu se întîmplă mai nimic.

— Ce este? vru s-o îndepărteze Toma Bumbuc, totdeauna lucid și pe fază. Ochii Aquilinei, deși ficși, vedeau în toate direcțiile. Zise, impasibilă ca un pietroi mare ce știe că nu poate fi rostogolit de pe deal în jos:

— Un individ îl caută pe domnul actor Bucur O.

— Ce fel de individ? se interesă Toma Bumbuc.

— Unul nebun. Unul care pretinde că el este adevăratul actor Bucur O.

— E limpede, se lumină la față Toma Bumbuc, dacă admitem că Bumbuc era în stare *să-și lumineze fața.* Eu cred că nu, dar nu am nimic împotriva lui, era și el un singuratec ca și mine.

Toma Bumbuc conchise aproape în șoaptă:

— Iată că a venit și *Cenușiul* . . . Cu mare întîrziere . . . Dar mai bine întîrzia încă un secol! Și, către Aquilina: — Vezi, prietenii mei sînt deocamdată foarte ocupați. Individul acela nu poate fi primit! Și Toma Bumbuc închise cu sînge rece ușa.

Degeaba! Prin ferestrele deschise năvălea aerul proaspăt al nopții. În cadrul uneia din ferestre se insinuă, ca un desen fragil în peniță o mînă subțire, subțire dar înarmată . . .

14. Amintirile lui Dhimitrie (p.) din lumea ireală. Printre pietre, printre pietrele pietrarului Dimitrie, soarele se strecura ca un dulău galben. În afară de soare, prin satul acela cu multe pietre cioplite și necioplite, se plimba liniștea la braț cu nepăsarea, urmați la cîțiva pași de fatalitate (cuvînt probabil ostrogot) cărările li se-ncrucișau și se despărțeau, pentru a se reuni iar, ca într-un joc fără epilog.

Toma Bumbuc vorbi pe neașteptate. Repede și cam fără șir, exact ca atunci cînd trăncănești una pentru a-ți ascunde adevăratele gînduri sau, eventual emoțiile reale.

— Mă, zise el, prea subțire, prea sonor, te-ai gîndit că în spatele nostru mereu se taie sfoara . . . sau timpul, sau, cum să te fac să înțelegi, bagajul nostru de așa-zise acumulări . . .?

— Nu pricep, fii mai explicit, mormăi Dh. (p).

— Tu nu pricepi niciodată, nimic. Îmbătrînim! Rămînem fără biografie!

Dhimitrie (poetul) se poticni, își drese greu echilibrul, răspunse neașteptat de opac: — Tot nu pricep, prostii, biografiile mele, sau autobiografiile, se află peste tot, prin tot felul de sertare și *dosare* . . .

— Chiar și-n dosarul „Marelui Joc".

— Nu știu. Nu știu nimic despre dosarul „Marelui Joc". Poate că nici nu prea vreau să știu. Dar știu că biografiile mele există și unde trebuie, și unde nu, la O.N.T., la Uniune, la Regională, la secție, la Arlus, la facultate, la editură, la oficiul de locuințe, posibil că și la ofițerul stării civile, deși, am impresia, nu m-am însurat încă niciodată, or fi făcut rost de una, pentru orice eventualitate, să fie.

— Și-n felul acesta, risipindu-ți biografiile, ai rămas fără nici una, însă ești doar un mic idiot, nu pricepi nimic, eu filozofam, iar tu te cobori către sertare . . .

— Nu observasem că filozofezi! Cînd filozofezi, ridică mîna stîngă, sau pune-ți mască de filozof.

— Nu observi nimic fiindcă ești prea ocupat să te observi pe tine!

— Prea înțeleptule!

— Eu vorbeam, dacă poți pricepe, despre pierderea

contactului cu trecutul, cu timpul scurs, cu viața consumată, ireparabil și definitiv și tragic.

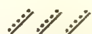
— Ești pus pe vorbe mari astăzi, *Bumby!* Mă plictisești. Și de altfel, ai uitat să faci prezentările.

— Ai dreptate. Toma Bumbuc se întoarse către petrar. — El este Dhimitrie (poetul), iar d-lui este Dimitrie petrarul.

Petrarul, scund, supt, îl privi pe Bumbuc. Întrebă ce mai face domnul care as-iarnă a mas la el și a vrut să se facă ajutor de petrar.

— E mort, răspunsese scurt Bumbuc, și păru că tranșase definitiv întrebarea.

De altfel, nu mai urmară și altele.

1. Iar eu visez cavalcade infernale! Într-o bună zi, totuși, trebuie să părăsesc Turnul de Apă. Prin ninsoarea ce se va accentua cu fiecare anotimp, trupul meu, ca o ghiulea de oțel viu, își va croi un coridor șerpuit, iar tălpile șoșonilor vor așeza peceți asimetrice ca ale unui șchiop, cu toate că nu am șchiopătat decît o singură dată în viață, în frageda, îndepărtata, pierduta copilărie, cînd am călcat cu piciorul desculț, lung și apăsat peste un tăciune care, în bătaia soarelui părea negru și stins, și cînd colo mocnea furios. Da.

Rana prindea crustă, sub crustă se întîmpla o infecție, medicul unul cu bărbie kilometrică de-o puteai înnoda, smulgea fără menajamente crusta, dar se făcea alta și sub alta se întîmpla o nouă infecție, așa că toată vara am umblat în călcîi, în dreptul, și spre toamnă, vindecîndu-se buba, șchiopătam de-a binelea.

2. Ca să mă dezvăț de șchiopătat, încasam bătaie după bătaie. Peceții șoșonilor, în zăpada mereu mai densă, și mai albă — dacă e posibil așa ceva — vor arăta direcții contrarii, pentru a-l deruta pe *Cenușiu*. Zadarnice, tîrzii, precauțiuni! Cavalcada și urmărirea continuă! Pe toate direcțiile, însă un singur inamic, cu fler, cu nas de copoi, un inamic tenace ca o provă de cuirasat, dement pînă-n vîrful unghiilor în încăpățînarea lui de a tranșa rivali-

tăți ca și inexistente, se va ridica din umbră în clipa în care nimeni nu se mai așteaptă, va întinde mîna lui înarmată, subțire ca un desen în peniță, două împușcături or să răsune . . .

3. Atîția ani mai tîrziu, îmbătrînind, confuz ca un struț într-o baltă, Toma Bumbuc avea să repete-n stînga și-n dreapta, oricui avea chef să-l asculte: *moartea lui Bucur O. n-a înțeles-o nimeni, și mai ales, nimeni n-a priceput care existență a sa a fost suprimată.*

Dar în realitate, evenimentele n-au fost lipsite de o anumită limpezime. Să ne amintim numai de porunca Marelui Regizor:

— Sus, Rio Jim, în scena asta încă nu se moare, ai căzut excelent, ești abia rănit, și unde?, două biete gloanțe în partea stîngă a pieptului, acum te tîrăști, te strecori pe după diligență . . . Hei, tu, *figurantul* de colo, scutură-l pe Rio Jim, pare să fi adormit!

4. Toma Bumbuc, la redacție, avu o zi sîcîitoare, cu tot felul de colaboratori ce apăruseră în cete, colaboratori de care toți se fereau, iar el, amabil, plutindu-și sub tavan capul mic cu părul lins, transmise fiecăruia obiecțiile sau le respinse materialele — fapt care avea să-i aducă multe antipatii, cu toate că nu avea nici o vină. Scăpînd de toți, ostenit, se lăsă într-un fotoliu erodat de greutatea — variabilă — a tuturor redactorilor șefi și adjuncți ce se perindaseră prin ani, ars de țigări uitate pe speteze (redacția era să fie incendiată de paișpe ori), pătat de liquerurile feluritelor aniversări și sărbătoriri.

Își amintea . . . Expediția — a cîta?! — efectuată la Tahița, fusese din nou un eșec. Mai întîi, petrarul Dimitrie rămase impasibil la sugestia lui Dhimitrie (poetul) că, într-o bună zi, descoperit și „lansat", ar putea să ajungă cineva, un al doilea Brâncuși. Dimitrie petrarul nu auzise de acesta, cum de altfel, nu auzise nimic despre o fată-pictoriță ce bate ținutul într-un automobil albastru, roțile căruia, la intervale nedefinite, strivesc, în treacăt, cîte un poet în viață. Cît privește morile (ne amintim că în cabana din pădure exista o pictură cu o moară, un morar și-un cîine) ele scîrțîie, vreo cîteva, cu morarii și du-

lăii aferenți, pe văile de primprejur. Placă, domnii, să cerceteze și să întrebe și pe-acolo.

5. Și părerea ta despre *Cenușiu?* Un actoraș maniac, ratat, psihopat, și tot ce dorești, gelos pe faima marelui Bucur O.?

Dhimitrie (poetul) sugea cu poftă un ac (proaspăt). Toma Bumbuc îl scruta sever:

— Dacă i se-ntîmplă ceva actorului, vina cade pe tine rosti Toma Bumbuc. Tu i-ai indicat adresa!

— Da? De ce? Adresa marelui Bucur O. o cunoaște toată lumea, răsări Dh. (p.) ca dintr-un neant albastru în care el și acul se roteau unul în jurul celuilalt ca steaua dublă Y Leonis.

6. Vai, stelele duble! Fatală viziune, de unde-mi răsari?

7. Bucur O. era lungit pe covorul ieftin de iută din mijlocul camerei. Dădea impresia că încercase să se tîrască în spatele mesei... ca în spatele diligenței. Cele două gloanțe ce-l perforaseră n-au lăsat urme cine știe cît de vizibile. Puțin sînge...

Fereastra era deschisă (fiindcă prin fereastră, ca un desen subțire în peniță, o mînă înarmată...), ușa, deschisă la fel. N-am avut dificultăți ca să intru și nici măcar nu m-am speriat. Eu mă sperii mai ales cînd nu este cazul!

Poate că moartea lui Rio Jim din film pregătise moartea r e a l ă a lui Bucur O., și-n subconștient o așteptam. O prevedeam.

Acum, după atîția ani, știu că așa e: o așteptam și chiar mi se părea inevitabilă.

Emoția, cum să zic, pe semne tocmai din cauza asta lipsea, dar am mai afirmat că niciodată n-am fost la înălțimea evenimentelor. Ce să fac, n-am fost, chiar n-am fost! Firește că ar fi trebuit să zbier să vină autoritățile — se făptuise o crimă! — dar eram convins că există pe undeva un mesaj personal care-i privește numai pe magnifici și supraviețuitori, un mesaj ce aparținea de drept dosarului „Marelui Joc". Trebuia să-l găsesc, înainte de a veni anchetatorii și de a sigila totul.

8. Bucur O. stătea lungit pe covorul ieftin de iută din mijlocul camerei. Părea că adormise... tîrîndu-se pe după diligența cuprinsă de flăcări, în clipa cînd ar fi trebuit să deschidă focul asupra fostului său amic Doc Holliday. Bucur O. părea un „cățărător" ce vine din adîncimi și-și permite un scurt răgaz. Cămașa era despicată la spate — nimeni n-a priceput vreodată din ce cauză, lăsînd dezgolit umărul vînjos și o parte din cicatricea rănilor căpătate în „ultimul bombardament, din ultima zi, din ultimul ceas, din ultima secundă a ultimului război".

Am făcut pe detectivul. M-am dus la fereastră unde am dat de urme de scrum și am înțeles că idiotul de *Cenușiu,* înainte de a scoate Coltul său afurisit, fumase o țigară întreagă, conversînd din grădină cu Bucur O. Și ce-i spusese? Vechea placă: „Eu sînt adevăratul Bucur O., iar nu tu!" Însă era treaba organelor să-l radă pe *Cenușiu,* nu a mea.

M-am învîrtit prin cameră. Nu rebuia să fii foarte deștept ca să înțelegi că Bucur O. murise greu. Se ridicase de cîteva ori, căzuse iar, răsturnînd mobile. *Cenușiul* urmărise totul pînă la capăt, sau o tulise imediat? Dar dacă el înșfăcase și mesajul. Nu, iată-l! Iată m e s a j u l!

9. Am format numărul redacției, i-am cerut Magdei să-mi facă legătura cu Ștefan cel Bigot și am pornit conversația c-o întrebare colosal de inutilă:

— Ștefan, ești la redacție?

— Dar unde crezi? Tu ce număr ai format?

— Ai dreptate, m-am zăpăcit... Dă-i afară pe toți din birou și pune în mișcare *mecanismul.* Bucur O. a fost ucis. Împușcat.

— Ascultă, căscă plictisit Ștefan cel Bigot. Sînt extrem de ocupat. Tu de ce nu ești la redacție? Ai băut de dimineață?

— Am avut o presimțire și m-am dus la Bucur O. Ascultă-mă! Ascultă-mă! El zace într-o baltă de sînge cu două găuri în partea stîngă a pieptului! Cred că s-a întîmplat aseară, după scandalul acela și după ce noi toți am plecat. Nu-ți amintești că Aquilina anunțase un individ care vrea să-l vadă pe actorul Bucur O.?

— Toma Bumbuc, nu mai știu ce să cred. Ai picat în cap?

— Cred că nu. Bucur O. a lăsat un mesaj personal. Restul nu contează. Anunță Procuratura și pe cine mai trebuie, că te pricepi la chestii dintr-astea.

— Jură că nu glumești!

— O, doamne, Ștefan!

— Dar pari foarte calm. Prea calm!

— Și sînt calm. Eu mă agit doar *cînd nu este cazul.*

10. Bucur O. era lungit pe covorul ieftin de iută din mijlocul camerei. Pentru un mort avea o poziție relativ comodă și o figură relativ *necontrariată*. Părea că doarme cu fața înclinată pe dreapta. Brațele desfăcute lateral — încercare de a înota? — puțin chircite, adunaseră covorul prăfuit și ros sub el. Unghia degetului arătător al miinii stîngi era vînătă, o lovise cu ciocanul încercînd să dreagă nu știu ce la cușca porumbeilor. Procurorul fuma în fereastră, cam în locul undde șezuse *Cenușiul.*

Procurorul îl cunoscuse pe Bucur O. și era un om inteligent. El intră cu simplitate în „Marele Joc", nu-l costa nimic. El zise:

— Cine s-ar fi așteptat să fie ucis d o c t o r u l? N-avea dușmani . . .

Toma Bumbuc dădu o replică: — Păi n-a murit în timp ce era doctor, ci în timp ce era actor.

— Cum vine asta?

— Asta vine altfel . . .

— Și de unde știi?

— Ultima vreme renunțase la cariera sa doctoricească pentru a se dedica actoriei.

— Da? Procurorul își scutură scrumul țigării exact în locul unde și-l scuturase *Cenușiul* în vreme ce Bucur O. murea.

Bumbuc adăugă:

— Rio Jim avea destui inamici. Vedeți, a fost împușcat cu Coltul.

— Asta urmează s-o stabilim noi, replică cu blîndă mîndrie procurorul.

— Eu știu de pe acum, se zburli Toma Bumbuc. Nu

putea să fie decît un Colt. Rio Jim n-ar fi acceptat să fie ucis decît cu un Colt!

Procurorul: — Dar nu l-a întrebat nimeni cum dorește să fie ucis. Sau a fost întrebat?

În timp ce fotograful Justiției lua ultima poză, Sophie, soția lui Căposu, se exprimă pe franțuzește că Melania n-ar trebui să fie lăsată acum singură, se va duce ea să-i țină tovărășie, Marele Șeik Rahman încercă să-i răspundă că Bucur O. n-a fost căsătorit cu nimeni, nici măcar cu Melania, dar tăcu, „Marele Joc" era „Marele Joc", așa că o expediară, pe Sophie, să-i țină tovărășie „soției" defunctului.

11. *Mesajul lui Bucur O.*

Băieți, moartea e egoistă, geloasă, te acaparează . . . Nu există regrete. Importanța propriei tale morți, anulează toate celelalte, e un eveniment formidabil. Acum știu. Te concentrezi ca să *înaintezi,* fiindcă vine o clipă lungă, atît de lungă încît ai impresia că te oprești definitiv undeva între viață și moarte, în punctul *unde nu se rezolvă nimic,* și te cutremuri vrei să știi pînă la capăt. Ar fi păcat ca punctul în care nu se rezolvă nimic, să fie *chiar* moartea, ce hrană poți oferi în acest caz *curiozității fundamentale?* Acest soi de curiozitate nu acceptă decît date absolute.

Asta e tot ce am putut să aflu. Dacă e prea puțin, iertați-mă.

Dacă mi se întîmplă ceva, doresc să fiu incinerat, iar cenușa să-mi fie aruncată peste munți înzăpeziți dintr-un avion argintiu?

Ultima frază încurca totul, nu se mai putea ști cînd își scrisese Bucur O, mesajul personal către magnifici și supraviețuitori, înainte de a muri sau în timp ce murea, iar sensul semnului de întrebare din final scăpa oricărei analize. Da.

/// ///

Dhimitrie (poetul) urcă scările Turnului de Apă cu aerul misterios al unei capre-matematician.

Venise o dimineață. Am făcut vînt cu piciorul unui scaun în direcția lui cerîndu-i să nu mă deranjeze prea mult cîtă vreme mă bărbieresc, dar el:

— La ce oră e chestia?

— De unde ai aflat? Nu e nici o chestie . . .

— Toma . . . mincinosule . . . Vreau să vin și eu! Vreau!

— Nu uita că ești un magnific și un supraviețuitor decît prin adopțiune. Nu știu dacă or să te primească. Nu știu dacă le plac poeții tineri care sug ace.

— Am să le sug pe ascuns.

— Poate. Să vedem. Lasă-mă dracului să termin cu bărbieritul, fă ceva, aprinde aragazul și fierbe niște ouă.

— De ce nu pe primusul locotenentului Kalendula?

— Are să explodeze, dobitocule, nu vezi că am aragaz nou?

— Nu e un motiv să te umfli în pene.

Nu m-am umflat în pene. Mi-am întins ușor pielea pe sub bărbie într-un loc unde am o mică cicatrice în formă de X, invizibilă aproape (o căzătură la vîrsta de opt ani); în locul acela lama culege foarte greu firele de păr aspre și de obicei mă tai urît, așa cum s-a întîmplat și acum, din cauza poetului.

Acesta, între timp, găsise pîine iar acum punea pe măsuță piper, sare, ceapă. I-am explicat, măgarului, că nu se cuvine să mîncăm ceapă, mi-am spălat obrazul la chiuvetă cu apă rece, mi-am tamponat cu spirt X-ul însîngerat pînă ce sîngele s-a oprit, mi-am prins la gît un ștreang, vreau să zic o cravată interesantă, m-am vîrît în costumul cel nou ca-ntr-o teacă și am dejunat împreună cu Dh. (p.) ouă moi.

Cînd am coborît din Turnul de Apă, dimineața era în toi. Dhimitrie (p.) procură la repezeală un taximetru (proaspăt) și, după un turneu pe străzile Cîrtiței, Babeuf și Aurarilor, presărat cu incidente nesemnificative, poetul arăta suficient de elegant ca să facă față chiar și unui pluton de execuție. Da.

Pe la ora nouă și ceva taxi-ul trase în fața locuinței Melaniei care, avînd liber de la serviciu în acea zi festivă, făcea plajă pe terasă, tolănită într-un chaise-longue, ținînd pe genunchiul drept pivnițele Vaticanului. Mai exact spus „Pivnițele Vaticanului".

Ca de obicei, ne dădu bani ca să-l putem alunga pe taximetrist.

— Nu porți doliu! îi reproșă Dhimitrie (poetul).

Remarca lui mă indispuse. N-ar fi trebuit să vorbească așa. I-am tăiat-o: — N-are cum să poarte doliu cînd e în costum de baie!

Mel . . . ne promise că va fi gata într-un timp record și-apoi lunecă prin fața noastră lăsînd o dîră de parfum „Masumi". Avea părul adunat și ridicat la ceafă, ca să se bronzeze, vezi bine, și ceafa, și arăta bine, enervant de bine.

2. În ciuda promisiunii — pe care nici n-o luasem în serios, Mel . . . se dichisi vreme îndelungată, schimbă vreo șapte vestimentații căutînd-o pe aceea care se asorta mai bine cu ceea ce numea ea „nuanța zilei", obosi vreo trei oglinzi tot răsucindu-se în fața lor, iar cînd fu aproape gata și c-un oftat ne pregătirăm de plecare, poarta scîrțîi jalnic ca piciorul de lemn al unui invalid de la Verdun. Nu era nimeni altul decît armurierul căruia-i încredințasem (așa cum făcuse cîndva și Melania), spre demontare și revizuire bătrînul meu orologiu vechi de pe vremea lui Nero și care scăpase atunci ca prin minune din celebrul incendiu.

Pasiunea pentru ceasuri vechi (și stră-stră-vechi) fusese implantată printre magnifici și supraviețuitori de către bătrînul prof Rață, pe care aveam să-l revedem curînd, curînd.

Revin la armurier. Nu l-am recunoscut. De altfel am impresia că-i încredințasem orologiul tot pe vremea lui Nero. Armurierul e un ins a cărui înfățișare fie că se schimbă neîncetat, fie că nu poate pătrunde într-o memorie ca a mea, ca să nu mai amintesc de numele său pe care numai un creier paranoic (?) l-ar putea reține. Iată, îl am notat pe marginea unei foi din dosarul „Marelui Joc": Hrwaszartanowicz.

Înaintînd pe alee, el trase un salut, fluturîndu-și pălăria cu boruri largi de puse în stare de alarmă toate coțofenele de prin împrejurimi. Armurierul se înfipse-n fața mea, care-l examinam uluit, fără să-mi amintesc cine e.

— V-am căutat și acasă, domnule Bumbuc, spuse el. Negăsindu-vă, am știut că sînteți aici . . .

— Pe mine mă căutați? am întrebat la fel de amabil ca și bătrînul Archimede în ziua cînd a descoperit principiul pe care s-a și grăbit să-l botez cu numele său, cu toate că poate avea deja un nume . . .

Mel . . . pufni în rîs.

— Vechitura aia de orologiu, strecură printre dinți armurierul.

— A, mă dumirii, domnul Hrw . . .!?

Mai departe n-aşi fi putut să-i pronunț numele nici sub amenințarea ghilotinei.

— Hrwaszartanovicz, zise Hrwaszartanovicz.

— Sigur, sigur, domnul Hrw . . . Melania, ți-l prezint pe dl. Hrw . . .

— Îl cunosc, zise Mel . . .

— Hrwaszartanovicz, se înclină armurierul, ignorînd sau neauzind cuvintele ei. Sau poate că nici el n-o recunoştea.

Apoi făcui cunoştință armurierului cu poetul.

— Dhimitrie, îmi pare bine.

— Hrwaszartanovicz, îmi pare *și mai bine.*

— Ei bine, d-le Hrw . . ., orologiul meu e din nou sănătos? Ar fi o surpriză plă . . .

Nu piesa aia de muzeu încă nu prinsese viață, dar existau şanse bune. Da, existau. Hrw . . . descoperise o anumită piesă ce părea la un moment dat de neînlocuit, la un coleg din Mediaş, sau Sighişoara, nu-mai mai amintesc, acesta însă cerea un anumit preț, destul de pipărat, eram de acord? Prețul, reprezenta o jumătate de leafă, dar ca să scap de amurier am zis da, iar el mulțumi și dispăru.

3. Ce mai face Androtancus, şoricelul „Sucursalei din Nord" se interesă Mel . . .

— Ce părere aveți, interveni Dh. (p.), Z., Zăpada, are să-mi trimită „facturile"?

— Se înțelege, poate, și are să-ți ceară un preț pipărat: VIAȚA!

Acestea fiind zise, am pornit-o încetişor către „festivitate". Nu ne grăbeam. La asemenea „festivități" nu ești elegant dacă nu întîrzii cel puțin un ceas.

Conform unui vechi obicei prof Rață, fostul nostru diriginte, citi catalogul și fiecare trebui să-și extragă dosul din banca devenită neîncăpătoare și să raporteze asupra victoriilor personale din ultimii vreo douăzeci de ani. Cînd veni rîndul Melaniei, ea spuse că încă nu e măritată, dar, deşi nemăritată, n-are copii . . . Femeia aceasta a avut totdeauna un umor şi subtil şi nebun, de-aia am iubit-o, şi o iubesc şi acum. Însă majoritatea celor din clasă nu se prinseră și o examinară mirați. Ei și ce?!

Urmă, ei bine, urmă în catalog Bucur O. și, pronunțîndu-i numele prof Rață își compuse vocea și înfățișarea adecvată, de-mi veni să plec imediat, dar imediat, la Pago-Pago.

— Bucur O.! zise Rață.

Careva se pregătea să răspundă „decedat", dar în momentul acela Dhimitrie (poetul) — singurul intrus — avu o mare inspirație pentru care îi iert aproape toate păcatele, țîşni din bancă, subțirel, frumuşel, cu toată cicatricea de pe obraz (sau poate datorită ei!) și zise tare, cu vocea lui de zile mari, barînd întregul ceremonial funebru. Zise tare şi vesel:

— Bucur O.?! Cum, nu ştiți? E în California pentru moment, turnează *cîteva* filme cu bătrînul John Ford.

Prof Rață n-a înțeles nici pînă azi cum devine cazul. Nici alții n-au înțeles.

4. Toată clasa făcu apoi o vizită „protocolară" profesorului Danciu care paralizase și nu mai putea să umble. După care ne-am dus acolo, la . . . cum îi zice?, la cimitir. Pe piatra funerară comandată de magnifici și supraviețuitori petrarului Dimitrie se putea distinge clar:

BUCUR O.
actor și medic, laureat
al premiului OSCAR și
al premiului „Ambroise Paré"
al Acad. Franceze.

Iar jos de tot, cu litere minuscule: „Ultimul bombardament, din ultima zi, din ultimul ceas, din ultima secundă a ultimului război".

5. Inevitabila petrecere, se prelungi mult, prea mult. Dhimitrie (poetul) declară:

— Eu sînt Marele Cal.

Toma Bumbuc îl contrazise: el era Marele Cal. Pînă la urmă toți doriră să fie Mari Cai, toți bărbații, iar doamnele, după sex, năzuiră să fie Mari Cale. Petrecerea se sparse către dimineață. Dhimitrie (poetul) procură un taxi, pentru el, pentru Toma Bumbuc și pentru Mel . . . și ceru sa fie dus sus la marginea orașului, acolo, unde-l sfîrticase automobilul albastru, acolo în locul lui de nostalgie sau chiar de durere. Acolo, unde șoseaua ce urcă, se sparge-n munți.

Coborîră și alungară taxi-ul.

Dhimitrie (poetul) făcu ochii mari. Privirăm într-acolo unde privea și el. Un automobil albastru cobora serpentinele în mare viteză. Dhimitrie (poetul), total imprudent, se proțăpi în fața lui. Nu, nu era Z.! Prea ar fi fost frumos . . . Roșcovanul fălcos de la volan abia izbuti să frîneze în ultima clipă și sări din mașină.

— Ah, credeam că e Z.! încercă să se scuze poetul.

— Nu e Z., e X, dacă-ți convine, urlă roșcovanul și-i arse o directă. Interveni Toma Bumbuc. Și alții doi, din automobil, interveniră. Se pisară zdravăn.

Mai tîrziu, în iarbă, pe marginea șanțului, Mel . . . îi șterse de sînge.

Toma Bumbuc:

— Hai, Dhimitrie, SUS, trebuie să fim veseli, acesta e doar un *semn*, trebuie să vină și automobilul albastru *cel adevărat!*

Melania rîdea, rîseră și cei doi, mergînd încet către cea mai apropiată locuință a poetului ca să se mai aranjeze . . .

. . . X. Și poate că n-am să deschid niciodată dosarul „Marelui Joc".

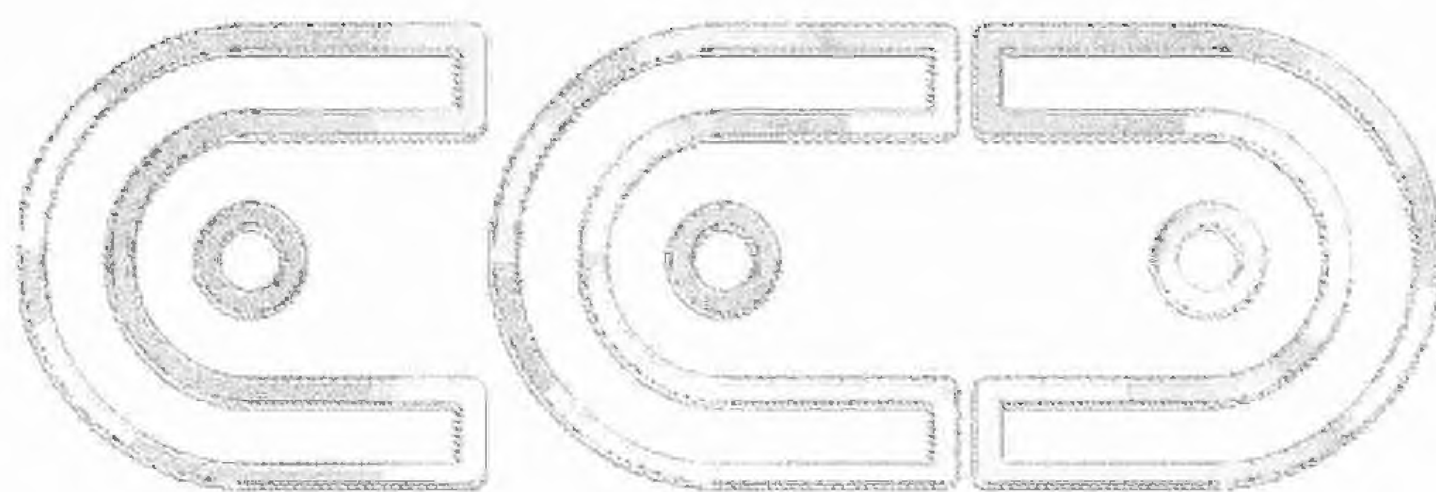
Y. Ninge iarăși. Ninge mereu! SUS Rio Jim, nu aceasta e scena în care se moare, să mergem, bătrînul indian rămîne să păzească focul.

Z. (De la Zăpadă) Ea rămîne. Ea care ne sfîrtică din cînd în cînd sub roțile automobilului albastru și dispare. Ea, cea blîndă și crudă. Marea ta ură și dragoste.

cortina

1969—1979

Scanare și prelucrare digitală

de

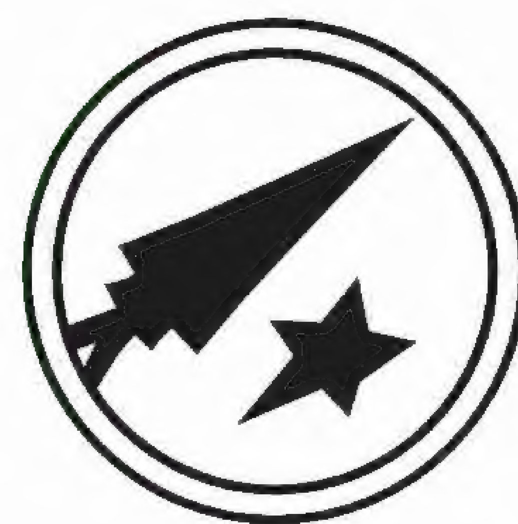

Anonim

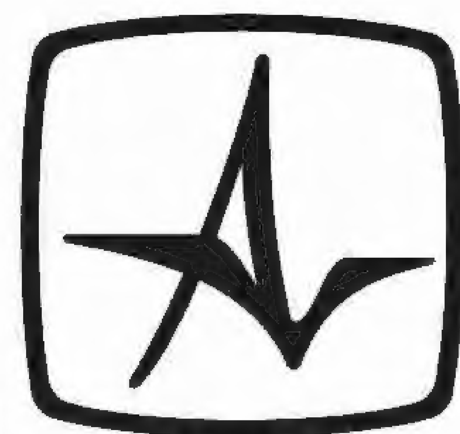

și

CAT Graur

Antwerpen

2023

